

6.4.2016

Oikeusministeriö

Hallituksen esitysluonnoksesta laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Valtiovarainministeriö pyytää oikeusministeriön lupaa saada esitellä lain rikoslain 51 luvun muuttamisesta (laki 3) osana liitteenä olevaa ehdotusta hallituksen esitykseksi laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Asia pyydetään käsittelemään kiireellisenä ja lähettämään vastaus viimeistään perjantaina 15.4.2016 sähköpostitse osoitteisiin: valtiovarainministerio@vm.fi; jane.hayrynen@vm.fi ja anu.pietarinen@vm.fi.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Pentti Pikkarainen

Liite

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi arvopaperimarkkinalakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, rikoslakia, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia, vakuutusyhtiölakia, vakuutusedustuksesta annettua lakia, sijoituspalvelulakia, luottolaitostoiminnasta annettua lakia, sijoitusrahastolakia, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on toteuttaa tarvittavat toimenpiteet markkinoiden väärinkäyttöä koskevan Euroopan unionin asetuksen tiettyjen säännösten noudattamiseksi sekä panna täytäntöön markkinoiden väärinkäyttöä koskevan direktiivin säännökset markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista.

Markkinoiden väärinkäyttöasetus sisältää säännöksiä sisäpiirikaupoista, sisäpiirintiedon laittomasta ilmaisemisesta, markkinoiden manipuloinnista, markkinoiden väärinkäytön ehkäisemisestä ja havaitsemisesta, sisäpiirintiedon julkistamisesta, sisäpiiriluetteloista, johtohenkilöiden liiketoimien julkistamisesta ja kaupankäyntirajoituksista, sijoitussuosituksista sekä toimivaltaisten viranomaisten toimivaltuuksista ja hallinnollisista seuraamuksista.

Asetus on suoraan sovellettavaa sääntelyä, jonka vuoksi nykyisin arvopaperimarkkinalakiin sisältyviä säännöksiä on tietyiltä osin kumottava. Tällaisia kumottavia säännöksiä sisältyy erityisesti arvopaperimarkkinalain jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta, markkinoiden väärinkäyttöä ja hallinnollisia seuraamuksia koskeviin lukuihin.

Tietyistä asetuksen säännöksistä on jatkossakin säädettävä kansallisesti, kuitenkin asetuksen säännökset huomioiden. Tällaisia ovat Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetut Finanssivalvonnan valtuudet määrätä asetuksen edellyttämiä hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia. Seuraamusmaksun enimmäismääriä korotettaisiin huomattavasti nykyisestä. Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saisi olla sisäpiirikauppojen ja markkinoiden manipuloinnin osalta enintään joko 15 prosenttia oikeushenkilön vuotuisesta liikevaihdosta tai 15 miljoonaa euroa, sen mukaan kumpi olisi suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saisi olla enintään 5 miljoonaa euroa. Seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi kuitenkin aina olla kolme kertaa niin suuri kuin rikkomuksen johdosta saadut voitot tai vältetyt tappiot.

Direktiivin kansallinen voimaan saattaminen edellyttää muutoksia arvopaperimarkkinarikoksia koskevaan rikoslain lukuun. Rikoslaisissa ehdotetaan kriminalisoitavan sisäpiirintiedon laiton ilmaiseminen. Laissa kriminalisoitaisiin lisäksi rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen peruuttamiseen ja muuttamiseen liittyvä sisäpiirintiedon käyttö sekä sisäpiirintietoon perustuvan neuvon käyttö. Rikoslain rangaistussäännösten soveltamisala ehdotetaan myös laajennettavan direktiivin edellyttämällä tavalla asetuksen soveltamisalaa vastaavaksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 3 päivänä heinäkuuta 2016.

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 16 päivänä huhtikuuta 2014 asetuksen (EU) N:o 596/2014 markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetus*, *asetus* tai *MAR*. Asetuksella vahvistetaan sisäpiirikauppoja, sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista ja markkinoiden manipulointia koskeva yhtenäinen sääntelykehitys sekä toimenpiteet markkinoiden väärinkäytön estämiseksi.

Asetuksen tavoitteena on vahvistaa kumotun markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 2003/6/EY, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttödirektiivi* tai *MAD*, täytäntöönpanoa. MAD:n voimaantulon jälkeen tapahtunut lainsäädännön, markkinoiden ja tekniikan kehitys on johtanut huomattaviin muutoksiin rahoitusallalla. Komissio on pitänyt tarpeellisena luoda markkinoiden väärinkäyttöä koskevan yhdenmukaisemman ja vahvemman sääntelykehityksen. Näin voidaan säilyttää markkinoiden luotettavuus, välttää sääntelyn katvealueiden mahdollinen hyväksikäyttö ja varmistaa vastuu myös markkinoiden manipulointiyritysten yhteydessä. Tarkoituksena on myös tarjota markkinaosapuolille enemmän oikeusvarmuutta ja yksinkertaisempaa sääntelyä. Markkinoiden väärinkäyttöä koskevien vaatimusten esittämällä asetuksessa on haluttu varmistaa, että vaatimukset ovat jäsenvaltioissa yhdenmukaisia.

Asetus sisältää useita täytäntöönpanovaltuuksia komissiolle yksityiskohtaisempien teknisten standardien ja delegoitujen säädösten antamiseksi. Lähes kaikki kyseisistä komission alemman tason säädöksistä annetaan suoraan sitovina asetuksina. Kyseisiä komission säädöksiä ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty. Komissio on kuitenkin antanut jo yhden täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2015/2392, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 täytäntöönpanemisesta siltä osin kuin on kyse toimivaltaisille viranomaisille mainitun asetuksen tosiasiallisesta tai mahdollisesta rikkomisesta tehtävistä ilmoituksista.

Asetuksen kanssa rinnakkain Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 16 päivänä huhtikuuta 2014 direktiivin 2014/57/EU markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista (markkinoiden väärinkäyttödirektiivi), jäljempänä *direktiivi* tai *MAD II*. Direktiivi sisältää asetuksessa säädettyjä, vakavia markkinoiden väärinkäyttöä koskevia tekoja koskevat rikosoikeudelliset säännökset.

Asetusta sovelletaan pääsääntöisesti 3 päivästä heinäkuuta 2016. Asetuksen 39 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet asetuksen 22, 23 ja 30 artiklan, 31 artiklan 1 kohdan sekä 32 ja 34 artiklan noudattamiseksi viimeistään 3 päivänä heinäkuuta 2016. Kyseisissä artikloissa on asetettu jäsenvaltioille velvoitteita säätää kansallisesti asetuksen edellyttämällä tavalla viranomaiselle annettavista valvonta- ja tutkintavaltuuksista sekä valtuuksista määrätä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä.

Asetus sisältää useita viittauksia uudistettuun rahoitusvälineiden markkinat direktiiviin 2014/65/EU, jäljempänä *MIFID II* ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetukseen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *MIFIR*. MIFID II:n ja MIFIR:n säännöksiä ei tule soveltaa asetuksen tavoin 3 päivänä heinäkuuta 2016 lukien, vaan vasta 3 päivänä tammikuuta 2017. Tämän vuoksi asetuksen 39 artiklan 4 kohdan 1 alakohdan mukaan asetuksessa olevia viittauksia direktiiviin 2014/65/EU ja asetukseen (EU) N:o 600/2014 pidetään ennen 3 päivää tammikuuta 2017 viittauksina direktiiviin 2004/39/EY, jäljempänä *MIFID I*, direktiivin 2014/65/EU liit-

teessä IV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti siltä osin kuin tämä vastaavuustaulukko sisältää direktiiviin 2004/39/EY viittaavia säännöksiä. Edellä mainittuun päivämäärään saakka on sovellettava MIFID I:n perusteella implementoituja kansallisia säännöksiä, jotka sisältyvät pääsoin sijoituspalvelulakiin sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin.

Asetuksen 39 artiklan 4 kohdan 2 alakohdan mukaan tilanteissa, joissa asetuksen säännöksissä viitataan organisoituihin kaupankäyntijärjestelmiin, pk-yritysten kasvumarkkinoihin, päästöoikeuksiin tai niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin, näitä säännöksiä ei sovelleta organisoituihin kaupankäyntijärjestelmiin, pk-yritysten kasvumarkkinoihin, päästöoikeuksiin tai niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin ennen 3 päivää tammikuuta 2017 [Huom. suomenkielisen asetuksen 39 artiklan 4 kohdassa on virheellisesti päivämääränä 3 päivä heinäkuuta 2017].

Komissio on kuitenkin antanut jälkikäteen 10 päivänä helmikuuta 2016 direktiiviehdotuksen (KOM(2016) 56 lopullinen) ja asetusehdotuksen (KOM(2016) 57 lopullinen) MIFID II:n, MIFIR:n ja MAR:n muuttamiseksi niin, että MIFID II:n ja MIFIR:n soveltamisen määräaikoja lykättäisiin vuodella myöhemmäksi. Komission kyseiseen asetusehdotukseen sisältyy myös muutosehdotus MAR:n 39 artiklan 4 kohdan muuttamiseksi. Kyseisen muutosehdotuksen mukaan asetuksen 39 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä olisi sovellettava vasta 3 päivää tammikuuta 2018.

Eduskuntaa on informoitu asetusehdotuksesta perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella valtioneuvoston kirjelmällä (U 59/2011 vp) ja direktiiviehdotuksesta valtioneuvoston kirjelmällä (U 58/2011 vp) sekä sitä koskeneilla oikeusministeriön jatkokirjelmillä (U-jatkokirjeet (1.) OM2012-00253, OM2012-00254, (2.) OM2013-00448, OM2013-00449).

2 Nykytila

2.1 Voimassa oleva lainsäädäntö

2.1.1 Arvopaperimarkkinalaki

Asetuksella kumotun markkinoiden väärinkäyttödirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2004 tuolloin voimassa olleeseen arvopaperimarkkinalakiin (495/1989) sisällytettiin direktiivin edellyttämät säännökset markkinoiden väärinkäytöstä. Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä vuonna 2013 säädettiin uusi arvopaperimarkkinalaki (746/2012). Uudessa laissa lain rakennetta selkeytettiin ja tiettyjä markkinoiden väärinkäyttöä koskevia säännöksiä täsmennettiin.

Arvopaperimarkkinalaissa, jäljempänä *AML*, säädetään arvopaperien yleiseen liikkeeseen saattamisesta, tiedonantovelvollisuudesta arvopaperimarkkinoilla, julkisista ostotarjouksista sekä arvopaperimarkkinoiden väärinkäytön estämisestä ja valvonnasta. *AML* sisältää yleiset säännökset (I osa), esitesäännökset (II osa), tiedonantovelvollisuutta koskevat säännökset (III osa), julkista ostotarjousta ja tarjousvelvollisuutta koskevat säännökset (IV osa), markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset (V osa) sekä seuraamuksia, muutoksenhakua ja erinäisiä säännöksiä koskevat säännökset (VI osa).

Asetuksen kannalta keskeisimmät säännökset sisältyvät lain 6 lukuun jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta, lain 12 lukuun markkinoiden väärinkäyttöä koskevista yleisistä säännöksistä, lain 13 lukuun julkisesta ja yrityskohtaisesta sisäpiirirekisteristä, lain 14 lukuun markkinoiden väärinkäyttöä koskevista säännöksistä sekä lain 15 lukuun hallinnollisista seuraamuksista.

2.1.2 Laki Finanssivalvonnasta

Laki Finanssivalvonnasta (878/2008) sisältää säännökset muun muassa Finanssivalvonnan tehtävistä, valvontavaltuuksista, hallinnollisista seuraamuksista sekä yhteistyöstä ulkomaisten valvontaviranomaisten kanssa. Finanssivalvonnasta annetun lain sittemmin kumoaman Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) säännöksiä muutettiin MAD:n täytäntöönpanon yhteydessä. Rahoitustarkastukselle säädettiin direktiivin edellyttämiä uusia valvontavaltuuksia markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä erityisestä tietojensaantioikeudesta ja kuulemisesta. Lisäksi Rahoitustarkastukselle annettiin valtuudet määrätä taloudellisia hallinnollisia seuraamuksia (rikemaksu ja seuraamusmaksu) tiettyjen AML:n säännösten rikkomisesta.

2.1.3 Rikoslaki

Rikoslain (39/1889) 51 luku sisältää säännökset arvopaperimarkkinarikoksista. Rikoslaisissa on kriminalisoitu vakavimmat arvopaperimarkkinoiden väärinkäytökset. Luku sisältää rangaistussäännökset sisäpiirintiedon väärinkäytöstä, törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä, markkinoiden vääristämisestä, törkeästä markkinoiden vääristämisestä, arvopaperimarkkinoista koskevasta tiedottamisrikoksesta sekä oikeushenkilön rangaistusvastuusta. Lisäksi luku sisältää määritelmäsäännöksen ja rangaistussäännösten soveltamisalaa koskevan rajoitussäännöksen. Luvun säännöksiä täsmennettiin joiltain osin MAD:n täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2004 ja edelleen arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä vuonna 2013.

2.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

2.2.1 Asetuksen keskeinen sisältö

Soveltamisala ja määritelmät

Asetuksen 1—3 artiklassa säädetään asetuksen kohteesta, soveltamisalasta ja määritelmistä. Asetuksen 1 artiklan mukaan asetuksella vahvistetaan sisäpiirikauppoja, sisäpiirintiedon laiton ilmaiseamista ja markkinoiden manipulointia koskeva yhtenäinen sääntelykehys sekä toimenpiteet markkinoiden väärinkäytön estämiseksi, jotta voidaan varmistaa unionin rahoitusmarkkinoiden luotettavuus, parantaa sijoittajansuojaa ja lisätä luottamusta markkinoihin.

Asetusta sovelletaan 2 artiklan 1 kohdan mukaan rahoitusvälineisiin, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai joiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi on pyydetty. Asetusta sovelletaan myös sellaisiin rahoitusvälineisiin, joilla käydään kauppaa tai jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai joiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi kyseisessä kaupankäyntijärjestelmässä on pyydetty. Rahoitusvälineet, joilla käydään kauppaa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, kuuluvat myös asetuksen soveltamisalan piiriin. Asetusta sovelletaan lisäksi sellaisiin rahoitusvälineisiin, jotka eivät kuulu edellä mainittujen 2 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdan piiriin, jos niiden hinta tai arvo määräytyy kyseisissä alakohdissa tarkoitetun rahoitusvälineen hinnan tai arvon perusteella tai vaikuttaa siihen. Edelleen asetusta sovelletaan asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukaiseen päästöoikeuksien ja muihin niihin perustuvien huutokauppatuotteiden huutokauppaan sellaisessa huutokaupapaikassa, jolle on annettu säännellyn markkinan toimilupa.

Asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa on laajennettu asetuksen markkinoiden manipulointia koskevien säännösten soveltamisala koskemaan myös tiettyjä hyödykkeitä koskevia spot-sopimuksia, jos niillä voidaan vaikuttaa 1 kohdassa tarkoitetun rahoitusvälineen hintaan tai ar-

voon. Lisäksi manipulointia koskevat säännökset on ulotettu koskemaan tiettyjä rahoitusvälinetyyppejä, kuten johdannaissopimuksia, jos niillä voidaan vaikuttaa hyödykettä koskevan spot-sopimuksen hintaan tai arvoon, kun hinta tai arvo määräytyy kyseisten rahoitusvälineiden hinnan tai arvon perusteella. Markkinoiden manipulointia koskevia säännöksiä sovelletaan myös viitearvoihin liittyvään toimintaan.

Asetusta sovelletaan kaikkiin artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä koskeviin liiketoimiin, toimeksiantoihin tai toimintaan riippumatta siitä, toteutetaanko ne kauppapaikalla. Lisäksi asetuksen mukaisia kieltoja ja vaatimuksia on sovellettava sekä unionissa että kolmannessa maassa toteutettaviin ja toteuttamatta jätettyihin toimiin (2 artiklan 3 ja 4 kohta).

Asetuksen 3 artikla sisältää asetuksessa käytetyt määritelmät.

Asetuksen 4 artiklassa säädetään rahoitusvälineistä tehtävistä ilmoituksista ja luetteloista. Kauppapaikkojen on tehtävä viipymättä toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoitus rahoitusvälineestä, joiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi tai joilla on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa. Samoin ilmoitus on tehtävä, kun rahoitusvälineellä ei enää käydä kauppaa tai sitä ei enää oteta kaupankäynnin kohteeksi. Kauppapaikan toimivaltaisen viranomaisen pitää toimittaa viipymättä saamansa ilmoitukset Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, joka julkaisee ne välittömästi verkkosivustollaan luettelon muodossa. Luettelossa mainittavista tarkemmista tiedoista säädetään asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa.

Asetuksen 5 artiklassa rajataan sisäpiirikauppoja ja sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista koskevan kiellon sekä markkinoiden manipulointia koskevan kiellon ulkopuolelle takaisinostohjelmien mukainen kaupankäynti liikkeeseenlaskijoiden omilla osakkeilla sekä arvopaperin vakauttamiseksi toteutettu kaupankäynti arvopapereilla tai liitännäisvälineillä. Asetuksen 6 artiklassa puolestaan rajataan asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle eräät rahapolitiikan, valuuttakurssipolitiikan sekä julkisen velan hoitoon liittyvät toimet. Asetusta ei myöskään sovelleta tiettyihin toimiin, jotka toteutetaan osana unionin ilmastopolitiikkaa, yhteistä maatalouspolitiikkaa tai yhteistä kalastuspolitiikkaa.

Sisäpiirintieto

Asetuksen 7 artiklassa määritellään sisäpiirintieto liittyen erilaisiin rahoitusvälineisiin. Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan asetuksessa luonteeltaan täsmällistä ja julkistamatonta tietoa, joka liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan liikkeeseenlaskijaan tai rahoitusvälineeseen ja jolla todennäköisesti olisi huomattava vaikutus kyseisen rahoitusvälineen tai siihen liittyvän rahoitusjohdannaisen hintaan, jos se julkistettaisiin (7 artiklan 1 kohdan a alakohta). Artikla sisältää lisäksi erityiset hyödykejohdannaisia sekä päästöoikeuksia ja niihin perustuvia huutokauppatuotteita koskevat sisäpiirintiedon määritelmät. Artiklassa määritellään myös sisäpiirintieto sellaisten henkilöiden osalta, joiden tehtävänä on rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteuttaminen.

Asetuksen 7 artiklan 2 kohdassa määritellään tarkemmin tiedon täsmällisyys. Tiedon katsotaan olevan luonteeltaan täsmällistä, jos se viittaa ilmenneisiin olosuhteisiin tai sellaisiin olosuhteisiin, joiden voidaan kohtuudella olettaa ilmenevän, taikka toteutuneeseen tapahtumaan tai tapahtumaan, jonka voidaan kohtuudella olettaa toteutuvan. Lisäksi edellytetään, että tieto on riittävän tarkkaa, jotta sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös edellä mainittujen olosuhteiden tai tapahtuman mahdollisesta vaikutuksesta rahoitusvälineiden tai niihin liittyvien rahoitusjohdannaisien, kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyvien hyödykkeitä koskevien spot-sopimusten taikka päästöoikeuksiin perustuvien huutokauppatuotteiden hintoihin.

Pitkäkestoisissa menettelyissä, joilla pyritään tai jotka johtavat erityisten olosuhteiden ilmenemiseen tai erityisen tapahtuman toteutumiseen, täsmälliseksi tiedoksi voidaan katsoa myös kyseisen menettelyn sellaiset välivaiheet, jotka liittyvät kyseisten tulevien olosuhteiden tai tapahtumien ilmenemiseen. Pitkäkestoisen menettelyn välivaihetta on pidettävä sisäpiirintietona, jos se sellaisenaan täyttää sisäpiirintiedon kriteerit (7 artiklan 2 ja 3 kohta).

Tiedolla, jolla todennäköisesti olisi huomattava vaikutus hintoihin, tarkoitetaan tietoa, jota järkevästi toimiva sijoittaja todennäköisesti käyttäisi yhtenä sijoituspäätöksensä perusteena. Päästöoikeuksien markkinoiden osalta asiasta on säädetty erikseen (7 artiklan 4 kohta).

Sisäpiirikaupat

Asetuksen 14 artiklan a kohdassa kielletään henkilöä tekemästä tai yrittämästä tehdä sisäpiirikauppoja. Lisäksi artiklan b kohdassa kielletään henkilöä suosittelemasta tai houkuttelemasta toista henkilöä tekemään sisäpiirikauppoja.

Sisäpiirikaupoilla tarkoitetaan asetuksen 8 artiklan mukaan tilannetta, jossa sisäpiirintietoa hallussaan pitävä henkilö käyttää kyseistä tietoa hyväkseen hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoraan tai välillisesti rahoitusvälineitä, joihin kyseinen tieto liittyy. Sisäpiirikaupaksi katsotaan myös sisäpiirintiedon käyttäminen peruuttamalla tai muuttamalla rahoitusvälinettä koskeva toimeksianto, kun toimeksianto annettiin ennen kuin henkilöllä oli hallussaan kyseistä rahoitusvälinettä koskeva sisäpiirintieto. Päästöoikeuksien ja muiden niihin perustuvien huutokauppatuotteiden osalta sisäpiirintiedon käyttämiseksi katsotaan myös kyseisen tiedon käyttäminen tehdyn tarjouksen jättämiseksi, muuttamiseksi tai peruuttamiseksi.

Asetuksen 8 artiklan 3 kohdan mukaan sisäpiirikaupaksi katsotaan myös sisäpiirikauppojen tekemisen suosittelu toiselle henkilölle tai toisen henkilön houkuttelu sisäpiirikauppojen tekemiseen, kun suosittelu tai houkutteleva henkilö tietää tai hänen pitäisi tietää suosituksen tai houkuttelun perustuvan sisäpiirintietoon.

Sisäpiirikauppoja koskevaa 8 artiklaa sovelletaan kaikkiin henkilöihin, joilla on hallussaan sisäpiirintietoa siitä syystä, että he ovat liikkeeseenlaskijan tai päästöoikeuksien markkinoilla toimivan markkinaosapuolen hallinto-, johto-, tai valvontaelimen jäseniä, he omistavat osuuden liikkeeseenlaskijan tai päästöoikeuksien markkinoilla toimivan markkinaosapuolen pääomasta, heillä on pääsy kyseiseen tietoon osana työn, ammatin tai tehtävien suorittamista taikka he harjoittavat rikollista toimintaa. Artiklaa sovelletaan myös kaikkiin henkilöihin, joilla on hallussaan sisäpiirintietoa muissa olosuhteissa, kun henkilö tietää tai hänen pitäisi tietää sen olevan sisäpiirintietoa. Lisäksi jos henkilö on oikeushenkilö, artikla koskee kansallisen lainsäädännön mukaisesti myös niitä luonnollisia henkilöitä, jotka osallistuvat päätökseen toteuttaa kyseinen hankinta, luovutus tai toimeksiannon peruuttaminen taikka muuttaminen oikeushenkilön lukuun (8 artiklan 4 ja 5 kohta).

Lailliset toimintatavat

Asetuksen 9 artiklassa säädetään tietyistä laillisista toimintatavoista, jolloin pelkästään sillä perusteella, että henkilöllä on tai on ollut hallussaan sisäpiirintietoa, ei ole katsottava, että kyseinen henkilö on käyttänyt kyseistä sisäpiirintietoa ja siten tehnyt sisäpiirikauppoja. Nämä lailliset toimintatavat koskevat muun muassa päätöksentekomenettelyä oikeushenkilön puolesta, rahoitusvälineen markkinatakaajana tai vastapuolena toimimista, toimeksiantojen suorittamista kolmansien osapuolien puolesta sekä julkisen ostotarjouksen tai sulautumisen toteuttamista. Sisäpiirintiedon käyttöä sellaisenaan ei myöskään ole seikka, että henkilö käyttää

omaa tietoaan siitä, että hän on päättänyt hankkia tai luovuttaa rahoitusvälineitä, kyseisten rahoitusvälineiden hankinta- ja luovutus päätöstä tehdessään. Sisäpiirikaupan kiellon rikkomisen voidaan silti katsoa tapahtuneen, jos toimivaltainen viranomainen osoittaa, että kyseisten toimiesiintojen, liiketoimien tai toiminnan peruste oli oikeudeton.

Sisäpiirintiedon laiton ilmaiseminen

Asetuksen 14 artiklan c kohdan mukaan sisäpiirintiedon hyväksikäytön lisäksi myös sisäpiirintiedon laiton ilmaiseminen on kiellettyä. Sisäpiirintiedon laittomalla ilmaisemisella tarkoitetaan asetuksessa tilannetta, jossa sisäpiirintietoa hallussaan pitävä henkilö ilmaisee kyseisen tiedon toiselle henkilölle, jollei tämä ilmaiseminen tapahdu osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista. Myös suosittelun tai houkuttelun edelleen ilmaiseminen katsotaan sisäpiirintiedon laittomaksi ilmaiseksi, jos suosittelun tai houkuttelun ilmaiseva henkilö tietää tai hänen pitäisi tietää sen perustuneen sisäpiirintietoon (10 artikla).

Markkinoiden tunnustelu

Asetuksen 11 artiklassa säädetään markkinoiden tunnustelusta (market sounding), Markkinoiden tunnustelulla tarkoitetaan asetuksessa ennen liiketoimesta ilmoittamista tapahtuvaa tietojen välittämistä yhdelle tai useammalle mahdolliselle sijoittajalle tarkoituksena kartoittaa sijoittajien kiinnostusta mahdolliseen liiketoimeen ja siihen liittyviin ehtoihin. Markkinoiden tunnusteluksi katsotaan myös tietyin edellytyksin tilanne, jossa julkista ostotarjousta tai yhtiöön sulautumista suunnitteleva henkilö ilmaisee sisäpiirintietoa osapuolille, joilla on oikeus arvopapereihin (11 artiklan 1 ja 2 kohta). Tiedon ilmaisevan markkinaosapuolen noudattaessa artiklan 3 ja 5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, tietojen ilmaisemista ei pidetä sisäpiirintiedon ilmaisukiellon vastaisena, vaan ilmaisemisen katsotaan tapahtuneen osana henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista (11 artiklan 4 kohta). Kyse on niin sanotusta turvasatamasäännöksestä (safe harbour), joka ei velvoita markkinaosapuolia noudattamaan kyseisiä asetuksen säännöksiä. Mikäli markkinaosapuoli ei noudata markkinoiden tunnustelua koskevia asetuksen säännöksiä, se ei vielä tarkoita automaattisesti sitä, että sisäpiirintietoa on ilmaistu laittomasti. Tällöin tilannetta on arvioitava muiden sisäpiirintiedon ilmaisemista koskevien asetuksen säännösten perusteella.

Tiedon ilmaisevan markkinaosapuolen on ennen tiedon ilmaisemista arvioitava ja dokumentoitava, onko kyse sisäpiirintiedosta, saatava markkinoiden tunnustelun vastaanottavan henkilön suostumus siihen, että hänelle saa antaa sisäpiirintietoa, sekä ilmoitettava kyseiselle henkilölle sisäpiirintietoon liittyvistä käyttö-, neuvonta- ja ilmaisukielloista. Tiedon ilmaisevan markkinaosapuolen on lisäksi pidettävä kirjaa kaikesta markkinoiden tunnustelussa annetuista tiedoista, tiedot vastaanottaneen henkilön henkilöllisyydestä sekä ilmaisemisen ajankohdasta (11 artiklan 3 ja 5 kohta).

Komissiolla on lisäksi valta hyväksyä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen luonnostelemaat tekniset sääntelystandardit, jotta voidaan määrittää asianmukaiset järjestelyt, menettelyt ja tietojen kirjaamista koskevat vaatimukset. Komissio hyväksyy myös tekniset täytäntöönpanostandardit, jotta voidaan määrittellä markkinoiden tunnustelua koskevat järjestelmät ja ilmoitusmallit (11 artiklan 9 ja 10 kohta).

Markkinoiden manipulointi

Asetuksen 15 artiklassa kielletään markkinoiden manipulointi ja sen yrittäminen.

Markkinoinnin manipuloinnilla tarkoitetaan asetuksen 12 artiklan mukaan ensinnäkin sellaista liiketoimeen ryhmistä, kauppaa koskevan toimeksiannon antamista tai muuta toiminta, joka antaa tai todennäköisesti antaisi vääriä tai harhaanjohtavia rahoitusvälineen tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta, taikka joka varmistaa tai todennäköisesti varmistaisi, että yhden tai useamman rahoitusvälineen hinta asettuu epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle. Rahoitusvälineiden lisäksi artiklaa sovelletaan myös rahoitusvälineeseen liittyvään hyödykettä koskevaan spot-sopimukseen ja päästöoikeuksiin perustuvaan huutokauppatuotteeseen (12 artiklan 1 kohdan a alakohta).

Markkinoiden manipulaatiota on myös sellaiseen liiketoimeen ryhtyminen, kauppaa koskevan toimeksiannon antaminen tai muu toiminta tai toimintatapa, joka vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaisi yhden tai useamman rahoitusvälineen hintaan ja jossa käytetään kuvitteellisia keinoja taikka muunlaisia vilpillistä menettelyä tai järjestelyä. Markkinoiden manipulaatioksi katsotaan myös tiedon levittäminen tiedotusvälineessä tai muulla tavoin, joka antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia signaaleja rahoitusvälineen kysynnästä, tarjonnasta tai hinnasta taikka varmistaa tai todennäköisesti varmistaisi hinnan epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle. Tähän luetaan mukaan myös huhujen levittäminen, kun levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tiedon olevan väärä tai harhaanjohtava. Manipulaatiota on myös väärien tai harhaanjohtavien tietojen toimittaminen tai väärien tai harhaanjohtavien vastausten antaminen viitearvoon liittyen, kun tiedot toimittanut tai vastaukset antanut henkilö tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tietojen olevan vääriä tai harhaanjohtavia, tai muu toiminta, jolla manipuloidaan viitearvon laskentaa (12 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohta).

Mainitun artiklan 2 kohdassa on lisäksi esimerkkejä toiminnasta, joka katsotaan markkinoiden manipuloinniksi. Lisäksi liitteessä I määritellään esimerkinomaisesti joitakin valetoiimiin tai muiden vilpillisten menettelyjen tai järjestelyjen käyttöön liittyviä indikaattoreita sekä joitakin vääriin tai harhaanjohtaviin signaaleihin ja hinnan varmistamiseen liittyviä indikaattoreita. Komissiolla on valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla tarkennetaan edellä mainitussa liitteessä vahvistettuja indikaattoreita (12 artiklan 3 ja 5 kohta).

Hyväksytyt markkinakäytännöt

Asetuksen 13 artiklassa säädetään hyväksytyistä markkinakäytännöistä. Markkinoiden manipulointia koskevaa kieltoa ei sovelleta edellä mainittuihin 12 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin toimiin, jos liiketoimeen ryhtyvä, kaupankäyntiä koskevan toimeksiannon antava tai muuhun toimintaan osallistuva henkilö osoittaa, että se on toteutettu oikeutetuin perustein ja 13 artiklan mukaisesti vahvistetun hyväksytyyn markkinakäytännön mukaisesti. Toimivaltainen viranomainen voi vahvistaa hyväksytyyn markkinakäytännön ottaen huomioon tietyt artiklan 2 kohdassa säädetty perusteet, kuten sen lisäksi markkinakäytäntö merkittävästi markkinoiden läpinäkyvyyttä ja onko markkinakäytännöllä myönteinen vaikutus markkinoiden likviditeettiin ja tehokkuuteen.

Artiklan 3–7 kohta sisältää tarkemmat säännökset hyväksytyyn markkinakäytännön vahvistamista koskevasta menettelystä. Markkinakäytäntöä, jonka toimivaltainen viranomainen on vahvistanut hyväksytyksi markkinakäytännöksi tietyillä markkinoilla, ei voida soveltaa muihin markkinoihin, elleivät näiden muiden markkinoiden toimivaltaiset viranomaiset ole hyväksyneet sitä kyseinen artiklan nojalla. Komissio hyväksyy tekniset sääntelystandardit, joilla täsmennetään perusteet, menettelyt ja vaatimukset, jotka koskevat hyväksytyyn markkinakäytännön vahvistamista sekä sen säilyttämistä, lopettamista tai sen hyväksymistä koskevien ehtojen muuttamista koskevat vaatimukset (13 artiklan 2 ja 7 kohta).

Markkinoiden väärinkäytön estäminen ja havaitseminen

Asetuksen 16 artiklassa säädetään markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta. Markkinoiden ylläpitäjät ja kauppapaikan ylläpitäjänä toimivat sijoituspalveluyritykset veloitetaan ottamaan käyttöön tehokkaat järjestelyt, järjestelmät ja menettelyt, joilla pyritään estämään ja havaitsemaan sisäpiirikauppa, markkinoiden manipulointi sekä näiden yritykset. Toimivaltaiselle viranomaiselle on ilmoitettava viipymättä sellaisista toimeksiannoista ja liiketoimista, mukaan lukien niiden peruuttaminen ja muuttaminen, joissa voi olla kyse sisäpiirikaupoista, markkinoiden manipuloinnista tai yrityksestä harjoittaa sisäpiirikauppaa tai markkinoiden manipulointia.

Myös kaikkien ammattinsa puolesta liiketoimia järjestävien tai toteutettavien henkilöiden on otettava käyttöön tehokkaat järjestelyt, järjestelmät ja menettelyt epäilyttävien toimeksiantojen ja liiketoimien havaitsemiseksi ja niistä ilmoittamiseksi. Kyseisen henkilön on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle viipymättä, jos henkilöllä on perusteltu syy epäillä, että rahoitusvälinettä koskevassa toimeksiannossa tai liiketoimessa voisi olla kyse edellä mainituista markkinoiden väärinkäytöksistä tai niiden yrityksistä.

Sisäpiirintiedon julkistaminen

Asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että liikkeeseenlaskija ilmoittaa yleisölle mahdollisimman pian sisäpiirintiedosta, joka koskee kyseistä liikkeeseenlaskijaa. Liikkeeseenlaskijan on varmistettava, että sisäpiirintieto julkistetaan siten, että yleisöllä on nopea pääsy kyseiseen tietoon ja että tieto voidaan arvioida perusteellisesti, asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti yleisön keskuudessa ja soveltuvin osin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY 21 artiklassa tarkoitettussa virallisesti nimetyssä järjestelmässä. Sisäpiirintiedon julkistamista ei saa yhdistää liikkeeseenlaskijan toiminnan markkinointiin. Liikkeeseenlaskijan on säilytettävä verkkosivullaan vähintään 5 vuoden ajan kaikki julkistettavat sisäpiirintiedot.

Asetuksen 17 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa on omat sisäpiirintiedon julkistamisvaatimukset päästöoikeuksien markkinoilla toimivalle markkinaosapuolelle. Päästöoikeuksien markkinoilla toimivan markkinaosapuolen edellytetään julkistavan tehokkaalla tavalla ja oikea-aikaisesti sisäpiirintieto, joka koskee sen hallussa olevia päästöoikeuksia, jotka liittyvät sen liiketoimintaa. Kyseistä alakohtaa ei kuitenkaan sovelleta sellaiseen markkinaosapuoleen, jonka omistuksessa, määräysvallassa tai vastuulla olevien laitosten tai ilmailutoimintojen päästöt eivät edellisenä vuonna ylittäneet tiettyä komission delegoiduilla säädöksillä vahvistamia hiilidioksidiekvivalentin ja lämmöntuoton alarajaa.

Asetuksen 17 artiklan 4 kohdassa säädetään edellytyksistä, joiden täytyttyä liikkeeseenlaskija tai päästöoikeuksien markkinoilla toimiva osapuoli voi omalla vastuullaan lykätä sisäpiirintiedon julkistamista yleisölle. Ensinnäkin edellytetään, että sisäpiirintiedon välitön julkistaminen todennäköisesti vaarantaisi liikkeeseenlaskijan tai päästöoikeuksien markkinoilla toimivan markkinaosapuolen oikeudet edut. Lisäksi edellytetään, ettei julkistamisen lykkääminen todennäköisesti johtaisi yleisöä harhaan ja että kyseisen tiedon säilyminen luottamuksellisena pystytään takaamaan. Vaiheittain tapahtuvassa pitkäkestoisessa menettelyssä tähän menettelyyn liittyvän sisäpiirintiedon julkistamista voidaan omalla vastuulla lykätä, jollei edellä mainitusta muuta johdu.

Kun sisäpiirintiedon julkistamista on lykätty, liikkeeseenlaskijan tai päästöoikeuksien markkinoilla toimivan osapuolen on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle tiedon julkistamisen lykkäämisestä ja selvítettävä välittömästi tiedon julkistamisen jälkeen kirjallisesti, miten jul-

kistamisen lykkäämiselle säädetyt ehdot on täytetty. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää, että kyseinen selvitys on toimitettava ainoastaan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä (17 artiklan 4 kohdan kolmas alakohta).

Asetuksen 17 artiklan 5 kohdassa säädetään luotto- ja rahoituslaitosten mahdollisuudesta omalla vastuullaan lykätä sisäpiirintiedon julkistamista, mukaan lukien tieto, joka liittyy tilapäiseen maksuvalmiusongelmaan ja erityisesti tarpeeseen saada tilapäistä maksuvalmiusapua keskuspankilta tai hätärahoittajalta, jos sisäpiirintiedon julkistaminen saattaisi vaarantaa liikkeeseenlaskijan ja rahoitusjärjestelmän rahoitusvakauden, tiedon julkistamisen lykkääminen on yleisen edun mukaista ja jos tiedon säilyminen luottamuksellisena voidaan taata. Lykkääminen edellyttää lisäksi, että toimivaltainen viranomainen on antanut hyväksyntänsä lykkäämiselle. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, ettei sisäpiirintiedon julkistamista lykätä pidempään kuin yleinen etu edellyttää. Jos toimivaltainen viranomainen ei anna hyväksyntänsä lykkäämiselle, liikkeeseenlaskijan vaaditaan julkistavan tieto välittömästi.

Tieto, jonka julkistamista on lykätty, on julkistettava mahdollisimman pian, jos tiedon luottamuksellisuutta ei enää pystytä takaamaan (17 artiklan 7 kohta).

Kun liikkeeseenlaskija tai päästöoikeuksien markkinoilla toimiva osapuoli tai niiden puolesta tai lukuun toimiva henkilö ilmaisee sisäpiirintietoa kolmannelle osapuolelle osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista, sen on julkistettava kyseinen tieto kokonaan ja tehokkaasti; julkistamisen on tapahduttava samanaikaisesti, jos ilmaiseminen on tarkoituksellista, ja viipymättä jos ilmaiseminen on tahatonta. Kyseistä kohtaa ei sovelleta, jos tiedon saava henkilöä koskee salassapitovelvollisuus (17 artiklan 8 kohta).

Komissiolle on siirretty valta hyväksyä arvopaperimarkkinaviranomaisen luonnostelemat tekniset täytäntöönpanostandardit, joissa määritetään tekniset keinot sisäpiirintiedon asianmukaista julkistamista ja sisäpiirintiedon lykkäämistä varten (17 artiklan 10 kohta).

Sisäpiiriluettelot

Asetuksen 18 artiklassa on säännökset velvollisuudesta ylläpitää sisäpiiriluetteloita. Liikkeeseenlaskijoiden tai niiden puolesta tai lukuun toimivien henkilöiden on laadittava luettelo kaikista sellaisista henkilöistä, joilla on pääsy sisäpiirintietoon ja jotka työskentelevät niille työ-sopimuksen perusteella tai muuten suorittavat tehtäviä, joiden kautta niillä on pääsy sisäpiirintietoon. Jos liikkeeseenlaskijan puolesta tai lukuun toimiva henkilö on ottanut tehtäväkseen sisäpiiriluettelon laatimisen ja ajan tasalle saattamisen, liikkeeseenlaskija on kaikilta osin vastuussa artiklan noudattamisesta. Mainitun artiklan 6 kohdassa säädetään lisäksi edellytyksistä, joiden täytyttyä pk-yritysten kasvumarkkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettujen rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskijoiden ei tarvitse laatia sisäpiiriluetteloita. Kyseinen artiklan 6 kohta tulee sovellettavaksi vasta MIFID II soveltamisesta alkaen.

Artiklan 3 kohdassa luetellaan sisäpiiriluettelossa vaadittavat tiedot. Sisäpiiriluettelo on saatettava viipymättä ajan tasalle sekä toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisimman pian tämän pyynnöstä. Sisäpiiriluettelo on lisäksi säilytettävä vähintään 5 vuoden ajan sen jälkeen, kun luettelo on laadittu tai saatettu ajan tasalle.

Komissiolle siirretään lisäksi valta hyväksyä arvopaperimarkkinaviranomaisen luonnostelemat tekniset täytäntöönpanostandardit, joilla määritellään sisäpiiriluettelon tarkka muoto ja tapa saattaa luettelo ajan tasalle (18 artiklan 1, 5 ja 9 kohta).

Johtohenkilöiden liiketoimet

Asetuksen 19 artiklassa säädetään johtohenkilöiden ja heidän lähipiirinsä liiketoimia koskevasta julkistamisvelvollisuudesta. Johtotehtävissä toimivat henkilöt sekä heidän lähipiiriinsä kuuluvat henkilöt ovat velvollisia ilmoittamaan liikkeeseenlaskijalle tai päästöoikeuksien markkinoilla toimivalle osapuolelle ja toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki omaan lukuunsa tehdyt liiketoimet, jotka liittyvät kyseisen liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin välineisiin tai niihin liittyviin johdannaisiin tai muihin rahoitusvälineisiin. Päästöoikeuksien markkinoilla toimivien osapuolten osalta heidän on ilmoitettava omaan lukuunsa tehdyt päästöoikeuksiin, niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin tai niihin liittyviin johdannaisiin liittyvät liiketoimet. Ilmoitukset on tehtävä viipymättä ja viimeistään kolme työpäivää liiketoimen toteuttamisen jälkeen (19 artiklan 1 kohta).

Liiketoimien julkistamisvelvollisuutta on sovellettava kaikkiin myöhempiin liiketoimiin, kun 5 000 euron kokonaisuus on saavutettu kalenterivuoden aikana. Tämä 5 000 euron raja-arvo lasketaan laskemalla yhteen nettouttamatta kaikki 1 kohdassa tarkoitetut liiketoimet. Toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin päättää nostaa raja-arvon 20 000 euroon (19 artiklan 8 ja 9 kohta).

Liikkeeseenlaskijan tai päästöoikeuksien markkinoilla toimivan markkinaosapuolen on varmistettava, että ilmoitetut tiedot julkistetaan viipymättä ja viimeistään kolmen työpäivän kuluessa liiketoimesta siten, että tietoon voidaan tutustua nopeasti ja syrjimättömästi. Vaihtoehtoisesti kansallisessa lainsäädännössä on mahdollista säätää, että toimivaltainen viranomainen julkistaa tiedot itse (19 artiklan 3 kohta).

Asetuksen 19 artiklan 11 kohdassa säädetään 30 kalenteripäivän pituisesta suljetusta ajanjaksoista ennen liikkeeseenlaskijan osavuosikatsauksen tai vuositilinpäätöksen julkistamista. Suljetun ajanjakson aikana liikkeeseenlaskijan palveluksessa johtotehtävissä toimiva henkilö ei saa toteuttaa omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoraan tai välillisesti sellaisia liiketoimia, jotka liittyvät liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin välineisiin tai niihin liittyviin johdannaisiin tai muihin rahoitusvälineisiin.

Liikkeeseenlaskija voi kuitenkin sallia kaupankäynnin suljetun ajanjakson aikana tapauskohtaisesti siksi, että poikkeukselliset olosuhteet edellyttävät osakkeiden myyntiä välittömästi. Lisäksi liikkeeseenlaskija voi sallia kaupankäynnin johtuen kaupankäynnin ominaispiirteistä, kun kyse on sellaisista liiketoimista, jotka tehdään osana työntekijöiden omistus- tai säästöjärjestelmää taikka osana johtoaseman edellytyksenä olevien osakkeiden tai osakkeensaantioikeuksien hankintaa tai näihin liittyen. Kyse voi olla myös sellaisista liiketoimista, joissa edunsaajan osuus arvopaperissa ei muutu (19 artiklan 12 kohta).

Artiklan 13—15 kohtien mukaan komissiolla on valtuus antaa delegoituja säädöksiä, joissa täsmennetään olosuhteet, joissa liikkeeseenlaskija voi sallia kaupankäynnin suljetun ajanjakson aikana. Lisäksi komissiolla on valtuus antaa delegoituja säädöksiä, joilla täsmennetään ne liiketoimintatyypit, jotka on julkistettava artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio myös hyväksyy tekniset täytäntöönpanostandardit, jotka koskevat tietojen ilmoittamisen ja julkistamisen muotoa ja mallia.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) [2016/] rahoitusvälineissä ja rahoitussojimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen suoriutumisen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta, jäljempänä *viitearvoasetus*, tulee rajaamaan MAR:n 19 artiklan 1 kohdassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta. Rajausten mukaan ilmoitusvelvollisuuden ulkopuo-

lelle jäävät muun muassa sellaiset tietyt rahoitusvälineillä toteutetut liiketoimet, joilla ei ole säännöksen tavoitteiden kannalta merkittävää yhteyttä kyseisen liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin rahoitusvälineisiin tai josta ilmoitusvelvollinen ei voi olla tietoinen.

Viitearvoasetuksen 56 artiklan mukaan MAR:n 19 artiklaan lisätään 1 a kohta, jonka mukaan edellä 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta ei sovelleta sellaisilla rahoitusvälineillä toteutettaviin liiketoimiin, jotka on linkitetty kyseisessä kohdassa tarkoitetun liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin välineisiin, kun liiketoimen ajankohtana jokin seuraavista ehdoista täyttyy: a) rahoitusväline on osuus tai osake yhteissijoitusyrityksessä, jonka varoista kyseisen liikkeeseenlaskijan osakkeet tai vieraan pääoman ehtoiset välineet muodostavat enintään 20 prosenttia; b) rahoitusvälineeseen liittyy sijoitussalkku, jonka varoista kyseisen liikkeeseenlaskijan osakkeet tai vieraan pääoman ehtoiset välineet muodostavat enintään 20 prosenttia tai c) rahoitusväline on osuus tai osake yhteissijoitusyrityksessä tai siihen liittyy sijoitussalkku ja johtotehtävissä toimiva henkilö tai tämän lähipiiriin kuuluva henkilö ei tiedä eikä voi tietää tällaisen yhteissijoitusyrityksen tai sijoitussalkun sijoituskoostumusta tai liikkeeseenlaskijan osakkeiden tai vieraan pääoman ehtoisten välineiden osuutta eikä tällä henkilöllä ole mitään syytä uskoa, että liikkeeseenlaskijan osakkeet tai vieraan pääoman ehtoiset välineet ylittäisivät a tai b alakohdassa tarkoitetut kynnyksarvot. Jos yhteissijoitusyrityksen sijoituskoostumuksesta tai sijoitussalkkuun liittyvistä vastuista on saatavilla tietoa, johtotehtävissä toimivan henkilön tai tämän lähipiiriin kuuluvan henkilön on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä hyödyntämään näitä tietoja.

Edelleen viitearvoasetuksen 56 artiklan mukaan MAR:n 19 artiklan 7 kohtaan lisätään alakohdta, jossa ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajataan yhteissijoitusyrityksen hoitajan täyden valtakirjan omaisuudenhoidon yhteydessä tekemät liiketoimet.

Kyseisiä 56 artiklan säännöksiä on viitearvoasetuksen 59 artiklan mukaan sovellettava MAR:n tavoin 3 päivästä heinäkuuta 2016 lukien. Viitearvoasetusta ei vielä tätä hallituksen esitystä annettaessa ole hyväksytty ja julkaistu virallisessa lehdessä.

Sijoitussuosituksien ja tilastojen sekä tietojen ilmaiseminen tiedotusvälineissä

Asetuksen 20 artiklassa on säännökset sijoitussuositusten ja tilastojen tuottamisesta sekä levittämisestä yleisölle. Sellaisten henkilöiden, jotka tuottavat tai levittävät sijoitussuosituksia tai muuta tietoa, jolla suositellaan tai ehdotetaan investointistrategiaa, on pyrittävä kohtuudella varmistamaan tiedon esittäminen puolueettomasti. Näiden henkilöiden on lisäksi ilmoitettava tietoon liittyviä rahoitusvälineitä koskevat etunsa ja eturistiriitansa. Myös julkisten laitosten edellytetään levittävän puolueettomasti ja avoimesti sellaisia tilastoja tai ennusteita, joilla voi olla huomattava vaikutus rahoitusmarkkinoihin.

Asetuksen 21 artiklassa säädetään tiedotusvälineitä koskevasta poikkeuksesta. Journalistisia tai tiedotusvälineissä tapahtuvan muunlaisen ilmaisun tarkoituksia varten tapahtuvaa tiedon ilmaisemisesta ja suositusten antamista arvioitaessa on otettava huomioon lehdistönvapautta ja ilmaisuvapautta muissa tiedotusvälineissä koskevat säännöt samoin kuin toimittajan ammattia koskevat säännöt. Edellä mainittua ei kuitenkaan sovelleta, jos kyseiset henkilöt tai heidän lähipiirinsä saavat hyötyä tai voittoa kyseisen tiedon ilmaisemisesta tai levittämisestä taikka jos sillä pyritään johtamaan markkinoita harhaan. Kyseiset lehdistönvapautta koskevat säännöt on otettava huomioon asetuksen 20 artiklan mukaisten sijoitussuositusten ja tilastojen lisäksi asetuksen 10 artiklan mukaista sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista sekä 12 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaista markkinoiden manipulointia sovellettaessa.

Toimivaltaiset viranomaiset sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen

Jäsenvaltioiden on 22 artiklan mukaan nimettävä toimivaltainen hallintoviranomainen asetuksen soveltamista varten, rajoittamatta kuitenkaan oikeusviranomaisten toimivaltaa. Kyseisen viranomaisen on varmistettava, että asetuksen säännöksiä sovelletaan kaikkiin sen alueella toteutettuihin toimiin ja niihin ulkomailla toteutettuihin toimiin, jotka liittyvät sen alueella säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena oleviin taikka kaupankäynnin kohteeksi haetuihin rahoitusvälineisiin tai rahoitusvälineisiin, jotka on huutokaupattu huutokauppapaikassa tai joilla käydään kauppaa sen alueella toimivassa monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Asetuksen 23 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla viranomaisilla on kaikki tehtäviensä hoitamisen edellyttämät valvonta- ja tutkintavaltuudet. Toimivaltaisille viranomaisille on ainakin annettava asetuksen 23 artiklan 2 kohdassa luetellut vähimmäisvaltuudet.

Asetuksen 24—26 artiklat sisältävät säännöksiä toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä yhteistyöstä sekä yhteistyöstä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ja kolmansien maiden kanssa. Toimivaltaisten viranomaisten on 25 artiklan mukaan tehtävä yhteistyötä keskenään sekä arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa, kun se on välttämätöntä asetuksen soveltamiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten on avustettava muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia ja arvopaperimarkkinaviranomaista. Niiden on vaihdettava tietoja ilman aiheutonta viivästystä sekä tehtävä yhteistyötä tutkinta-, valvonta- ja täytäntöönpanotoimissa. Toimivaltaisen viranomaisen voi kieltäytyä toimittamasta pyydettyjä tietoja tai tekemästä yhteistyötä tutkinnassa ainoastaan 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa poikkeuksellisissa olosuhteissa. Kyseisen artiklan 3 kohdassa säädetään lisäksi yhteistyöstä energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) kanssa.

Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on lisäksi tarvittaessa sovittava kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa yhteistyöjärjestelyistä, jotka koskevat tietojenvaihtoa kolmansien maiden valvontaviranomaisten kanssa sekä asetuksesta johtuvien veloitteiden täytäntöönpanoa kolmansissa maissa. Tietojenvaihtoa koskevien yhteistyöjärjestelyjen edellytyksenä on kuitenkin, että luovutettavien tietojen salassapito taataan vähintään asetuksen 27 artiklassa tarkoitettulla tavalla. Komissiolla on valtuus hyväksyä arvopaperimarkkinaviranomaisen laatimat luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joihin sisältyy yhteistyöjärjestelyä koskeva malliasiakirja (26 artikla).

Asetuksen 27 artiklassa säädetään asetuksen nojalla saatuja, vaihdettuja ja siirrettyjä koskevasta salassapitovelvollisuudesta. Asetuksen 28 ja 29 artiklat sisältävät lisäksi säännökset tietosuojasta ja henkilötietojen luovuttamisesta kolmansiin maihin. Toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava asetuksessa vahvistetut tehtävänsä, jotka koskevat henkilötietojen käsitteilyä, direktiivin 95/46/EY mukaisesti.

Hallinnolliset seuraamukset ja toimenpiteet

Asetuksen 30 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä ainakin kyseisen artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa lueteltujen rikkomisten osalta, rajoittamatta kuitenkaan rikosoikeudellisia seuraamuksia ja toimivaltaisen viranomaisen valvontavaltuuksia. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin päättää, etteivät ne vahvista hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä, jos kyseisiin rikkomisiin sovelletaan jo rikosoikeudellisia seuraamuksia viimeistään 3 päivänä heinäkuuta 2016.

Asetuksen 30 artiklan 2 kohdassa on erikseen säädetty niistä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä, joita toimivaltaisella viranomaisella on vähintään oltava kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus määrätä tai toteuttaa. Kyseisessä kohdassa säädetään muun muassa hallinnollisista taloudellisista seuraamuksista, joiden on oltava vähintään kolme kertaa niin suuret kuin rikkomisen johdosta saadut voitot tai vältetyt tappiot (h kohta). Lisäksi luonnollisille henkilöille määrättävien hallinnollisten taloudellisten seuraamusten enimmäismäärän tulee olla vähintään viisi miljoonaa euroa asetuksen 14 ja 15 artiklan rikkomisista, vähintään miljoona euroa asetuksen 16 ja 17 artiklan rikkomisista sekä 500 000 euroa asetuksen 18–20 artiklan rikkomisista (i kohta).

Oikeushenkilöiden taloudellisten seuraamusten enimmäismäärän tulee olla vähintään 15 miljoonaa euroa tai 15 prosenttia oikeushenkilön vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta viimeisimmän tilinpäätöksen mukaisesti asetuksen 14 ja 15 artiklan rikkomisista, 2 500 000 euroa tai kaksi prosenttia sen vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta asetuksen 16 ja 17 artiklan rikkomista sekä miljoona euroa asetuksen 18–20 artiklan rikkomisista (j kohta).

Jäsenvaltiot voivat lisäksi säätää, että toimivaltaisella viranomaisella on myös muita valtuuksia ja että toimivaltaisen viranomaisilla on oikeus määrätä korkeampia taloudellisia seuraamuksia kuin ne, joita asetuksessa on ehdotettu vähimmäisseuraamuksina (30 artiklan 3 kohta). Hallinnollisten seuraamusten muotoa ja tasoa määritettäessä toimivaltaisten viranomaisten edellytetään ottavan huomioon vähintään 31 artiklassa luetellut merkitykselliset seikat, kuten esimerkiksi rikkomisen vakavuus ja kesto sekä rikkomisesta vastuussa olevien henkilöiden vastuun aste.

Jokaista hallinnollista seuraamusta tai toimenpidettä koskeva päätös on myös asetuksen 34 artiklan mukaan julkaistava toimivaltaisen viranomaisen verkkosivustolla, jollei kyseisen artiklan kolmannelta alakohdasta muuta johdu. Lisäksi arvopaperimarkkinaviranomaiselle on vuosittain toimitettava yhdistetyt tiedot kaikista 30–32 artiklan mukaista toimivaltaisten viranomaisten määräämistä hallinnollista seuraamuksista ja toimenpiteistä (33 artikla).

Rikkomisesta ilmoittaminen

Asetuksen 32 artiklassa säädetään asetuksen säännösten rikkomisesta ilmoittamisesta. Artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset luovat tehokkaat järjestelmät, joilla kannustetaan ilmoittamaan asetuksen tosiasiallisesta tai mahdollisesta rikkomisesta toimivaltaiselle viranomaiselle. Kyseisessä artiklassa on säädetty järjestelmälle asetettavista vähimmäisvaatimuksista. Jäsenvaltioiden on lisäksi edellytettävä, että työnantajilla, jotka harjoittavat toimintaa, jota säännellään rahoituspalveluita koskevalla sääntelyllä, on käytössään asianmukaiset sisäiset menettelyt työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa rikkomisista. Artikla sisältää myös mahdollisuuden säätää kansallisesti rikkomusepäilystä ilmoitettavalle henkilölle maksettavista palkkioista. Kyseisen säännöksen mukaan henkilöille, jotka antavat merkityksellisiä tietoja asetuksen mahdollisesta rikkomisesta, voidaan myöntää taloudellisia kannustimia kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja asetuksessa säädetyn edellytyksen. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäännökset, joilla täsmennetään rikkomisesta ilmoittamista koskevat menettelyt.

2.2.2 Komission täytäntöönpanodirektiivi

Komissio on antanut täytäntöönpanodirektiivin (2015/2392) asetuksen 32 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanemisesta. Direktiivissä annetaan säännöt ilmoitusten käsittelystä vastaavista henkilöstön jäsenistä (3 artikla), rikkomista koskevien ilmoitusten vastaanottamista ja jatko-toimia koskevista tiedoista (4 artikla), rikkomista koskeviin ilmoituksiin sovellettavista menet-

telyistä (5 artikla), erityisistä viestintäkanavista (6 artikla), vastaanotettujen ilmoitusten säilyttämisestä (7 artikla), menettelyistä työsopimusehtoisten henkilöiden suojaamiseksi (8 artikla), menettelyistä henkilötietojen suojaamiseksi (9 artikla), tietojen siirtämisestä toimivaltaisen viranomaisen sisällä ja sen ulkopuolella (10 artikla), menettelyistä ilmoituksen kohteena olevien henkilöiden suojaamiseksi (11 artikla) sekä toimivaltaisten viranomaisten toteuttamasta menettelyjen uudelleentarkastelusta (12 artikla).

2.2.3 Komission delegoidut asetukset ja täytäntöönpanoasetukset

Asetus sisältää useita valtuussäännöksiä komissiolle delegoitujen säädösten antamiseksi sekä teknisten täytäntöönpanostandardien hyväksymiseksi. Kyseisiä säädöksiä ei vielä ole hyväksytty ja julkistettu.

2.2.4 Direktiivin keskeinen sisältö

Direktiivi sisältää vähimmäissäännöt rikosoikeudellisille seuraamuksille, jotka määrätään sisäpiirikaupoista, sisäpiirintiedon laittomasta ilmaisemisesta ja markkinoiden manipuloinnista. Direktiivin kriminalisointien sisältö määrittyy osin markkinoiden väärinkäyttöasetuksen määritelmien kautta.

Direktiivi sisältää säännökset direktiivin kohteesta, soveltamisesta ja määritelmistä (1-2 artikla), sisäpiirikaupoista, sisäpiirikauppojen suosittamisesta toiselle henkilölle ja toisen henkilön houkuttelusta tekemään sisäpiirikauppoja (3 artikla), sisäpiirintiedon laittomasta ilmaisemisesta (4 artikla), markkinoiden manipuloinnista (5 artikla), yllyttämisestä, avunannosta ja yrityksestä (6 artikla), luonnollisten henkilöiden rikosoikeudellisista seuraamuksista (7 artikla), oikeushenkilön vastuusta (8 artikla), oikeushenkilölle koituvista seuraamuksista (9 artikla), lainkäyttövallasta (10 artikla), koulutuksesta (11 artikla) ja komission kertomuksesta (12 artikla).

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 Yleistä

Asetuksen ja direktiivin täytäntöön panemisen vuoksi on tarpeen tehdä muutoksia voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin, lakiin Finanssivalvonnasta, rikoslakiin sekä tiettyihin muihin lakeihin. Asetus edellyttää, että useita kansalliseen lainsäädäntöön ja erityisesti arvopaperimarkkinalakiin sisältyviä säännöksiä kumotaan. Esimerkiksi arvopaperimarkkinalakiin sisältyvät säännökset jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta ja markkinoiden väärinkäytöstä on suurilta osin kumottava. Jatkossa kyseiset säännökset perustuvat suoraan sovellettavaan asetukseen. Lisäksi asetus sisältää useita valtuuksia komissiolle teknisten standardien ja delegoitujen säädösten antamiseksi. Lähes kaikki kyseisistä komission alemman tason säädöksistä annetaan asetuksina.

Tietyistä asetuksen säännöksistä on jatkossakin säädettävä kansallisesti, kuitenkin asetuksen säännökset huomioiden. Tällaisia ovat muun muassa Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetut Finanssivalvonnan valtuudet määrätä asetuksen edellyttämiä hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia.

Direktiivin kansallinen voimaan saattaminen edellyttää muutoksia arvopaperimarkkinarikoksia koskevaan rikoslain 51 lukuun.

2.3.2 Kansalliset sääntelyvaihtoehdot

Asetus sisältää muutaman, jossain määrin kansallista liikkumavaraa jättävän säännöksen. Tällaista kansallista harkintaa sisältyy liikkeeseenlaskijoiden johdon ja heidän lähipiirinsä tekemien liiketoimien julkistamiseen. Asetus mahdollistaa sen, että kyseiset liiketoimet julkistetaan pörssitiedotteilla joko kunkin liikkeeseenlaskijan tai Finanssivalvonnan toimesta. Finanssivalvonnalle osoitettu julkistamisvelvollisuus edellyttäisi, että siitä nimenomaisesti säädettäisiin kansallisesti. Esityksessä ehdotetaan tältä osin sovellettavan suoraan asetuksen sisältämää lähtökohtaista julkistamismallia, jonka mukaan kukin liikkeeseenlaskija julkistaa liiketoimia koskevat tiedot.

Lisäksi asetus jättää Finanssivalvonnan päätettäväksi sen, kuinka suuren euromääräisen raja-arvon (5 000 euroa tai 20 000 euroa) kalenterivuoden aikana ylittävät liiketoimet kuuluvat ilmoitus- ja julkistamisvelvollisuuden piiriin. Finanssivalvonta ei ole vielä tällaista päätöstä tehnyt. Finanssivalvonnalle ehdotetaan annettavan määräystenantovaltuus raja-arvon nostamisesta asetuksessa tarkoitettulla tavalla.

Kansallista harkintavaltaa sisältyy myös sisäpiirintiedon julkistamisen lykkäämistä koskevaan prosessiin. Kun sisäpiirintiedon julkistamista on lykätty, liikkeeseenlaskijan tai päästöoikeuksien markkinoilla toimivan osapuolen on asetuksen mukaisesti ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle tiedon julkistamisen lykkäämisestä ja selvittävä välittömästi tiedon julkistamisen jälkeen kirjallisesti, miten julkistamisen lykkäämiselle säädetyt ehdot on täytetty. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin vaihtoehtoisesti säätää, että kyseinen selvitys on toimitettava ainoastaan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä. Ehdotuksessa esitetään säädettävän kyseisestä kansallisesta optiosta.

Kansallista liikkumavaraa sisältyy myös hallinnollisten seuraamusten enimmäismääriin, joiden osalta asetus asettaa ainoastaan vähimmäisvaatimukset. Tältä osin esityksessä ei ehdoteta kansallista asetuksen vähimmäisvaatimukset ylittävää lisäsääntelyä.

Asetus sisältää kansallisen option myös rikkomuksista ilmoittamista koskevan säännöksen (niin sanottu *whistle-blowing ilmiäntoijärjestelmä*) osalta. Jäsenvaltiot voivat säätää, että henkilöille, jotka antavat merkityksellisiä tietoja asetuksen mahdollisesta rikkomisesta, voidaan tietyin edellytyksin myöntää taloudellisia kannustimia kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Asetuksen mukaan edellytyksenä on, että kyseiset tiedot olisivat uusia ja johtaisivat hallinnollisen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen taikka muun hallinnollisen toimenpiteen toteuttamiseen asetuksen rikkomisen johdosta. Lisäksi edellytyksenä olisi, että kyseisellä tietojen antajalla henkilöllä ei olisi jo entuudestaan oikeudellista tai sopimukseen perustuvaa velvollisuutta ilmoittaa kyseisiä tietoja. Esityksessä ei ehdoteta kyseistä kansallista sääntelyä.

2.3.3 Arvopaperimarkkinalaki

Liikkeeseenlaskijan jatkuva tiedonantovelvollisuus

Asetus edellyttää, että AML 6 lukuun sisältyvät säännökset liikkeeseenlaskijan jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta pääosin kumotaan. MAR 17 artikla ja sen nojalla annetut komission tekniset täytäntöönpanostandardit sääntelevät jatkossa liikkeeseenlaskijan sisäpiirintiedon julkistamisvaatimuksia.

Asetuksen 17 artikla vastaa suurelta osin AML:n nykyisen 6 luvun säännöksiä. Keskeisenä erona nykyisen AML 6 luvun 4 §:ään on, että asetus velvoittaa liikkeeseenlaskijan julkistamaan kyseistä liikkeeseenlaskijaa suoraan koskevan sisäpiirintiedon mahdollisimman pian,

kun taas lain 4 §:ssä julkistamisvelvollisuuden kohteena ovat liikkeeseenlaskijan päätökset sekä liikkeeseenlaskijaa ja sen toimintaa koskevat olennaiset seikat. Asetuksen julkistamisvelvollisuus kohdistuu siten lähtökohtaisesti myös esimerkiksi valmisteilla oleviin päätöksiin. Julkistamisvelvollisuuden kohteena oleva sisäpiirintieto on määritelty asetuksen 7 artiklassa.

Asetus kuitenkin sallii jatkossakin sisäpiirintiedon julkistamisen lykkäämisen asetuksessa säädettyjen edellytysten täytyessä. Kun sisäpiirintiedon julkistamista on lykätty, liikkeeseenlaskijan tai päästöoikeuksien markkinoilla toimivan osapuolen on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle tiedon julkistamisen lykkäämisestä ja selvittävä välittömästi tiedon julkistamisen jälkeen kirjallisesti, miten julkistamisen lykkäämiselle säädetyt ehdot on täytetty. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin 17 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukaan vaihtoehtoisesti säätää, että kyseinen selvitys on toimitettava ainoastaan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä. Ehdotuksessa esitetään säädettävän kyseisestä kansallisesta optiosta. Tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksiä koskevan selvityksen toimittamista Finanssivalvonnalle ainoastaan Finanssivalvonnan pyynnöstä voidaan perustella liikkeeseenlaskijoiden hallinnollisen taakan vähentämisellä. Tiedon julkistamisen lykkääminen tulee nykyistä huomattavasti useammin käytettäväksi ja selvityksen toimittaminen Finanssivalvonnalle tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksistä automaattisesti jokaisen julkistamisen lykkäämisilmoituksen yhteydessä aiheuttaisi tarpeetonta lisätyötä listayhtiölle. Ehdotettu käytäntö olisi myös yhdenmukainen listayhtiöitä koskevan muun tiedonantovelvollisuuden valvonnan kanssa niin, että Finanssivalvonta voisi pyytää yhtiöltä selvitystä aina silloin, kun on tarpeen selvittää, onko tiedottaminen ollut asianmukaista.

Asetus ja komission tekninen täytäntöönpanostandardi sisältävät myös nykyistä yksityiskohteisempia säännöksiä sisäpiirintiedon julkistamisesta, sitä koskevasta lykkäysprosessista sekä toimintavelvoitteista mahdollisissa tietovuototilanteissa.

Aiemmasta sääntelystä poiketen, jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskevassa asetuksen 17 artiklassa säännellään myös päästöoikeusmarkkinoilla toimivia markkinaosapuolia koskevasta sisäpiirintiedon julkistamisvelvollisuudesta. Komission delegoidussa asetuksessa vahvistetaan lisäksi kyseistä julkistamisvelvollisuutta koskevan poikkeussäännöksen alarajat. Kyseinen velvoite tulee kuitenkin sovellettavaksi vasta MIFID II:n implementoinnin seurauksena.

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset

Suurin osa voimassa olevan lain V osaan sisältyvistä markkinoiden väärinkäyttöä koskevista säännöksistä on kumottava MAR:n tullessa sovellettavaksi 3 päivänä heinäkuuta 2016 lukien. Markkinoiden väärinkäyttöä koskevista velvollisuuksista säädetään MAR:ssa, jolloin voimassa olevan lain 13 ja 14 luku on kumottava. Voimaan jäävät kansalliset säännökset ehdotetaan koottavan yhteen lain 12 lukuun.

Keskeisenä muutoksen nykyiseen sääntelyyn on, että asetus laajentaa väärinkäytösäännösten soveltamisalaa nykyisestä. Asetusta sovelletaan 1 artiklan mukaisesti myös sellaisiin rahoitusvälineisiin, joilla käydään kauppaa tai jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai joiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi kyseisessä kaupankäyntijärjestelmässä on pyydetty. Tämän lisäksi uutta on se, että myös rahoitusvälineet, joilla käydään kauppaa organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, kuuluvat asetuksen soveltamisalan piiriin. Edelleen asetusta sovelletaan asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukaiseen päästöoikeuksien ja muihin niihin perustuvien huutokauppatuotteiden huutokauppaan sellaisessa huutokauppapaikassa, jolle on annettu säännellyn markkinan toimilupa. Kaksi viimeksi

mainittua soveltamisalasäännöstä tulevat kuitenkin sovellettaviksi vasta silloin, kun MIFID II saatetaan kansallisesti voimaan.

Erona nykyiseen on myös se, että asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa on laajennettu markkinoiden manipulointia koskevien säännösten soveltamisala koskemaan myös sellaisia hyödykkeitä koskevia spot-sopimuksia, jotka eivät ole tukkukaupan energiatuotteita, jos niitä koskevilla toimilla voidaan vaikuttaa 1 kohdassa tarkoitettun rahoitusvälineen hintaan tai arvoon. Lisäksi manipulointia koskevat säännökset on ulotettu koskemaan tiettyjä rahoitusvälinetyyppejä, kuten esimerkiksi johdannaissopimuksia, jos niitä koskevilla toimilla voidaan vaikuttaa hyödykettä koskevan spot-sopimuksen hintaan tai arvoon, kun hinta tai arvo määräytyy kyseisten rahoitusvälineiden hinnan tai arvon perusteella. Markkinoiden manipulointia koskevia säännöksiä sovelletaan myös viitearvoihin liittyvään toimintaan.

Asetuksen 7 artikla sisältää sisäpiirintiedon määritelmän, joka vastaa pääpiirteissään nykyisen lain 14 luvun 2 §:n sisäpiirintiedon määritelmää. Asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa määritellään johtotehtävissä toimivat henkilöt ja 26 alakohdassa lähipiiriin kuuluvat henkilöt. Asetuksen säännökset vastaavat pääosin nykyisin voimassa olevia AML:n säännöksiä ilmoitusvelvollisista ja näiden lähipiiristä. MAR 3 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan mukaan lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä tarkoitetaan muun muassa puolisoa tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti puolisoa vastaavaa kumppania. Määritelmä vastaa sanamuodoltaan aikaisempaa komission kolmannen direktiivin (2004/72) 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan määritelmää. Kyseisen direktiivin määritelmä on implementoitu AML:n 12 luvun 4 §:n 1 momentissa, jonka mukaan sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluu avioliittolaisissa (234/1929) tarkoitettun aviopuolison ja rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/2001) tarkoitettun parisuhteen osapuolen lisäksi myös avopuoliso, joka on asunut vähintään yhden vuoden samassa taloudessa sisäpiiriläisen kanssa (HE 32/2012 vp s. 158). Puolisoa vastaavalla kumppanilla tarkoitettaisiin jatkossakin rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa tarkoitettun parisuhteen osapuolta. Lisäksi puolisoa vastaavalla kumppanilla tarkoitettaisiin avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetun lain (26/2011) 3 §:n mukaisesti yhteistaloudessa asuvia parisuhteen (avoliiton) osapuolia, jotka ovat asuneet yhteistaloudessa vähintään viisi vuotta tai joilla on tai on ollut yhteinen tai yhteisessä huollossa oleva lapsi.

Lain 14 luku on kumottava lukuun ottamatta MIFID-liitännäistä 7 §:ää kaupparaportoinnista sekä siihen osin liittyvää 8 §:ää Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudesta. Kumottavaksi ehdotettujen säännösten sijasta sovelletaan jatkossa MAR:n 8-16 artiklan säännöksiä markkinoiden väärinkäytöstä sekä niitä koskevia 5 artiklan poikkeussäännöksiä. Kaupparaportointia koskeva, MIFID I:een perustuva nykyinen 7 §, tulee kumottavaksi myöhemmin MIFID II:n täytäntöönpanon yhteydessä. Jatkossa kaupparaportointia koskeva velvoite tulee sovellettavaksi suoraan MIFIR:stä.

Asetuksen 14 artiklassa säädetään sisäpiirikauppoja ja sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista koskevasta kiellosta. Asetuksen 8 ja 10 artikla sisältävät sisäpiirikauppojen ja sisäpiirintiedon laittoman ilmaisemisen teonkuvaukset. Aiempaan sääntelyyn verrattuna uutta on, että sisäpiirikauppoiksi katsottaisiin nimenomaisesti myös sisäpiirintiedon käyttäminen peruuttamalla tai muuttamalla toimeksiantoa tai toisen henkilön suositteluun tekemään niin. Asetuksen 9 artikla sisältää kuvauksen niistä toimintatavoista, jotka katsotaan lähtökohtaisesti laillisiksi siitä riippumatta, että henkilöllä on ollut hallussaan sisäpiirintietoa. Säännökset vastaavat pääpiirteissään aiempaa sääntelyä mutta niitä on tietyiltä osin täydennetty muun muassa oikeushenkilöiden käytössä olevien niin sanottujen kiinanmuurien luoman suojan sekä ostotarjousten osalta. Lisäksi asetuksessa mainitaan lähtökohtaisesti laillisina toimintatapoina muun muassa ennen sisäpiirintiedon hallussapitoa tehdystä toimeksiannosta, sopimuksesta tai sääntelystä joh-

tuvan velvoitteen täyttäminen. Asetuksen 11 artikla sisältää aiempaan sääntelyyn verrattuna täysin uuden säännöksen markkinoiden tunnustelusta (market sounding).

Markkinoiden manipulaatiosta ja sitä koskevista hyväksytyistä markkinakäytännöistä säädetään puolestaan asetuksen 12, 13 ja 15 artiklassa sekä asetuksen liitteessä I. Soveltamisalaa lukuun ottamatta säännökset vastaavat pääasialliselta sisällöltään nykyisin voimassa olevaa sääntelyä.

Asetuksen 5 artikla sisältää säännökset omien osakkeiden takaisinosto-ohjelmia ja arvopapereiden vakauttamista koskevasta poikkeuksesta (niin sanotut turvasatamasäännökset) sisäpiirikauppoja ja markkinoiden manipulointia koskevaan kieltoon. Asetuksen säännökset vastaavat pääpiirteissään komission kumotun takaisinostoasetuksen (EY) N:o 2273/2003 säännöksiä. Komission teknisessä täytäntöönpanostandardissa annetaan kuitenkin nykyisistä säännöksistä joissain määrin poikkeavia säännöksiä muun muassa volyyimirajojen, huutokauppamenettelyyn osallistumisen ja OTC-kauppojen osalta.

Asetuksen 16 artiklassa säädetään markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta sekä epäilyttäviä toimeksiantoja ja liiketoimia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta toimivaltaiselle viranomaiselle. Artiklan 1 kohta koskee markkinoiden ylläpitäjiä ja kauppapaikkojen ylläpitäjinä toimivia sijoituspalveluyrityksiä, kun taas artiklan 2 kohta koskee ammattinsa puolesta liiketoimia järjestäviä tai toteuttavia henkilöitä. Lain nykyisen 14 luvun 5 §:ään verrattuna uutta on se, että ilmoitusvelvollisuuden kohteena ovat nimenomaisesti myös sellaiset toimeksiannot ja liiketoimet, joissa voi olla kyse yrityksestä harjoittaa sisäpiirikauppaa tai manipuloida markkinoita. Epäilyttävät toimeksiannot sekä kauppapaikan ulkopuolella tehdyt liiketoimet ja toimeksiannot kuuluvat myös ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Asetuksen 18 artiklassa säädetään jatkossa liikkeeseenlaskijoiden tai niiden puolesta tai lukuun toimivien henkilöiden velvollisuudesta laatia ja ylläpitää sisäpiiriluetteloita. Asetus vastaa pääpiirteiltään nykyisin voimassa olevaa AML:n sääntelyä mutta asetus ja erityisesti sen nojalla annettava komission täytäntöönpanoasetus sisältää nykyistä yksityiskohtaisempia säännöksiä sisäpiiriluetteloiden sisällöstä, muodosta ja niiden ylläpidosta. Lisäksi asetus sääntelee aiemmasta poiketen erikseen pk-yritysten kasvumarkkinoilla listattujen liikkeeseenlaskijoiden, kuten myös päästöoikeusmarkkinoilla toimivien markkinaosapuolten ja huutokauppaosapuolten velvollisuutta laatia sisäpiiriluettelo. Kyseinen artiklan 6 kohta tulee sovellettavaksi vasta MIFID II:n nojalla täytäntöönpanon seurauksena.

Asetuksen 19 artiklan 11 kohdassa säädetään lisäksi uudesta 30 kalenteripäivän pituisesta suljetusta ajanjaksosta ennen liikkeeseenlaskijan osavuosikatsauksen tai vuositilinpäätöksen julkistamista. Suljetun ajanjakson aikana liikkeeseenlaskijan palveluksessa johtotehtävissä toimiva henkilö ei saa toteuttaa omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoraan tai välillisesti sellaisia liiketoimia, jotka liittyvät liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin välineisiin tai niihin liittyviin johdannaisiin tai muihin rahoitusvälineisiin. Liikkeeseenlaskija voi kuitenkin tietyissä tilanteissa sallia kaupankäynnin suljetun ajanjakson aikana ta-pauskohtaisesti.

Sijoitusuusituksista ja tilastoista säännellään asetuksen 20 artiklassa. Asetusta vastaavat säännökset sisältyvät lain nykyisen 14 luvun 6 §:ään. Komissiolla on valtuus antaa teknisiä sääntelystandardeja asetuksen 20 artiklan osalta. Tietojen ilmaisemisesta tai levittämisestä tiedotusvälineissä säännellään asetuksen 21 artiklassa. Asetusta pääosin vastaavat säännökset sisältyvät nykyisen AML:n 14 luvun 4 §:n 2 momenttiin sekä 6 §:n 3 momenttiin.

Johtohenkilöiden liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen

Asetus

Asetuksen 19 artiklassa säännellään johtohenkilöiden ja heidän lähipiirinsä liiketoimien ilmoittamisesta ja julkistamisesta. MAR 19 artiklan mukaan johtotehtävissä toimivien sekä heidän lähipiiriinsä kuuluvien henkilöiden on ilmoitettava liikkeeseenlaskijalle ja toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki heidän omaan lukuunsa tehdyt kyseisen liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin välineisiin tai niihin liittyviin johdannaisiin tai muihin rahoitusvälineisiin liittyvät liiketoimet. Ilmoitukset on tehtävä viipymättä ja viimeistään kolme työpäivää liiketoimen toteuttamisen jälkeen.

MAR 19 artiklan mukaan liikkeeseenlaskijan on varmistettava, että ilmoitetut tiedot julkistetaan viipymättä ja viimeistään kolmen työpäivän kuluessa liiketoimesta siten, että tietoon voidaan tutustua nopeasti ja syrjimättömästi 17 artiklan 10 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen teknisten täytäntöönpanostandardien mukaisesti. Liikkeeseenlaskijan on käytettävä sellaista tiedotusvälinettä, jonka voidaan kohtuudella luottaa levittävän tietoja tehokkaasti yleisölle kaikkialla unionissa, ja tapauksen mukaan sen on käytettävä direktiivin 2004/109/EY (niin sanottu avoimuusdirektiivi) 21 artiklassa tarkoitettua virallisesti nimettyä järjestelmää.

Avoimuusdirektiivin 21 artiklan 1 kohdan mukaan kotijäsenvaltion on varmistettava, että liikkeeseenlaskija tai henkilö, joka on liikkeeseenlaskijan suostumuksesta hakenut rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla, julkistaa säännellyt tiedot tavalla, joka mahdollistaa niiden nopean saannin ketään syrjimättä, ja asettaa tiedot saataville 2 kohdassa tarkoitettuun virallisesti nimettyyn järjestelmään. Direktiivin 21 artiklan 2 kohdan mukaan kotijäsenvaltion on varmistettava, että on olemassa vähintään yksi virallisesti nimetty järjestelmä säänneltyjen tietojen keskitettyä säilyttämistä varten.

MAR:n 19 artiklan 3 kohdan mukaan kansallisessa lainsäädännössä voidaan vaihtoehtoisesti säätää, että toimivaltainen viranomainen julkistaa tiedot.

Nykyinen sääntely

Asetuksen kyseiset säännökset vastaavat osin MAD:n 6 artiklan 4 kohdan ja sen perusteella annetun komission täytäntöönpanodirektiivin (2004/72/EY) 6 artiklan säännöksiä liikkeeseenlaskijan johtohenkilöiden liiketoimia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta. Kyseiset direktiivin säännökset pantiin aikanaan täytäntöön kumotun arvopaperimarkkinalain 5 lukuun omistuksen julkisuudesta, ilmoitettavista tiedoista sekä julkisesta sisäpiirirekisteristä annettuihin säännöksiin.

Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä kyseisiä kumottuun lakiin perustuvia 5 luvun säännöksiä päätettiin yhä soveltaa siihen asti kunnes Finanssivalvonta olisi perustanut ja ottanut käyttöön uuden arvopaperimarkkinalain mukaisen julkisen sisäpiirirekisterin. Uuteen arvopaperimarkkinalakiin sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin 13 luvun 4 §:ssä tarkoitettua julkisen sisäpiirirekisterin perustamiseksi sekä perustettava ja otettava se käyttöön valtiovarainministeriön asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Uutta arvopaperimarkkinalakia valmisteltaessa ei kuitenkaan vielä ollut tiedossa, että kumottava markkinoiden väärinkäyttödirektiivi tullaan korvaamaan uudella suoraan sovellettavalla asetuksella. Tuolloin ei myöskään vielä ollut tiedossa asetuksen johtohenkilöiden ilmoitusvel-

vollisuutta koskevan säännöksen sisältö ja sen sisältämät muutokset suhteessa aiemman direktiivin säännöksiin.

Asetuksen keskeinen muutos suhteessa nykyisin voimassa olevaan sääntelyyn on, että asetuksen mukaan tiedot kyseisistä liiketoimista on julkistettava liikkeeseenlaskijan toimesta käytännössä pörssitiedotteella. Edellä mainitut avoimuusdirektiivin säännökset on saatettu kansallisesti voimaan AML:n 10 luvun 3 §:ssä. Säännös edellyttää, että pörssitiedotteet jaetaan keskeisille tiedotusvälineille ja toimitetaan muun muassa tiedotevarastoon, jota ylläpitää pörssi. Nykyisen sääntelyn edellyttämä liiketoimia koskevien tietojen pitäminen yhtiöiden kotisivuilla ei näin enää jatkossa ole riittävä toimintamalli.

Asetuksen soveltamisesta aiheutuu myös muita olennaisia muutoksia. Ilmoitusvelvollisuuden määräaika ensinnäkin lyhenee lain nykyisin edellyttämästä seitsemästä päivästä kolmeen työpäivään. Johtohenkilön lähipiirille on myös asetettu johtohenkilöitä vastaava itsenäinen ilmoitusvelvollisuus omista liiketoimistaan. Johtohenkilöiden on ilmoitettava lähipiiriinsä kuuluville henkilöille kirjallisesti MAR 19 artiklan velvollisuuksista. Lisäksi ilmoitusvelvollisuuden kohteena olevien rahoitusvälineiden ja liiketoimien joukko laajenee nykyisestä. Asetuksen mukaan ilmoitettaviin liiketoimiin kuuluvat myös rahoitusvälineiden panttaus tai lainaus, omaisuudenhoidon piirissä toteutetut liiketoimet sekä tietyt henkivakuutusten yhteydessä toteutetut liiketoimet. Asetuksen 19 artikla koskee myös joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskijoita sekä muun muassa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä (Suomessa niin sanottuja First North -yhtiöitä). Uutta olisi myös se, että kaikki liiketoimia koskevat ilmoitukset olisi säilytettävä kunkin liikkeeseenlaskijan kotisivuilla viiden vuoden ajan. Nykyisin arvopapereiden omistuksessa tapahtuneita muutoksia koskevat tiedot on pidettävä liikkeeseenlaskijan kotisivuilla ainoastaan 12 kuukauden ajan muutoksesta. Komission teknisessä täytäntöönpanostandardissa annetaan yksityiskohtaisia säännöksiä liiketoimien ilmoittamisesta ja julkistamisesta.

Vaihtoehtoiset mallit liiketoimien julkistamisessa

MAR mahdollistaa kaksi vaihtoehtoista tapaa johtohenkilöiden ja heidän lähipiiriinsä liiketoimien julkistamisessa. Ensimmäinen on asetuksen suoraan soveltamiseen perustuva malli, jossa liikkeeseenlaskija julkistaa kyseiset tiedot. Toisen vaihtoehdon mukaan tietojen julkistaminen tapahtuisi valvontaviranomaisen toimesta. Tämä edellyttäisi nimenomaista kansallista sääntelyä.

Molemmissa vaihtoehdoissa tietojen julkistamistavan tulee vastata avoimuusdirektiivissä asetettuja edellytyksiä. Suomessa tämä tarkoittaisi liiketoimia koskevien tietojen julkistamista ja jakelua pörssitiedotetta vastaavalla tavalla ja tietojen saatavilla pitoa kansallisessa tiedotevarastossa.

Liikkeeseenlaskijoilla on jo käytössään pörssitiedotteiden jakelua ja saatavilla pitoa koskeva järjestely, joka lähtökohdiltaan sopii myös johdon ja lähipiirin liiketoimien julkistamiseen. Vaihtoehdossa, jossa liikkeeseenlaskija julkistaa liiketoimia koskevat tiedot, ei olisi tarvetta investoida uuteen tekniseen järjestelmään. Asetuksen edellyttämät muutokset tulevat kuitenkin muuttamaan liikkeeseenlaskijoiden käytäntöjä.

Vaihtoehdossa, jossa johdon ja sen lähipiirin liiketoimien julkistaminen kansallisesti säädettäisiin Finanssivalvonnan tehtäväksi, Finanssivalvonnan tulisi investoida uuteen tekniseen järjestelmään ja julkistamiskanavaan (yhteys tiedotejakelujärjestelmään), jonka avulla se voisi julkistaa ja jakaa keskeisille tiedotusvälineille vastaanottamansa liiketoimia koskevat ilmoitukset ja järjestää ilmoitettujen tietojen saatavilla pidon kansallisessa tiedotevarastossa. Inves-

tointikustannusten lisäksi tämä sitoisi Finanssivalvonnan henkilöresursseja sekä järjestelmän rakentamisen aikana että sen jälkeen järjestelmän ylläpidossa. Tämän tyyppinen julkistamistehtävä poikkeaisi myös luonteeltaan muista Finanssivalvonnan perusvalvontatehtävistä.

Vaihtoehdossa, jossa Finanssivalvonta julkistaisi johdon ja sen lähipiirin liiketoimet, liikkeeseenlaskijoille jäisi kuitenkin yhä velvoitteita. Liikkeeseenlaskijoiden tulee MAR 19 artiklan 5 kohdan perusteella kirjallisesti ilmoittaa johtotehtävissä toimiville liiketoimien ilmoittamiseen liittyvistä velvoitteista. Lisäksi liikkeeseenlaskijoiden tulee ylläpitää luetteloa kaikista johtotehtävissä toimivista henkilöistä sekä heidän lähipiiriinsä kuuluvista henkilöistä. Tämän lisäksi liikkeeseenlaskijoiden tulee pitää julkistetut tiedot verkkosivuillaan viiden vuoden ajan.

Ehdotuksen mukaan vaihtoehto, jossa liikkeeseenlaskija julkistaa johdon ja sen lähipiirin liiketoimet, olisi kustannustehokkaampi tapa hoitaa liiketoimien julkistaminen. Finanssivalvonnan niukkoja resursseja on myös tarkoituksenmukaisempaa kohdentaa sen varsinaisiin valvontatehtäviin. Kyseisessä vaihtoehdossa liikkeeseenlaskijan olisi toisaalta helpompi valvoa ja kontrolloida oman johtonsa ja heidän lähipiirinsä liiketoimien julkistamisvelvollisuuden oikeellisuutta ja kattavuutta, kuten myös kaupankäyntiä liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineellä. Kyseinen malli myös vastaisi enemmän nykyistä, jo pitkään markkinoilla käytössä ollut käytäntö, jossa yhtiöt julkistavat itse liiketoimia koskevat tiedot kotisivuillaan. Liiketoimia koskevat tiedot olisivat jatkossa saatavissa myös yhdestä ja samasta paikasta eli käytännössä pörssiin ylläpitämästä tiedotevarastosta. Lisäksi tiedot olisivat saatavilla kunkin liikkeeseenlaskijan kotisivuilla viiden vuoden ajan. Finanssivalvonnan oman valvontatehtävän tai tietojen luotettavuuden kannalta liiketoimia koskevien tietojen julkistamisella Finanssivalvonnan toimesta keskitetysti ei olisi merkitystä. Finanssivalvontaa saa kyseiset samat yhtiöille toimitettavat tiedot joka tapauksessa asetuksen perusteella.

Hallinnolliset seuraamukset

Lain 15 lukuun on tehtävä MAR:n edellyttämät muutokset hallinnollisten seuraamusten määräämiseksi. Luvun nykyiseen seuraamusmaksua koskevaan 2 §:ään lisättäisiin uusi momentti, jossa lueteltaisiin ne MAR:n säännökset, joiden rikkomisesta tai laiminlyönnistä voitaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain mukaisesti määrätä MAR:n edellyttämä hallinnollinen seuraamusmaksu.

2.3.4 Laki Finanssivalvonnasta

Tietyistä asetuksen säännöksistä on jatkossakin säädettävä kansallisesti, asetuksen säännökset huomioiden. Asetuksen 39 artiklan 3 kohta edellyttää, että jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet asetuksen 22, 23 ja 30 artiklan, 31 artiklan 1 kohdan sekä 32 ja 34 artiklan noudattamiseksi viimeistään 3 päivänä heinäkuuta 2016.

Asetuksen täytäntöönpano edellyttää, että Finanssivalvonnasta annettuun lakiin lisättäisiin asetuksen 22 artiklan edellyttämä säännös Finanssivalvonnan toimimisesta MAR:ssa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta valvoisi MAR 22 artiklassa määritellyn soveltamisalasäännöksen mukaisesti asetuksen säännösten noudattamista.

Valvonta- ja tutkintavaltuudet

Asetuksen 23 artiklan 2 kohta edellyttää säädettävän kansallisen lainsäädännön mukaisesti vähintään asetuksessa luetelluista valtuuksista. Kyseisen artiklan 1 kohta mahdollistaa lisäksi sen, että valtuuksia voidaan käyttää kansallisesti eri tavoin. Asetuksen mukaan toimivaltainen viranomainen voi käyttää valtuuksiaan: a) suoraan; b) yhdessä muiden viranomaisten kanssa

tai markkinoilla toimivien yritysten kanssa; c) omalla vastuullaan siirtämällä valtuudet tällaisille viranomaisille tai markkinoilla toimiville yrityksille tai d) saattamalla asia toimivaltaisten oikeusviranomaisten käsiteltäväksi.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan viranomaisilla on oltava kansallisen lainsäädännön mukaisesti valtuus saada tutustua mihin tahansa asiakirjaan ja tietoon sen muodosta riippumatta ja saada tai ottaa jäljennös siitä. Kyseinen valtuus sisältyy markkinoiden väärinkäyttödirektiivin (2003/6/EY) implementoinnin yhteydessä jo säädettyyn (HE 137/2004 vp, s. 77—78) lain nykyiseen 21 §:ään, kuten myös 24 §:ään.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus vaatia tai pyytää tietoja kaikilta henkilöiltä, myös niiltä, jotka osallistuvat toimeksiantojen lähettämiseen tai asianomaisten liiketoimien toteuttamiseen, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua tällainen henkilö kuultavaksi tietojen saamiseksi. Kyseinen oikeus saada tietoja säännöksessä tarkoitetuilta kaikilta henkilöiltä sisältyy jo lain nykyiseen 21 §:ään. Pykälän 2 momentissa tietojen saamiselle on kuitenkin asetettu edellytys, että tietojen tulee liittyä yksilöityyn liiketoimeen ja olla valvonnan kannalta välttämättömiä. Artiklassa tarkoitettu oikeus kutsua henkilö kuultavaksi sisältyy puolestaan nykyisen lain 22 §:ään. Asetuksen ei voida katsoa edellyttävän sitä, että kyseisillä henkilöillä olisi velvollisuus saapua viranomaisen kuultavaksi.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan viranomaisella on oltava hyödykejohdannaisten osalta valtuus pyytää vakiomuotoisia tietoja niihin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, saada raportteja liiketoimista ja päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin. Kyseinen säännös edellyttää, että lain 21 §:ään lisätään kyseinen valtuus.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus suorittaa paikalla tehtäviä tarkastuksia ja tutkimuksia muissa kuin luonnollisten henkilöiden yksityisasunnoissa. Kyseinen valtuus sisältyy jo nykyisen lain 24 §:ään.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus, jollei toisesta alakohdasta muuta johdu, päästä luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden tiloihin asiakirjojen ja missä tahansa muodossa olevien tietojen takavarikoimiseksi, jos voidaan perustellusti epäillä, että tarkastuksen tai tutkimuksen aiheeseen liittyvillä asiakirjoilla tai tiedoilla voi olla merkitystä todistettaessa sisäpiirikauppoja tai markkinoiden manipulointia, joilla rikotaan asetusta. Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan edellä e alakohdassa tarkoitettua valtuutta saadaan kuitenkin käyttää vasta sen jälkeen, kun tiloihin pääsy varten on saatu oikeusviranomaiselta ennakkolupa, mikäli kansallisessa lainsäädännössä sitä edellytetään. Finanssivalvonnalle ei ole säädetty laissa nimenomaista oikeutta takavarikointiin. Lain 24 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonnalla on kuitenkin jo nykyisin oikeus saada 19, 21 ja 23 §:ssä tarkoitetuilta henkilöiltä ja yrityksiltä tarkastettavakseen asiakirjat ja tallenteet, jotka sisältävät mainitussa pykälässä tarkoitettuja tietoja. Lain 19 §:n 3 momentin ja 21 §:n 2 momentin nojalla Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus kohdistuu jo nykyisin yksilöityjen valvonta- ja liiketoimien osalta kaikkiin niihin henkilöihin, joilla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvonnan kannalta välttämätöntä tai tarpeellista tietoa. Finanssivalvonnan nykyisten tutkintavaltuuksien riittävyttä tullaan tältä osin arvioimaan myöhemmin erillisessä jatkovalmistelussa.

Finanssivalvonnalla on myös oikeus saattaa asioita rikostutkimuksen kohteeksi 23 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesti ilman, että siitä laissa nimenomaisesti säädetään. Finanssivalvonnalla on myös velvollisuus lain 3 c §:n mukaisesti ilmoittaa viipymättä viranomaisille, jos se havaitsee tai epäilee, että finanssipalveluja tai finanssijärjestelmää käytetään tai aiotaan käyttää talousrikollisuuden tarkoituksiin.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus pyytää sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten tai rahoituslaitosten hallussa olevia tallenteita puhelin-keskusteluista, sähköisestä viestinnästä tai tietoliikennetietoja. Lain 18 ja 24 §:ään sisältyy jo nykyisin kyseiset valtuudet. Tarpeellisilla selvityksillä, asiakirjoilla ja muilla tallenteilla tarkoitetaan esimerkiksi pöytäkirjoja, kirjanpitoaineistoa, toimeksiantoja, puhelinnauhoitteita ja tietojärjestelmiä (HE 319/1992 vp, s. 18 ja HE 175/2002 vp, s. 51).

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan h alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus vaatia kansallisen lainsäädännön sallimissa puitteissa televiestintäoperaattorin hallussa olevia tietoliikennetietoja, jos voidaan perustellusti epäillä 14 artiklan a tai b alakohdan tai 15 artiklan rikkomista ja jos näillä tiedoilla saattaa olla merkitystä tutkittaessa tällaista rikkomista. Vastaava tutkintasäännös, joka viranomaisen käyttöön on asetuksen mukaisesti vähintään annettava, sisältyy useisiin muihinkin EU:n rahoituspalveluita koskeviin direktiiveihin ja asetuksiin. Suomessa perustuslain 10 §:n yksityiselämän suoja ja luottamuksellisen viestin salaisuutta koskevien säännösten vuoksi Finanssivalvonnalle ei ole kyseistä valtuutta aiemmin annettu. Suomessa oikeus saada televalvontatietoja on pakkokeinolaissa (806/2011) säädettyin edellytyksin ainoastaan poliisilla, joka voi törkeissä sisäpiirintiedon väärinkäyttöepäilyissä tai markkinoiden vääristämisepäilyissä saada tuomioistuimelta luvan televalvontatietoihin. Käytännössä kyseistä valtuutta voidaan käyttää nykyisin vain siten, että poliisi käynnistää asiassa esitutinnan ja pyytää luvan tuomioistuimelta televalvontatietojen saamiseksi. Nykyisten pakkokeinovaltuuksien riittävyttä tullaan tältä osin arvioimaan myöhemmin erillisessä jatkovalmistelussa.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan i alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus vaatia omaisuuden jäädyttämistä tai takavarikoimista taikka molempia. Kuten jo edellä e alakohtaa koskevan säännöksen yhteydessä esitettiin, Finanssivalvonnalle ei ole säädetty laissa nimenomaista oikeutta tehdä tai vaatia takavarikointia. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan asetuksen 1 alakohdan mukaisesti, että Finanssivalvonnalla olisi oikeus hakea käräjäoikeudelta seuraamusmaksun tai rikemaksun maksamisen turvaamiseksi omaisuutta asetettavaksi takavarikkoon, josta säädetään oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan j alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus keskeyttää kaupankäynti asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla rahoitusvälineillä. Kyseinen valtuus sisältyy jo nykyisin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1748/2012) 2 luvun 31 §:ään ja 4 luvun 7 §:ään.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan k alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus vaatia sellaisen käytännön tilapäistä lopettamista, jonka toimivaltainen viranomainen katsoo olevan ristiriidassa asetuksen kanssa. Kyseinen valtuus sisältyy jo osin Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ään. AML:n 17 luvun 2 §:ään ehdotetaan kuitenkin lisättävän säännös Finanssivalvonnan valtuudesta antaa kielto- ja oikaisupäätös asetuksen vastaisen toiminnan osalta. Ehdotettu uusi säännös on tarpeen siksi, että Finanssivalvonnasta annetun lain 33 § soveltuu vain kyseisessä säännöksessä tarkoitettuihin Finanssivalvonnan valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin henkilöihin.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan l alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus asettaa väliaikainen ammattitoimintakielto. Lain nykyinen 27 ja 28 § sisältävät jo nykyisin valtuudet rajoittaa toimiluvan mukaista toimintaa sekä johdon toimintaa. Lain 71 §:ään ehdotetaan kuitenkin lisättävän säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnalla olisi pykälässä tarkoitettu oikeus luovuttaa tietoja syyttäjäviranomaiselle myös liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaisen liiketoimintakiellon määräämiseksi.

Asetuksen 23 artiklan 2 kohdan m alakohdan mukaan viranomaisella on oltava valtuus toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yleisölle on tiedotettu asianmukaisesti, muun muassa oikaisemalla ilmaistu väärä tai harhaanjohtava tieto esimerkiksi vaatimalla liikkeeseenlaskijaa tai toista henkilöä, joka on julkaissut tai levittänyt väärää tai harhaanjohtavia tietoja, julkaisemaan oikaisu. Kyseinen valtuus sisältyy jo osin lain nykyiseen 33 §:ään. AML:n 17 luvun 2 §:ään ehdotetaan kuitenkin lisättävän säännös Finanssivalvonnan valtuudesta antaa kielto- ja oikaisupäätös asetuksen vastaisen toiminnan osalta. Ehdotettu uusi säännös on tarpeen siksi, että Finanssivalvonnasta annetun lain 33 § soveltuu vain kyseisessä säännöksessä tarkoitettuihin Finanssivalvonnan valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin henkilöihin.

Asetuksen 23 artiklan 4 kohdan mukaan henkilön, joka saattaa toimivaltaisen viranomaisen saataville tietoja tämän asetuksen mukaisesti, ei katsota rikkovan mitään tietojen ilmaisemista koskevaa rajoitusta, joka on asetettu sopimuksella taikka lailla, asetuksella tai hallinnollisella määräyksellä, eikä ilmoituksen tekijää henkilöä aseteta minkäänlaiseen vastuuvollisuuteen ilmoituksen osalta. Kyseinen säännös ehdotetaan lisättävän AML:n 12 lukuun.

Viranomaisyhteistyö, tietosuojaja eräät muut säännökset

Asetuksen 16 artiklan 4 kohdassa säädetään toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta toimittaa markkinaosapuolten sille ilmoittamat tiedot epäilyttävistä toimeksiannoista ja liiketoimista välittömästi kyseessä olevien kauppapaikkojen toimivaltaisille viranomaisille. Asetuksen 24 ja 25 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten yhteistyöstä arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa, yhteistyövelvollisuudesta sekä yhteistyöstä kolmansien maiden kanssa. Kyseisten velvollisuuksien soveltaminen ei asetuksen 39 artiklan 3 kohdan mukaan edellytä kansallista sääntelyä. Lain nykyinen 51 § markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä erityisestä yhteistyöstä ehdotetaan asetuksen soveltamisen vuoksi kumottavan. Asetuksen 27-29 artiklaa salassapitovelvollisuudesta, tietosuojasta sekä henkilötietojen luovuttamisesta kolmansille maille, sovelletaan myös suoraan. Vastaavasti asetuksen 33 artiklan säännöksiä tietojenvaihdosta arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa sovelletaan suoraan, eivätkä artiklan säännökset edellytä kansallista sääntelyä. Lain nykyisin voimassa olevat säännökset eivät tältä osin ole ristiriidassa asetuksen kyseisten velvoitteiden osalta, eivätkä estä niiden noudattamista.

Hallinnolliset seuraamukset ja muut toimenpiteet

Hallinnollisia seuraamuksia koskeva asetuksen sääntely on kumottuun MAD:iin verrattuna suurelta osin uutta. Asetuksen 30 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä hallinnollisista seuraamuksista ja muista hallinnollisista toimenpiteistä ainakin kyseisen artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa lueteltujen rikkomisten osalta, rajoittamatta kuitenkaan rikosoikeudellisia seuraamuksia ja toimivaltaisen viranomaisen valvontavaltuuksia. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin päättää, etteivät ne vahvista hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä, jos kyseisiin rikkomisiin sovelletaan jo rikosoikeudellisia seuraamuksia viimeistään 3 päivänä heinäkuuta 2016.

Esityksessä ei ehdoteta säädettävän sellaisista asetuksen 30 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetuista rikosoikeudellisista seuraamuksista, jotka korvaisivat MAR:ssa säädetyt velvoitteet säätää hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä.

Asetuksen 30 artiklan 1 b kohta ei edellytä muutoksia nykyiseen lakiin, sillä Finanssivalvonnalla on jo nykyisin riittävät valtuudet puuttua artiklassa tarkoitettuihin tilanteisiin lain uhka-

sakkoa koskevassa 33 a §:ssä säädetyn edellytyksin. Kyseisen pykälän 3 momentissa on myös jo huomioitu itsekriminointisuojaan edellyttämät rajoitukset uhkasakon asettamiselle.

Asetuksen 30 artiklan 2 kohta sisältää luettelon niistä hallinnollisista seuraamuksista ja toimenpiteistä, jotka toimivaltaisella viranomaisella on vähintään oltava valtuudet määrätä tai toteuttaa. Säännöksen a alakohta ei edellytä kansallista sääntelyä, sillä kyseinen valtuus sisältyy jo nykyisin lain 33 §:ään toimeenpanokiellosta ja oikaisukehotuksesta. Säännöksen b alakohta rikkomisen johdosta saatujen voittojen tai vältettyjen tappioiden luovuttamisesta ei myöskään edellytä kansallista sääntelyä. Vaikka lakiin ei sisällykään nimenomaista säännöstä hyötykonfiskaatiosta, menettelyllä saavutettu hyöty voidaan ottaa huomioon seuraamusmaksun määrittämisen kokonaisarviointissa lain nykyisen 41 §:n ja ehdotetun 41 a §:n mukaisesti. Säännöksen c alakohdan valtuus julkisesta varoituksesta sisältyy jo lain nykyiseen 39 §:ään. Säännöksen d alakohdan valtuus sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttamisesta ja keskeyttämisestä sisältyy lain 26 ja 27 §:iin. Säännöksen e alakohdassa tarkoitetun väliaikaisen kieltomääräyksen sijoituspalveluyrityksen johdotehtävissä toimimiselle voidaan katsoa sisältyvän jo lain nykyisen 28 §:n 1 momenttiin. Kielto toimia 28 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa johdotehtävissä voidaan määrätä henkilölle 1 momentissa säädetyn edellytyksin. Toimimisen vastoin asetuksen 30 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja säännöksiä voidaan katsoa täyttävän 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset.

Säännöksen f alakohta edellyttää valtuutta määrätä pysyvä kiello sijoituspalveluyrityksen johdotehtävissä toimimiselle rikottaessa toistuvasti asetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä sisäpiirikaupoista, sisäpiirintiedon laittomasta ilmaisemisesta tai markkinoiden manipulointia koskevasta kiellosta. Kyseinen valtuus ehdotetaan lisättävän lain 28 §:n uudeksi 5 momentiksi. Säännöksen g alakohta edellyttää valtuutta määrätä määräaikainen kaupankäyntikiello omaan lukuun sille, joka rikkoo asetuksen 30 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettuja asetuksen säännöksiä. Lain 3 lukuun ehdotetaan tämän vuoksi uutta 37 b §:ää määräaikaisesta kaupankäyntikiellosta.

Asetuksen 30 artiklan 2 kohdan h-j alakohdassa on säädetty niistä hallinnollisista taloudellisista enimmäisseuraamuksista, jotka toimivaltaisella viranomaisella on vähintään oltava kansallisen lainsäädännön mukaan oikeus määrätä tai toteuttaa. Asetuksen mukaisesti Finanssivalvonnalle ehdotetaan valtuutta määrätä taloudellisia hallinnollisia seuraamuksia asetuksen tiettyjen säännösten rikkomisesta. Seuraamusmaksun ehdotetut enimmäismäärät on porrastettu asetuksen edellyttämällä tavalla teosta riippuen ja ne vastaavat asetuksessa säädettyä. Kansallisesti ei ehdoteta säädettävän asetusta korkeammista hallinnollisten seuraamusmaksujen enimmäismääristä. Seuraamusmaksun tekokohtaiset enimmäismäärät voitaisiin kuitenkin asetuksen edellyttämällä tavalla ylittää niissä tilanteissa, joissa rikkomuksella saavutettu määritettävissä oleva hyöty tai vältetty tappio olisi kyseisiä enimmäismääriä suurempi. Näissä tilanteissa seuraamusmaksun enimmäismäärä voisi olla kolme kertaa niin suuri kuin rikkomisella saatu hyöty.

Asetuksen 31 artikla sisältää säännökset valvontavaltuuksien käytöstä ja seuraamusten määrittämisestä. Artiklan 1 kohta ei edellytä tehtävän muutoksia, sillä lain 41 § sisältää jo nykyisin asetuksen säännöksiä vastaavat seikat, jotka on otettava huomioon seuraamusmaksua määrätessä. Artiklan 2 kohta on suoraan sovellettavaa oikeutta, eikä edellytä kansallista täytäntöönpanoa.

Asetuksen 34 artiklassa säädetään hallinnollisia seuraamuksia ja muita hallinnollisia toimenpiteitä koskevan päätösten julkaisemisesta. Kyseinen säännös ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä lain 43 §:n säännökset hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkaisemisesta vastaavat jo nykyisin asetuksen kyseisen artiklan säännöksiä.

Rikkomuksista ilmoittaminen

Asetuksen 32 artiklassa säädetään asetuksen säännösten rikkomisesta ilmoittamisesta. Säännöksen 1 kohta kohdistuu toimivaltaisiin viranomaisiin, joiden on luotava tehokkaat järjestelmät asetuksen tosiasiallisesta tai mahdollisesta rikkomisesta ilmoittamiseksi toimivaltaiselle viranomaiselle. Artiklan 2 kohdan mukaan kyseisiin järjestelmiin on sisällyttävä vähintään a-c alakohdissa tarkoitetut seikat erityismenettelyistä ilmoitusten vastaanottamisessa ja niiden jatkokäsittelyssä, asianmukaisesta työntekijöiden suojelusta sekä henkilötietojen suojelusta. Asetuksen kyseiset säännökset eivät edellytä välittömiä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n säännökset rikkomuksista ilmoittamisesta Finanssivalvonnalle vastaavat jo nykyisin asetuksen kyseisiä säännöksiä. Komissio on lisäksi antanut täytäntöönpanodirektiivin (2015/2392) asetuksen kyseisen 32 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanemisesta. Direktiivissä annetaan täsmennyksiä säännöksiä asetuksessa tarkoitetuista menettelyistä, ilmoittamisesta ja ilmoituksiin liittyviä jatkotoimia koskevista järjestelyistä sekä työsuhteisten henkilöiden ja henkilötietojen suojaamisesta. Komission täytäntöönpanodirektiivin täytäntöönpano siirretään esityksen antamisen jälkeiseen jatkovalmisteluun, jonka yhteydessä tullaan myös tarkemmin arvioimaan Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n muutostarve.

Asetuksen 32 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että työnantajilla, jotka harjoittavat toimintaa, jota säännellään rahoituspalveluita koskevalla sääntelyllä, on käytössään asianmukaiset sisäiset menettelyt työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa asetuksen rikkomisesta. Useiden muiden finanssimarkkinoita koskevien EU-säädösten täytäntöönpanon seurauksena finanssimarkkinoilla toimivilla yhtiöillä on jo käytössä laajalti yhtiöiden sisäisiä väärinkäytösepäilyjä koskevia ilmiäntokanavia. Tällaisia yhtiöiden omalle henkilöstölle tarkoitettuja yhtiön sisäisiä ilmiäntöjärjestelmiä on jo käytössä pakottaviin EU-säännöksiin perustuen sijoituspalveluyrityksillä ja luottolaitoksilla sekä vireillä olevien laakiehdotusten tultua voimaan myös rahastoyhtiöillä ja arvopaperikeskuksella.

Vastaava säännös ehdotetaan sisällytettävän arvopaperimarkkinalakiin, vakuutusyhtiölakiin (521/2008), vakuutusdustuksesta annettuun lakiin (570/2005), sijoitusrahastolakiin (48/1999) sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin (162/2014), koska niissä on pantu kansallisesti täytäntöön EU:n rahoituspalveluita koskevia säännöksiä. Asetuksen kyseisen säännöksen soveltamisala voidaan ymmärtää laajaksi. Tarkoituksenmukaisena pidetään kuitenkin säännöksen soveltamista vain sellaisiin markkinaosapuoliin, joiden toiminnassa voi tyypillisemmin esiintyä markkinoiden väärinkäyttöä. Tämän vuoksi ei ole perusteltua soveltaa kyseistä säännöstä esimerkiksi kaikkiin Finanssivalvonnan valvottaviin. Asetuksen 32 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna asianmukaisena menettelynä voidaan pääosin pitää edellä mainittuja toimijoita koskevissa laeissa jo aiemmin muiden rahoituspalveluita koskevien EU säännösten perusteella voimaan saatettuja säännöksiä vastaavia menettelyitä.

Asetuksen 32 artiklan 4 kohta sisältää mahdollisuuden säätää kansallisesti rikkomuksista ilmoittamisesta koskevan säännöksen osalta. Säännöksen mukaan henkilöille, jotka antavat merkityksellisiä tietoja asetuksen mahdollisesta rikkomisesta, voidaan tietyin asetuksessa säädettyin edellytyksin myöntää taloudellisia kannustimia kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Esityksessä ei ehdoteta tältä osin kansallisia säännöksiä.

2.3.5 Rikoslaki

Direktiivin kansallinen voimaan saattaminen edellyttää muutoksia arvopaperimarkkinarikoksia koskevaan rikoslain 51 lukuun. Direktiivin kansallinen täytäntöönpano edellyttää muutoksia ensinnäkin siltä osin, että rikoslaisissa kriminalisoitaisiin myös sisäpiirintiedon laiton ilmai-

seminen. Nykyisin kyseinen menettely kuuluu ainoastaan hallinnollisten seuraamussäännösten soveltamisalaan. Lisäksi direktiivin implementointi edellyttää tiettyjä laajennuksia sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskeviin tekotapoihin. Laissa kriminalisoitaisiin rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen peruuttamiseen ja muuttamiseen liittyvä sisäpiirintiedon käyttö sekä sisäpiirintietoon perustuvan neuvon käyttö. Rikoslain rangaistussäännösten soveltamisala ehdotetaan myös laajennettavan direktiivin edellyttämällä tavalla asetuksen soveltamisalaa vastaavaksi. Lisäksi luvun määritelmä- ja rajoitussäännöksiä ehdotetaan täsmennettävän direktiivin mukaisesti. Direktiivin 6 artiklan mukainen yllyttäminen ja avunanto on jo nykyisin säädetty rangaistavaksi rikoslain 5 luvun 5 ja 6 §:ssä sekä yritystä koskeva tekotapa sisäpiirintiedon väärinkäytön osalta rikoslain 51 luvun nykyisessä 1 ja 2 §:ssä. Markkinoiden manipuloimista koskeva yritys ehdotetaan säädettävän rangaistavaksi rikoslain 51 luvun 3 ja 4 §:ssä.

Direktiivin 7 artiklassa edellytetyt vankeusrangaistusten enimmäiskestot ehdotetaan säädettävän direktiivin vähimmäisvaatimuksen mukaisina.

Direktiivin 8 ja 9 artikla ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Rikoslain 51 luvun arvopaperimarkkinarikoksiin sovelletaan jo nykyisin oikeushenkilön rangaistusvastuuta. Oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään rikoslain 9 luvussa.

Direktiivin 10 artiklan lainkäyttövaltaa koskevat säännökset eivät myöskään edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Direktiivin 10 artiklan 1 kohdan a alakohdan osalta lainkäyttövallasta säädetään jo nykyisin rikoslain 1 luvun 1 ja 10 §:ssä, 10 artiklan 1 kohdan b alakohdan osalta 1 luvun 6 §:ssä sekä 10 artiklan 2 kohdan a alakohdan osalta lain 10 luvun 6 §:n 3 momentin 1 kohdassa. Mainitun kohdan mukaan Suomen kansalaiseen rinnastetaan henkilö, joka rikoksen tekohetkellä asui tai oikeudenkäynnin alkaessa asuu pysyvästi Suomessa. Tästä tullaan ilmoittamaan komissiolle täytäntöönpanotoimista ilmoittamisen yhteydessä.

Artiklan 11 edellyttämää koulutusta viranomaisille annetaan tavanomaisten koulutusjärjestelmien puitteissa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on toteuttaa kansallisessa lainsäädännössä tarvittavat toimenpiteet markkinoiden väärinkäyttöasetuksen tiettyjen säännösten noudattamiseksi sekä panna rikolaisissa täytäntöön markkinoiden väärinkäyttödirektiivin edellyttämät muutokset markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista. Tavoitteena on vahvistaa markkinoiden väärinkäyttöä koskevaa yhtenäistä sääntelykokonaisuutta, jotta voidaan parantaa sijoittajansuojaa ja lisätä luottamusta markkinoihin.

3.2 Keskeiset ehdotukset

3.2.1 Arvopaperimarkkinalaki

Keskeinen osa arvopaperimarkkinalain 6 ja 12—14 luvun säännöksistä ehdotetaan kumottavan.

Lain 6 lukuun ehdotetaan lisättävän säännös, jonka mukaan liikkeeseenlaskijan olisi toimitettava markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklan 4 kohdan 3 alakohdassa tarkoitettu selvi-

tys tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksistä Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä. Lain 12 lukuun ehdotetaan lisäksi liikkeeseenlaskijoita koskevaa rikkomusten ilmoittamista koskevaa säännöstä.

Lain 15 lukuun hallinnollisista seuraamuksista ehdotetaan asetuksen edellyttämiä muutoksia seuraamusmaksun määräämisestä. Luvun 2 §:ssä ehdotetaan lueteltavan ne asetuksen säännökset, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta Finanssivalvonta voisi määrätä Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitetun seuraamusmaksun.

3.2.2 Laki Finanssivalvonnasta

Lakiin ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan Finanssivalvonta toimisi asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonnan valvonta- ja tutkintavaltuuksia ehdotetaan tarkistettavan asetuksen mukaisesti. Lakiin ehdotetaan Finanssivalvonnalle markkinoiden väärinkäyttöön liittyvää erityistä tietojensaantioikeutta, jonka mukaan se saisi vakiomuotoisia tietoja hyödykejohdannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raportteja liiketoimista sekä pääsisi suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

Lakiin ehdotetaan myös oikeutta pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluja tarjoavan toimilupaavalvottavan ylimpään johtoon kuuluvassa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti rikkonut markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä. Lisäksi Finanssivalvonnalle ehdotetaan oikeutta turvaamistoimen hakemiseen käräjäoikeudelta seuraamusmaksun ja rikemaksun maksamisen turvaamiseksi.

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta voisi myös määrätä määräaikaikaisen kaupankäyntikiellon. Sen mukaan Finanssivalvonta voisi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää luonnollista henkilöä käymästä kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuun suoraan tai välillisesti, jos tämä laiminlyö tai rikkoo markkinoiden väärinkäyttöasetuksen tiettyjä säännöksiä.

Hallinnollista seuraamusmaksua koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavan asetuksen edellyttämällä tavalla. Seuraamusmaksun koskiessa asetuksen sisäpiirikauppoja, sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista tai markkinoiden manipulointia koskevia kieltoja, seuraamusmaksu voisi olla ehdotuksen mukaan oikeushenkilölle sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 15 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 15 miljoonaa euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saisi olla enintään viisi miljoonaa euroa.

Seuraamusmaksun koskiessa markkinoiden väärinkäytön estämistä tai havaitsemista koskevien asetuksen säännösten rikkomista taikka sisäpiirintiedon julkistamista koskevien säännösten rikkomista, seuraamusmaksu voisi olla oikeushenkilölle sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 2 500 000 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saisi olla enintään miljoonaa euroa.

Seuraamusmaksun koskiessa sisäpiirilueteloita, johtohenkilöiden liiketoimia tai sijoitusosuutuksia koskevien asetusten säännösten rikkomista, seuraamusmaksu saisi olla oikeushenkilölle enintään miljoona euroa ja luonnolliselle henkilölle enintään 500 000 euroa.

Edellä tarkoitetuista seuraamusmaksujen enimmäismääristä riippumatta seuraamusmaksu saisi ehdotuksen mukaan kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyöty olisi määritettävissä.

3.2.3 Rikoslaki

Rikoslain 51 lukuun arvopaperimarkkinarikoksista ehdotetaan lisättävän direktiivin edellyttämällä tavalla uusi rangaistussäännös sisäpiirintiedon ilmaisemisesta. Lisäksi sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskeviin tekotapoihin ehdotetaan tiettyjä direktiivin mukaisia laajennuksia kriminalisoimalla rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon peruuttamiseen ja muuttamiseen liittyvä sisäpiirintiedon käyttö sekä sisäpiirintietoon perustuvan neuvon käyttö. Markkinoiden manipulointia koskevassa tunnusmerkistössä ehdotetaan säädettävän kielletyistä manipulatiivisista tekotavoista. Lisäksi kurssin manipuloinnin yritys ehdotetaan kriminalisoitavan. Sisäpiirintiedon väärinkäyttöä ja markkinoiden vääristämistä koskevaan rangaistussäännökseen nykyisin sisältyvä edellytys taloudellisesta hyötymistarkoituksesta ehdotetaan tietyiltä osin poistettavan. Rikoslain rangaistussäännösten soveltamisala ehdotetaan myös laajennettavan direktiivin edellyttämällä tavalla asetuksen soveltamisalaa vastaavaksi. Lisäksi luvun määritelmä- ja rajoitussäännöksiä ehdotetaan täsmennettävän direktiivin mukaisesti.

3.2.4 Vakuutusyhtiölaki

Lakiin ehdotetaan lisättävän pykälä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäillyistä rikkomuksista ilmoittamiseksi yhtiön sisäisesti. Ehdotuksen mukaan vakuutusyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäillyistä rikkomisesta.

3.2.5 Laki vakuutusedustuksesta

Lakiin ehdotetaan lisättävän vakuutusyhtiölakiin ehdotettua pykälää vastaava pykälä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäillyistä rikkomuksista ilmoittamiseksi yhtiön sisäisesti.

3.2.6 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

Lakiin ehdotetaan lisättävän pykälä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäillyistä rikkomuksista ilmoittamiseksi yhtiön sisäisesti.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

4.1.1 Valtiontaloudelliset vaikutukset

Esitetyillä säännöksillä ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen.

4.1.2 Vaikutukset toimialalle ja sijoittajiin

Esitetyt uudistukset koskevat rahoitusmarkkinoita ja -markkinatoimijoita, joten esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia rahoitusmarkkinoiden ulkopuolelle. Esityksen tavoitteena on edistää sijoittajansuojaa lisäämällä arvopaperimarkkinoiden läpinäkyvyyttä ja tasapuolisia toimintamahdollisuuksia. Lisäksi esityksellä tavoitellaan vähennettävän markkinoiden väärinkäytöksistä johtuvia markkinahäiriöitä, jotka estävät sijoitusvarojen tehokkaan allokaation.

Esityksellä arvioidaan olevan välittömiä ja välillisiä taloudellisia vaikutuksia listayhtiöihin, sijoituspalveluyrityksiin, vakuutusyhtiöihin, vakuutusedustajiin, vaihtoehtorahastojen hoitajiin, sijoittajiin ja kotitalouksiin.

Listayhtiöitä ja niiden johtoa koskeva sääntely olisi aiempaa yksityiskohtaisempaa. Listayhtiöille arvioidaan aiheutuvan sääntelyn noudattamiskustannuksia toimintaa koskevien uusien vaatimusten täyttämistä. Ehdotetut säännökset ovat kuitenkin omiaan lisäämään markkinainformaation symmetrisyyttä, rahoitusvälineiden hinnanmuodostuksen tehokkuutta ja luotettavuutta sekä sijoitusten turvallisuutta ja näin lisäämään kiinnostusta sijoitustoimintaan arvopaperimarkkinoilla. Sijoitustoiminnan lisääntyminen auttaa pääomaa tarvitsevia yrityksiä niiden kustannustehokkaassa pääoman hankinnassa.

Vastuu säännösten rikkomisesta ankaroituisi merkittävästi. Ankarammat taloudelliset seuraukset ovat myös omiaan ennaltaehkäisemään väärinkäytöksiä, millä on markkinoiden luotettavuuden kasvun myötä myönteisiä taloudellisia vaikutuksia eri markkinaosapuolille.

Sääntelyllä tosiasiaassa saavutettavat kustannushyödyt eri markkinaosapuolille ovat kuitenkin riippuvaisia säännösten tehokkaasta valvonnasta ja niiden käytännön toimeenpanosta. Markkinoiden tehokkuutta ja luotettavuutta lisäävillä säännöksillä sekä ankarammilla seuraamus-säännöksillä ei yksistään voida saavuttaa tavoiteltuja hyötyjä ilman, että säännösten noudattamisvarmuutta kyetään samalla edistämään säännösten noudattamisen tehokkaalla valvonnalla.

Ehdotuksessa esitetään asetuksen sallimalla tavalla säädettävän sisäpiirintiedon julkistamista koskevan selvityksen toimittamisesta Finanssivalvonnalle ainoastaan sen pyynnöstä. Tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksiä koskevan selvityksen toimittamista Finanssivalvonnalle ainoastaan Finanssivalvonnan pyynnöstä voidaan perustella liikkeeseenlaskijoiden hallinnollisen taakan vähentämisellä. Tiedon julkistamisen lykkääminen tulee nykyistä huomattavasti useammin käytettäväksi ja selvityksen toimittaminen Finanssivalvonnalle tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksistä automaattisesti jokaisen julkistamisen lykkäämisilmoituksen yhteydessä aiheuttaisi tarpeetonta lisätyötä listayhtiölle. Tiedon julkistamista koskevan lykkäysprosessin nykyistä säännönmukaisempi käyttö lisäisi jonkin verran listayhtiöiden hallinnollisia kustannuksia.

Liikkeeseenlaskijoiden johdon ja näiden lähipiirin liiketoimien julkistamisvelvollisuus aiheuttaisi liikkeeseenlaskijoille jonkin verran lisäkustannuksia nykyiseen verrattuna. MAR mahdollistaa kaksi vaihtoehtoista tapaa johtohenkilöiden ja heidän lähipiirinsä liiketoimien julkistamisessa. Ehdotuksen mukaan vaihtoehto, jossa liikkeeseenlaskija julkistaa johdon ja lähipiirin liiketoimet Finanssivalvonnan sijasta, olisi kustannustehokkaampi tapa hoitaa liiketoimien julkistaminen. Ehdotettu malli vastaisi enemmän nykyistä, jo pitkään markkinoilla käytössä ollutta käytäntöä, jossa yhtiöt julkistavat itse liiketoimia koskevat tiedot kotisivuillaan. Ehdotettu malli lisää jossain määrin liikkeeseenlaskijoiden kustannuksia liiketoimien julkistamisessa asetuksen edellyttämällä tavalla. Mikäli kyseinen velvollisuus asetettaisiin Finanssivalvonnalle, tulisi sen investoida uuteen tekniseen järjestelmään ja julkistamiskanavaan (yhteys tiedotejakelujärjestelmään). Investointikustannusten lisäksi uusi järjestely sitoisi myös Finanssivalvonnan henkilöresursseja sekä järjestelmän rakentamisen aikana että sen jälkeisessä järjestelmän ylläpidossa, kuten myös todennäköisesti ilmoitusten tekoon liittyvissä neuvontatehtävissä. Finanssivalvonnan niukkoja resursseja on tarkoituksenmukaisempaa kohdentaa varsinaisiin valvontatehtäviin kuin sen perustehtävistä luonteeltaan poikkeavaan tietojen julkistamistehtäviin.

Liikkeeseenlaskijoiden ja niiden puolesta tai lukuun toimivien henkilöiden velvollisuus laatia ja ylläpitää sisäpiirilueteloita tulee jonkin verran lisäämään toimijoiden kustannuksia nykyistä yksityiskohtaisemman sääntelyn vuoksi.

Liikkeeseenlaskijoille, vakuutusyhtiöille, vakuutusedustajille ja vaihtoehtorahastojen hoitajille ehdotettu menettely, jota noudattamalla niiden palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäilyistä rikkomisesta (niin sanottu *whistle-blow-ilmiantojärjestelmä*) tulee myös jonkin verran lisäämään näiden kuluja järjestelmän perustamiseksi ja ylläpitämiseksi.

Epäilyttävien liiketoimien raportointivelvollisuuden laajeneminen myös toimeksiantoja koskevaksi tulee jonkin verran lisäämään sijoituspalveluyritysten kustannuksia.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Asetuksen aiempaa yksityiskohtaisempien säännösten valvonta ja Finanssivalvonnan toimivallan piiriin kuuluviin hallinnollisiin seuraamuksiin ja niiden määräämiseen esitettävät muutokset sekä rikkomusten ilmoittamiseksi tarvittavien järjestelmien käyttöönotto lisäävät valvonnan työmäärää. Tämä tarkoittaa tarvittavan asiantuntemuksen lisäämistä ja siten valvontatoimen kustannusten kasvua. Tämä edellyttää henkilöstön lisäystä Finanssivalvonnassa. Valvontaviranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön kuuluvista tiedonantovelvollisuuksista aiheutuu myös jonkin verran lisäkustannuksia.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia arvopaperimarkkinoille. Esityksellä edistetään arvopaperimarkkinoiden läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja luottamusta. Markkinoiden ollessa entistä toimivammat ja luotettavammat suomalaiset arvopaperimarkkinat ja Euroopan talousalue näyttäytyy sijoittajille houkuttelevampana sijoituskohteena, ja tätä kautta uusia sijoitusvaroja voi ohjautua kyseisille markkinoille. Yhteiskunnallisten kokonaisuhyötyjen saavuttaminen edellyttää kuitenkin säännösten noudattamisen valvonnan riittävää resursointia. Arvopaperimarkkinoiden valvonta- ja seuraamusjärjestelmän legitimitettä ja sitä kohtaan tunnettua luottamusta ei kyetä saavuttamaan ja ylläpitämään ilman riittäväksi koettua kiinnijäämisriskiä ja sanktiovarmuutta.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Oikeusministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja Finanssivalvonnalle on varattu mahdollisuus kommentoida valmisteilla ollutta esitysluonnosta.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, sisäministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Poliisihallitukselta, Verohallinnolta, Korkeimmalta oikeudelta, Korkeimmalta hallinto-oikeudelta, Helsingin hovioikeudelta, Helsingin käräjäoikeudelta, Valtakunnansyyttäjänvirastolta, Helsingin syyttäjänvirastolta, Helsingin poliisilaitokselta, Keskusrikospoliisilta, markkinaoikeudelta, tietosuojavaltuutetulta, Suomen Pankilta, Finanssivalvonnalta, Energiavirastolta, Kilpailu- ja kuluttajavirastolta, Nasdaq Helsinki Oy:ltä, Finanssialan Keskusliitolta, FINE vakuutus- ja rahoitusneuvonnalta, OP Osuuskunnalta, Elinkeinoelämän keskusliitolta, Keskuskauppakamarilta, Arvopaperimarkkinayhdistykseltä, Energiateollisuus ry:ltä, Euroclear Finland Oy:ltä, Suomen tilintarkastajat ry:ltä, Kuluttajaliitto- Konsumentförbundet ry:ltä, Osakesäästäjien Keskusliitto ry:ltä, Pörssisäätiöltä, Suomen Asianajajaliitolta, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry:ltä, Perheyritysten liitolta, Helsingin yli-

opiston oikeustieteelliseltä tiedekunnalta, Aalto yliopiston kauppakorkeakoululta, S-pankilta, STTK:lta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Suomen Journalistiliitolta, Suomen vakuutusmeklariliitto ry:ltä, Transparency International Suomi ry:ltä, Työeläkevaikuttajat TELA ry:ltä ja Viestinnän Keskusliitto ry:ltä.

Kaikki muut paitsi Korkein hallinto-oikeus, Helsingin hovioikeus, FINE vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Suomen tilintarkastajat ry, Kuluttajaliitto-Konsumförbundet ry, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry, Perheyritysten liitto, Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta, Aalto yliopiston kauppakorkeakoulu, S-pankki, Suomen vakuutusmeklariliitto ry, Viestinnän Keskusliitto ry ja Transparency International Suomi ry antoivat asiassa lausunnon.

Lausuntopalaute on olennaisilta osin otettu huomioon.

Lausuntoaika oli poikkeuksellisesti vain kolme viikkoa. Suositusta lyhyempää lausuntoaikaa perustellaan sillä, että esitysluonnos oli jo ennen virallista lausuntokierrosta oikeusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Finanssivalvonnan lausuttavana. Lisäksi esitykseen sisältyviä rikoslain muutosehdotuksia on valmisteltu yhteistyössä oikeusministeriön kanssa. Esityksessä on lisäksi kyse pääosin suoraan sovellettavan asetuksen täytäntöönpanon edellyttämistä toimenpiteistä, joihin ei sisälly harkinnanvaraista kansallista sääntelyä. Esityksen taustalla oleva asetus ja direktiivi on myös annettu ja julkistettu jo keväällä 2014. Suositusta lyhyempi lausuntoaika on lisäksi välttämätön ottaen huomioon ehdotettujen lakimuutosten voimaantulon tärkeiden ennen asetuksen soveltamisen alkamista.

5.3 Hallituksen esityksen antamisen jälkeinen jatkovalmistelu

Esityksen Eduskunnalle antamisen jälkeen tullaan valmistelemaan erillinen esitys tarvittavista toimenpiteistä MAR:n tiettyjen säännösten sekä komission täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2015/2392 noudattamiseksi. Lisäksi jatkovalmistelussa on saatu lausuntopalaute huomioiden tarkoitus arvioida kansallinen tarve säätää tiedottamisrikoksen törkeää tekemuotoa koskeva rangaistussäännös.

Kyseisessä jatkovalmistelussa tehdään edellä mainitun komission täytäntöönpanodirektiivin kansalliseksi voimaan saattamiseksi tarvittavat säädösehdotukset. Direktiivissä annetaan tämentäviä säännöksiä MAR:n 32 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista menettelyistä sekä henkilöiden ja henkilötietojen suojaamisesta. Kyse on lähinnä teknisluonteisesta komission täytäntöönpanodirektiivin toimeenpanoa koskevasta asiasta, joka voidaan panna osin täytäntöön valtioneuvoston tai ministeriön asetuksella. Direktiivin täytäntöönpano edellyttää kuitenkin muutoksia myös Finanssivalvonnasta annetun lain nykyiseen 71 a §:ään. Kyseisessä rikkomuksista ilmoittamista koskevassa säännöksessä säädetään Finanssivalvonnan ylläpitämästä järjestelmästä, jonka kautta se voi vastaanottaa ilmoituksia finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin liittyvistä väärinkäytösepäilyistä.

Jatkovalmistelussa tullaan lisäksi arvioimaan tarvetta säätää tarkemmin tietyistä MAR:n edellyttämistä tutkinta- ja valvontavaltuuksista. Tällaisia ovat ainakin MAR:n 23 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettu valtuus päästä henkilöiden tiloihin asiakirjojen ja tietojen takavarikoimiseksi sekä h alakohdassa tarkoitettu valtuus vaatia kansallisen lainsäädännön sallimissa puitteissa televiestintäoperaattorin hallussa olevia tietoliikennetietoja. Markkinoiden väärinkäytöksiä koskevien säännösten tehokas valvonta edellyttää Finanssivalvonnan riittäviä valvontavaltuuksia. Väärinkäytösten tutkinta sisältää usein myös kansainvälistä yhteistyötä. Tutkinnan tehokkuus ja kansainvälinen yhteistyö edellyttävät, että Finanssivalvonnalla on asetuksen edellyttämät vastaavat tutkintavaltuudet kuin muiden jäsenvaltioiden valvontaviranomaisilla. Näistä syistä jatkovalmisteluun on ryhdyttävä viipymättä.

Lausuntopalaute huomioiden jatkovalmistelussa on tarkoitus myös arvioida kansallinen tarve säätää tiedottamisrikoksen törkeää tekemuotoa koskeva rangaistussäännös. Arvopaperimarkkinoita koskevan tiedottamisrikoksen ilmenemismuodot voivat vaihdella siten, että vakavimmissa tapauksissa nykyistä perustasteikkoa ei välttämättä voida pitää riittävänä. Tiedottamisrikos kohdistuu tyypillisesti laajaan joukkoon sijoittajia ja yhtiön osakkeenomistajia ja voi näin aiheuttaa laajamittaista välitöntä taloudellista vahinkoa usealle eri taholle. Tämän lisäksi tiedottamisrikokset ovat omiaan vähentämään markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta ja myös heikentämään markkinoiden tehokkuutta ja kansainvälistä kilpailukykyä. Tiedottamisrikokset voivat vakavasti vaikuttaa sijoittajien, mukaan lukien kotitalouksien, halukkuuteen sijoittaa ja säästää varojaan arvopaperimarkkinoilla. Törkeimmät teot ja niistä seuraava epäluottamus voivat aiheuttaa vakavia seurausvaikutuksia myös arvopaperimarkkinoiden ulkopuolella. Arvopaperimarkkinoita koskevan tiedottamisrikoksen moitittavuutta ei myöskään voida pitää vähäisempänä kuin sisäpiirintiedon väärinkäytön, markkinoiden manipuloinnin tai muiden talousrikosten moitittavuutta.

6 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Asetus sisältää useita viittauksia uudistettuun rahoitusvälineiden markkinat direktiiviin 2014/65/EU (MIFID II) ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetukseen (EU) N:o 600/2014 (MIFIR). Komissio on antanut 10 päivänä helmikuuta 2016 ehdotukset MIFID II:n, MIFIR:n ja MAR:n muuttamiseksi niin, että MIFID II:n ja MIFIR:n soveltamisen määräaikoja lykättäisiin yhdellä vuodella. Komission asetusehdotukseen (COM(2016) 57 final) sisältyy myös muutosehdotus MAR:n 39 artiklan 4 kohdan muuttamiseksi. Kyseisen muutosehdotuksen mukaan asetuksen 39 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä olisi sovellettava vasta 3 päivänä tammikuuta 2018. MIFID II:n ja MIFIR:n säännöksiä ei näin ehdotuksen mukaan tulisi soveltaa asetuksen tavoin 3 päivänä heinäkuuta 2016 lukien, vaan vasta 3 päivänä tammikuuta 2018. Tämän vuoksi asetuksen 39 artiklan 4 kohdan 1 alakohdan mukaan asetuksessa olevia viittauksia direktiiviin 2014/65/EU ja asetukseen (EU) N:o 600/2014 pidettäisiin ennen 3 päivää tammikuuta 2018 viittauksina direktiiviin 2004/39/EY, jäljempänä MIFID I, direktiiviin 2014/65/EU liitteessä IV olevan vastaavuustaulukon mukaisesti siltä osin kuin tämä vastaavuustaulukko sisältää direktiiviin 2004/39/EY viittaavia säännöksiä. Kyseistä päivämäärää edeltävän siirtymäajan on siten sovellettava MIFID I:n perusteella implementoituja kansallisia säännöksiä, jotka sisältyvät pääosin sijoituspalvelulakiin sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin. Edelleen asetuksen 39 artiklan 4 kohdan 2 alakohdan mukaan tilanteissa, joissa asetuksen säännöksissä viitataan organisoituihin kaupankäyntijärjestelmiin, pk-yritysten kasvumarkkinoihin, päästöoikeuksiin tai niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin, näitä säännöksiä ei sovelleta organisoituihin kaupankäyntijärjestelmiin, pk-yritysten kasvumarkkinoihin, päästöoikeuksiin tai niihin perustuviin huutokauppatuotteisiin ennen 3 päivää tammikuuta 2018.

Valtiovarainministeriö asetti 19 päivänä joulukuuta 2014 työryhmän, jonka tehtävänä oli muun muassa laatia esitys neljännen rahanpesudirektiivin (EU) 2015/849 ja maksajan tiedot -asetuksen (EU) 2015/847 sekä FATF:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien suositusten panemiseksi täytäntöön, arvioida rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen valvontarakenne ja seuraamusjärjestelmä sekä tarvittavat viranomaisresurssit. Työryhmässä ovat olleet edustettuina valtiovarainministeriön lisäksi ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö, sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Finanssivalvonta ja keskusrikospoliisin rahanpesun selvittelykeskus sekä työryhmän kutumina pysyvinä asiantuntijoina Etelä-Suomen aluehallintovirasto ja Poliisihallitus. Työryhmän muistio (*Rahanpesulainsäädännön kokonaisuudistus, Valtiovarainministeriön julkaisuja - 41/2015*) julkaistiin marraskuussa 2015. Muistion mukaan työryhmä ehdottaa Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:ää muutettavaksi siten, että Finanssivalvonta määräisi seuraamusmaksun aina euromääräisestä rajasta riippumatta.

Nykyisen 41 §:n mukaan Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jos se on suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muussa tapauksessa seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus. Direktiivin täytäntöönpanoaika on viimeistään 26 päivänä kesäkuuta 2017. Asetusta sovelletaan 26 päivästä kesäkuuta 2017 alkaen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Arvopaperimarkkinalaki

1 luku Yleiset säännökset

5 §. Euroopan unionin lainsäädäntö. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa ehdotetaan viitattavan markkinoiden väärinkäyttöasetukseen, joka korvaa kohdassa viitatus markkinoiden väärinkäyttödirektiivin. Momentin 8 kohta ehdotetaan kumottavan. Kyseisessä kohdassa tarkoitettu komission takaisinostoasetus perustui aiemmin voimassa olleeseen markkinoiden väärinkäyttödirektiiviin.

6 luku Jatkuva tiedonantovelvollisuus

1 §. Markkinoiden väärinkäyttöasetus. Pykälässä ehdotetaan viitattavan informatiivisesti MAR:n 17 artiklaan, jossa säännellään lain nykyisen 6 luvun jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskevien säännösten sijasta liikkeeseenlaskijoita koskevasta sisäpiirintiedon julkistamisvelvollisuudesta.

2 §. Selvitys tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksistä. Pykälässä ehdotetaan säädettävän MAR 17 artiklan 4 kohdan 3 alakohdan mukaisesti siitä, että selvitys tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksistä tulisi toimittaa Finanssivalvonnalle ainoastaan sen pyynnöstä.

10 luku Säännelyjen tietojen julkistaminen ja saatavilla pito

Luvun 2 §:ään, 5 §:n 1 momenttiin ja 7 §:n 1 momenttiin sisältyvät viittaukset AML:n 6 lukuun ehdotetaan poistettavan, koska lain 6 luvussa ei enää säädetä jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta. Luvun 2 §:ään ehdotetaan lisättävän viittaus markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädettyihin tietoihin.

11 luku Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus

5 §. Yksissä tuumin toimivat henkilöt. Pykälän 2 momentin 3 kohtaan sisältyvä viittaus ehdotetaan muutettavan niin, että siinä viitattaisiin AML:n 12 luvun 4 §:n säännösten sijasta MAR:n lähipiiriä koskevaan määritelmäsäännökseen.

12 luku Markkinoiden väärinkäyttö

Suurin osa voimassa olevan lain V osaan sisältyvistä markkinoiden väärinkäyttöä koskevista säännöksistä ehdotetaan kumottavan MAR:n tullessa sovellettavaksi 3 päivänä heinäkuuta 2016 lukien. Markkinoiden väärinkäyttöä koskevista velvollisuuksista säädetään MAR:ssa, jolloin voimassa olevan lain 13 ja 14 luvut kumoutuvat. Voimaan jäävät kansalliset säännökset ehdotetaan koottavan 12 lukuun, jonka nykyinen otsikko yleiset säännökset ehdotetaan muutettavan markkinoiden väärinkäytöksi.

1 §. Markkinoiden väärinkäyttöasetus. Säännös olisi uusi. Ehdotetun informatiivisen viittaus-säännöksen mukaan sisäpiirintiedosta, sisäpiirikaupoista, sisäpiirintiedon laittomasta ilmaisemisesta, markkinoiden manipuloinnista ja niitä koskevista poikkeuksista sekä markkinoiden

väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta, sisäpiiriluetteloista, johtohenkilöiden liiketoimista ja sijoitussuosituksista säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa.

2 §. Kaupparaportointi. Ehdotettu pykälä kaupparaportoinnista vastaa nykyisen lain 14 luvun 7 §:ää. Kyseinen kaupparaportointia koskeva säännös tulee kumottavaksi MIFID II implementoinnin yhteydessä, sillä kaupparaportointia koskevat säännökset sisältyvät suoraan sovelletta-vaan asetukseen (MIFIR).

3 §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälä olisi uusi ja se perustuu MAR 32 artiklan 3 kohtaan. Säännöksen mukaan liikkeeseenlaskijalla olisi oltava menettely, jota noudattamalla liikkeeseenlaskijan palveluksessa olevat voivat ilmoittaa liikkeeseenlaskijan sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Pykälän 1 momentissa olisivat säännökset ilmoitusmenettelyn sisällöstä, 2 momentissa säännökset ilmoitusta koskevien tietojen säilyttämisestä ja 3 momentissa säännökset rekisteröidyn tarkastusoikeudesta.

Säännös vastaisi sisällöltään useiden muiden finanssimarkkinoita koskevien EU-säädösten täytäntöönpanon seurauksena eri lakeihin jo sisältyviä tai ehdotettuja säännöksiä yhtiöiden sisäisiä väärinkäytösepäilyjä koskevista ilmiäntokanavista. Vaikka asetuksen artikla kohdistuu vain asetuksen säännösten vastaisiin epäilyihin rikkomuksiin, ehdotettu säännös mahdollistaisi epäiltyjen rikkomusten raportoinnin laajemminkin, sillä se koskisi yleisesti finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä. Rikkomusten raportointimahdollisuutta ei ole tarkoituksenmukaisesti rajoittanut ainoastaan asetuksen säännöksiä koskeviin epäilyihin rikkomuksiin. Ehdotus vastaisi tältäkin osin jo aiemmin esimerkiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 7 luvun 6 §:ään tehtyä säännöstä. Finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä ovat kaikki ne kansalliset lait, asetukset ja määräykset sekä EU-asetukset, joiden noudattamisen valvonta on säädetty Finanssivalvonnan tehtäväksi.

Ilmoitukset tulisi voida tehdä erityisen riippumattoman kanavan kautta. Ilmoitusten vastaanottajatahoina voisi siten olla epäilyistä ja ilmoituksen kohteena olevasta henkilöstä riippuen esimerkiksi esimies, sisäinen tarkastus, säännösten noudattamisen valvontatoiminnosta vastaava henkilö, lakiasianosasto, toimiva johto tai hallituksen tarkastusvaliokunta. Vastaanottajia voisi olla asioiden riippumattoman tutkinnan ja järjestelmän joustavuuden varmistamiseksi vaihtoehtoisesti useampia. Säännöksessä ei yksilöitäisi tai rajoitettaisi ilmoitusten teossa käytettäviä raportointikanavia. Järjestelmän toimivuus edellyttää, että menettelytavoista on selkeät ohjeet ja että järjestelmä on helposti käytettävä. Ilmoitusten asianmukaisen käsittelyn järjestämisvelvollisuuden tavoitteena on tehostaa sisäisen valvonnan järjestämistä. Ilmoituksen kohteena olevan henkilön tietosuojallisten oikeuksien kannalta on myös olennaista se, että ilmoitukset johtavat niiden selvittelyprosessiin. Tässä yhteydessä on myös huomioitava henkilötietolain 2 luvun 9 §:ssä rekisterinpitäjälle asetettu velvollisuus huolehtia siitä, ettei virheellisiä, epätäydellisiä tai vanhentuneita henkilötietoja käsitellä (virheettömyysvaatimus).

Liikkeeseenlaskijan ohjeissa voidaan käsitellä muun muassa ilmoittajan ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksia ja velvollisuuksia, ilmoitusten sisältöä, ilmoitusten käsittelyssä ja tutkinnassa noudatettavia menettelyjä ja mahdollisia muita toimenpiteitä. Liikkeeseenlaskijan on myös varmistettava rikkomusepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojeleminen ja taattava se, että he eivät ilmoitusten vuoksi joudu syrjinnän tai muun epäasiallisen toiminnan kohteeksi. Rikkomuksista ilmoittamista koskevan vastaavan säännöksen sisältöä on perusteltu yksityiskohtaisemmin hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnaksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 39/2014 vp s. 56—58).

4 §. *Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle.* Lukuun ehdotetaan uutta pykälää vastuun rajoittamisesta. Säännös perustuu asetuksen 23 artiklan 4 kohtaan. Säännöksellä ei ole tarkoitus sulkea pois vastuuta väärin tietojen tahallisesta ilmoittamisesta viranomaiselle. Vastuun rajoitus kohdistuu vain tietojen ilmaisemista koskeviin salassapitorajoituksiin tilanteissa, joissa Finanssivalvonnalle annetaan tietoja MAR:n mukaisesti.

5 §. Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus. Lukuun ehdotetaan Finanssivalvonnan määräystenantovaltuutta koskevaa pykälää. Pykälä vastaisi sisällöltään vain osin nykyisen lain 14 luvun 8 §:ää. Ehdotetun pykälän soveltamisala olisi kuitenkin suoraan sovellettavan asetuksen ja sen nojalla annettavien komission täytäntöönpanoasetusten vuoksi nykyistä rajatumpi. Pykälä koskisi Finanssivalvonnan määräystenantovaltuutta vain luvun kaupparaportointia koskevan 2 §:n ja rikkomuksista ilmoittamista koskevan 3 §:n tiettyjen momenttien osalta. Lisäksi Finanssivalvonnalla olisi ehdotuksen mukaan määräystenantovaltuus antaa tarkempia säännöksiä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan 9 kohdassa tarkoitettua raja-arvon nostamisesta. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan 9 kohdan mukaisesti Finanssivalvonta voi päättää johtohenkilöiden liiketoimia koskevan raja-arvon nostamisesta 5 000 eurosta 20 000 euroon.

15 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

1 §. *Rikemaksu.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavan, koska kumotun AML:n 5 luvun säännöksiä ei enää MAR:in soveltamisen vuoksi sovelleta. Kyseisiä säännöksiä vastaavien MAR:n 19 artiklan johtohenkilöiden liiketoimia koskevien säännösten rikkominen ehdotetaan sen sijaan ulotettavan MAR:n edellyttämällä tavalla 2 §:n seuraamusmaksua koskevan uuden säännöksen soveltamisalaan. Pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi 2 momentiksi. Kyseistä momenttia ehdotetaan muutettavan niin, että siinä viitattaisiin vain kyseisen pykälän 1 momenttiin, koska 2 momentti ehdotetaan kumottavan.

2 §. *Seuraamusmaksu.* Lain 15 luvun 2 §:ään ehdotetaan tehtävän MAR:n edellyttämät muutokset hallinnollisten seuraamusten määrittämiseksi. Pykälän 1 momentin 3 kohdasta ehdotetaan poistettavan viittaus lain kumottavaksi ehdotettuihin 6 luvun jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskeviin säännöksiin. Lisäksi momentin 5 kohtaa ehdotetaan muutettavan kokonaisuudessaan niin, että siinä viitattaisiin lain kumottavien 13 ja 14 luvun säännösten sijaan ainoastaan lain 12 luvun 3 §:n säännöksiin rikkomuksista ilmoittamisesta. Ehdotus kyseisen rikkomuksista ilmoittamista koskevan säännöksen saattamisesta seuraamusmaksusäännöksen soveltamisalaan vastaisi jo aiemmin muiden finanssimarkkinoita koskevien EU-säädösten täytäntöönpanossa säädetyt kansallisia säännöksiä.

Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 3 momentti, jolloin pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi. Ehdotetussa 3 momentissa lueteltaisiin ne MAR:n 30 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettut säännökset, joiden rikkomisesta tai laiminlyönnistä voitaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain mukaisesti määrätä MAR:n edellyttämä hallinnollinen seuraamus. Ehdotus vastaisi MAR:a, lukuun ottamatta sen 17 artiklan 6 kohtaa, joka ehdotetaan kansallisesti säädettävän seuraamusmaksun soveltamisalaan. MAR:n 17 artiklan 6 kohta velvoittaa artiklan 5 kohdassa tarkoitettua liikkeeseenlaskijaa, joka on luottolaitos tai rahoituslaitos, ilmoittamaan Finanssivalvonnalle aikomuksestaan lykätä sisäpiirintiedon julkistamista ja osoittamaan 5 kohdan a—c alakohdassa vahvistettujen edellytysten täyttyvän. Kyseisen velvoitteen rikkominen on tarkoituksenmukaista säätää seuraamusmaksun soveltamisalaan yhtenevästi MAR:n 17 artiklan 4 kohdassa säädetyt muita liikkeeseenlaskijoita koskevan ilmoitusvelvollisuuden kanssa. Pykälän ehdotettu 4 momentti vastaisi pääosin pykälän nykyistä 3 momenttia.

tia. Momenttiin ehdotetaan kuitenkin lisättävän viittaukset markkinoiden väärinkäyttöasetuksen perusteella annettuihin komission asetusten säännöksiin.

16 luku **Vahingonkorvaus**

1 §. *Korvausvastuun peruste.* Pykälään ehdotetaan lisättävän viittaus markkinoiden väärinkäyttöasetukseen ja sen nojalla annettujen Euroopan komission asetusten ja päätösten vastaiseen menettelyyn korvausvastuun perusteena. Säännös on kansallinen ja vastaa jo aiemmin luottolaitostoiminnasta annetun lain ja sijoituspalvelulain vahingonkorvaussäännöksiin tehtyjä muutoksia EU-säännösten vastaisen menettelyn lisäämisestä korvausvastuun perusteeksi.

3 §. *Vastuu epäilyttäviä arvopaperikauppoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta.* Pykälä ehdotetaan kumottavan lain 12 lukuun lisättäväksi ehdotetun uuden vastuun rajoitussäännöstä koskevan 4 §:n vuoksi. Kyseinen rajoitussäännös perustuu asetuksen 23 artiklan 4 kohtaan.

17 luku **Valvontavaltuudet**

2 §. *Kielto- ja oikaisupäätös.* Pykälään ehdotetaan uutta 2 momenttia, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta puuttua kielto- ja oikaisupäätöksellä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vastaiseen menettelyyn. Säännös perustuu asetuksen 23 artiklan 2 kohdan k ja m alakohtaan.

18 luku **Muutoksenhaku ja rangaistukset**

2 §. *Sisäpiirintiedon väärinkäyttö, sisäpiirintiedon ilmaiseminen, markkinoiden manipulointi ja arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos.* Pykälän otsikkoa, rikosnimikkeitä ja sanamuotoja ehdotetaan tarkistettavaksi rikoslain kyseisiin rangaistussäännöksiin tehtäväksi ehdotettujen muutosten vuoksi. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättävän viittaus rikoslain 51 luvun uuteen 2 a §:n rangaistussäännökseen sisäpiirintiedon ilmaisemisesta.

3 §. *Salassapitovelvollisuuden rikkominen.* Pykälään ehdotetaan lisättävän viittaus lain rikkomuksista ilmoittamista koskevaan säännökseen, joka pitää sisällään salassapitovelvollisuuden. Säännös on kansallinen ja vastaa jo aiemmin muun muassa luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin lisättyjä säännöksiä salassapitovelvollisuuden rikkomisesta.

1.2 **Laki Finanssivalvonnasta**

1 luku **Yleiset säännökset**

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat.* Pykälän 1 momentin 6 kohtaa ehdotetaan muutettavan niin, että muutettavaksi ehdotetun arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:ssä määritellyn sisäpiiriläisen sijasta säännöksessä viitattaisiin markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 25 ja 26 alakohtaan. Säännöksessä tarkoitettuja muita finanssimarkkinoilla toimivia olisivat näin myös markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan määritelmien mukaiset johdotehtävissä toimivat henkilöt sekä lähipiiriin kuuluvat henkilöt. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättävän uusi 28 kohta. Ehdotus on tarpeellinen Finanssivalvonnan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 20 artiklan 1 kohdan valvontavaltuuksien turvaamiseksi. Asetuksen kyseinen säännös koskee toimilupavalvottavien ja niiden palveluksessa olevien henkilöiden lisäksi myös muita luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, joiden pääasiallista toimintaa on sijoitussuosituksen ja sijoitusehdotusten tuottaminen ja levittäminen.

4 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

21 §. Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavan niin, että tietojensaantioikeus ulottuisi myös markkinoiden väärinkäyttöasetuksen säännösten noudattamisen valvomiseen. Pykälään ehdotetaan uutta 4 momenttia, jonka mukaan Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada vakiomuotoisia tietoja hyödykejohdannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta sekä raportteja liiketoimista ja oikeus päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin. Säännös perustuu MAR:n 23 artiklan 2 kohdan c alakohtaan. Tietojen tulisi olla markkinoiden väärinkäyttöasetuksen valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

25 a §. Rangaistus väärän tiedon antamisesta. Lukuun ehdotetaan uutta informatiivista viittauspykälää rikoslain rangaistussäännökseen väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle.

25 b §. Poliisin antama virka-apu. Lukuun ehdotetaan uutta informatiivista viittauspykälää poliisilain (872/2011) säännöksen poliisin antamasta virka-avusta.

28 §. Johdon toiminnan rajoittaminen. Pykälään ehdotetaan uutta 5 momenttia, jossa säädettäisiin asetuksen 30 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesta pysyvästä toimintakiellosta johtotehtävissä toimimiselle. Edellytyksenä pysyvälle toimintakiellolle olisi markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklassa tarkoitetun sisäpiirikauppoja, sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista tai markkinoiden manipulointia koskevan kiellon toistuva rikkominen. Kielto voitaisiin asetuksen mukaisesti määrätä myös muulle rikkomuksesta vastuulliselle henkilölle kuin sijoituspalveluja tarjoavan toimilupavalvottavan johtotehtävissä toimivalle henkilölle. Kieltoa ei ole tarkoituksenmukaista rajata koskemaan vain sijoituspalvelulaissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen johtotehtävissä toimimista. Sijoituspalveluja voivat tarjota myös esimerkiksi sijoitusrahastolaissa tarkoitetut rahastoyhtiöt, luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitetut luottolaitokset sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitetut vaihtoehtorahastojen hoitajat. Lisäksi sijoituspalveluja voivat tarjota Suomessa esimerkiksi ulkomaisten sijoituspalveluyritysten sivuliikkeet. Näistä syistä kiellovaltuus ehdotetaan voitavan kohdistaa yleisemmin Finanssivalvonnan sijoituspalveluja tarjoavan toimilupavalvottavan johtotehtävissä toimimiselle. Toimilupavalvottavat on määritelty Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentissa. MAR 22 artiklan mukaan Finanssivalvonnan toimivaltuuksien on myös ulotuttava kaikkiin sen alueella toteutettuihin toimiin riippumatta siitä, onko toimija suomalainen vai ulkomainen. Vastaavasta kiellovaltuudesta ETA-sivuliikkeiden johdon osalta ehdotetaan säädettävän lain 61 a §:ssä.

35 a §. Turvaamistoimen hakeminen. Lukuun ehdotetaan uutta 35 a §:ää. Ehdotus perustuu asetuksen 23 artiklan 2 kohdan i alakohtaan, jonka mukaan viranomaisella on oltava valtuus vaatia omaisuuden jäädyttämistä tai takavarikoimista taikka molempia. Pykälän mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus hakea käräjäoikeudelta seuraamusmaksun tai rikemaksun maksamisen turvaamiseksi omaisuutta asetettavaksi takavarikkoon, josta säädetään oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa. Turvaamistoimi olisi näin käytettävissä pääasiavaatimuksen täytäntöönpanon turvaamiseksi, eikä seuraamuksia koskeva asia muilta osin tulisi käräjäoikeudessa käsiteltäväksi. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvontaa ei kuitenkaan määrätä asettamaan ulosottokaaren (705/2007) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vakuutta.

37 b §. Määräaikainen kaupankäyntikielto. Lukuun ehdotetaan uutta 37 b §:ää määräaikaisesta kaupankäyntikiellosta. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta voisi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää luonnollista henkilöä käymästä kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuun suoraan tai välillisesti, jos tämä laiminlyö tai rikkoo markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 ja 15 artiklan, 16 artiklan 1 ja 2 kohdan, 19 artiklan 1—3 kohdan, 5—7 kohdan tai

11 kohdan taikka 20 artiklan 1 kohdan säännöksiä. Ehdotus perustuu asetuksen 30 artiklan 2 kohdan g alakohtaan. Kyseinen kaupankäyntikielto voitaisiin määrätä sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka on vastuussa kyseisestä laiminlyönnistä tai rikkomuksesta. Tästä syystä kiellon soveltamisala ehdotetaan myös rajattavan sellaisten asetuksen säännösten rikkomiseen tai laiminlyöntiin, joista ovat vastuussa luonnolliset henkilöt. Kielto koskisi suoraan tai välillisesti omaan lukuun tapahtuvaa kaupankäyntiä, jolloin kiello kattaisi sen tavoitteiden mukaisesti myös esimerkiksi alaikäisen huollettavan ja määräysvaltauyhtiön lukuun käytävän kaupankäynnin, kuten myös välikäden käyttämisen kaupankäynnissä. Kyse on yksilön oikeuksia merkittävästi perustuslainkin kannalta rajoittavasta kiellosta. Tämän vuoksi se tulisi suhteellisuusperiaatteen mukaisesti käytettäväksi lähinnä silloin, kun Finanssivalvonnan käytössä olevat muut valvontatoimenpiteet tai seuraamukset eivät olisi riittäviä.

41 a §. *Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa.* Pykälään ehdotetaan lisättävän uudet 5-8 momentit, joihin tehdään MAR:n 30 artiklan edellyttämät muutokset asetuksen tiettyjen artiklojen sisältämien säännösten rikkomisesta ja niistä määrättävistä seuraamusmaksun enimmäismääristä.

50 h §. *Toiminta markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.* Ehdotetun uuden pykälän mukaan Finanssivalvonta toimisi markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta valvoisi MAR 22 artiklassa määritellyn soveltamisalasäännöksen mukaisesti asetuksen säännösten noudattamista sen alueella.

51 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö.* Pykälä ehdotetaan kumottavan, koska asetuksen 24—29 artiklat sisältävät suoraan sovellettavat säännökset viranomaisten välisestä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta markkinoiden väärinkäyttöön liittyen.

61 a §. *Johdon toiminnan rajoittaminen.* Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonta voisi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa ulkomaisessa ETAsivuliikkeessä ylimpään johtoon kuuluvassa tehtävässä, jos tämä toistuvasti rikkoisi markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä. Säännös vastaa lain 28 §:n 5 momentiksi ehdotettua säännöstä johdon toiminnan rajoittamisesta. Ylimpään johtoon kuuluvalla tehtävällä tarkoitettaisiin 28 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä. Ehdotus perustuu asetuksen 30 artiklan 2 kohdan f alakohtaan.

71 §. *Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavan niin, että Finanssivalvonnalla olisi pykälässä tarkoitettu oikeus luovuttaa tietoja syyttäjäviranomaiselle myös liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaisen liiketoimintakiellon määrittämiseksi. Pykälään ei ehdoteta tehtävän muita muutoksia, sillä markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä tietojenvaihdosta säädetään erikseen suoraan sovellettavan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 24—29 artiklassa. Pykälän nykyiset säännökset eivät ole ristiriidassa asetuksen säännösten kanssa.

1.3 Rikoslaki

51 luku Arvopaperimarkkinarikokset

1 §. *Sisäpiirintiedon väärinkäyttö.* Luvun 1 §:ää sisäpiirintiedon väärinkäytöstä ehdotetaan muutettavan niin, että se kattaa direktiivin 1—3 artiklan säännökset sisäpiirintiedon väärinkäytön soveltamisalan, määritelmien sekä tekemuotojen osalta. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan sisäpiirintiedon väärinkäyttöä vastavavat tekotavat olisi kriminalisoitava ainakin vakavissa tapauksissa ja silloin, kun ne tehdään tahallisesti. Rangaistussäännöksen syyksiluutta-

vuoden edellytystä tahallisuudesta tai törkeästä huolimattomuudesta ei ehdoteta muutettavan. Sisäpiirintiedon väärinkäyttö on pahimpia uhkia arvopaperimarkkinoiden toimivuudelle. Sisäpiirintiedon väärinkäyttöä voidaan myös pitää yhtenä vaikeimmin selvitettävänä ja toteen näytettävänä rikoksena. Jälkikäteen ei usein ole mahdollista selvittää, oliko tekijä tietoinen siitä, että kysymyksessä oleva tieto oli sisäpiirintietoa. Arvopaperimarkkinarikoksia aiemmin uudistettaessa (HE 254/1998 vp) jo katsottiin, että rangaistavuuden aina edellyttäessä tahallisuuden osoittamista, monet markkinoiden luotettavuutta heikentävät teot jäisivät tosiasiallisesti vaille rangaistusuhkaa. Rangaistussäännöksen tahallisuusedellytys voisi myös tarpeettomasti ehkäistä epäiltyjen tapausten käsittelemistä rikosoikeudellisessa prosessissa, hallinnollisessa prosessissa vaadittavan alemman syyksiluettavuuden vaatimuksen vuoksi.

Ehdotuksessa ei edellä mainituista syistä pidetä tarkoituksenmukaisena lieventää nykyistä rangaistussäännöstä niin, että sisäpiirintiedon väärinkäyttö olisi jatkossa rangaistavaa vain tahallisesti tehtynä. Sisäpiirintiedon väärinkäytössä huolimattomuusarviointi kohdistuu siihen, onko tieto sisäpiirintietoa. Teko olisi jatkossakin rangaistava myös silloin, kun henkilö on ollut törkeän huolimaton hallussaan olevan tiedon sisäpiirintiedon luonteesta. Erityisesti yhtiöiden sisäpiiriin kuuluvilta ja markkinoilla ammattimaisesti toimivilta henkilöiltä, joilla tyypillisesti on hallussaan sisäpiirintietoa direktiivin 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna asemansa, tehtävänsä tai omistuksensa perusteella, voidaan edellyttää korkeaa huolellisuutta ja selonottovelvollisuutta hallussaan olevien tietojen mahdollisesta sisäpiirintiedon luonteesta.

Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavan säännöksen nykyinen korotettua tahallisuusvaatimusta ilmentävä edellytys taloudellisen hyödyn hankkimistarkoituksesta. Edellytys on kansallinen, eikä se perustu direktiiviin. Hyötymistarkoitukselle ei jää itsenäistä merkitystä rangaistusvastuun täyttymistä arvioitaessa, mikäli tekijän katsotaan tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta käyttäneen sisäpiirintietoa hyväksi. Luvun 7 §:n rajoitussäännöksessä on myös erikseen määritelty ne asetukseen perustuvat lailliset toimintatavat, joihin luvun rangaistussäännöksiä ei sovelleta. Hyötymistarkoitusta koskevan edellytyksen poistamisen tarkoitus on näin myös selkeyttää tunnusmerkistön tulkintaa, laajentamatta kuitenkaan sen tosiasiallista soveltamisalaa. Teon syyksiluettavuuden aste sekä teolla tavoiteltu hyöty on kuitenkin huomioitava teon moitittavuuden arvioinnissa. Nämä seikat on huomioitava myös valinnassa soveltaa kyseiseen menettelyyn hallinnollisia tai rikosoikeudellisia seuraamuksia Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n mukaisesti.

Pykälän 1 momentista ehdotetaan lisäksi poistettavan viittaukset säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen, koska säännöksen soveltamisalasta ehdotetaan säädettävän luvun uudessa 6 a §:ssä.

Pykälän 1 momenttiin tekotapoja koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettävän lisäämällä niihin direktiivin 3 artiklan 4 ja 6 kohdan edellyttämällä tavalla sisäpiirintiedon käyttö peruuttamalla tai muuttamalla rahoitusvälinettä koskevaa toimeksiantoa sekä toisen neuvominen rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon peruuttamisessa tai muuttamisessa. Direktiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti toimeksiannon peruuttaminen tai muuttaminen koskee tilannetta, jossa toimeksianto on annettu ennen kuin asianomaisella henkilöllä oli hallussaan sisäpiirintietoa, ja peruuttaminen tai muuttaminen tapahtuu sisäpiirintiedon saamisen jälkeen. Rangaistussäännös soveltuu tilanteisiin, joissa sisäpiirintietoa käytetään hyväksi peruuttamalla tai muuttamalla omaan tai kolmannen osapuolen lukuun annettu toimeksianto suoraan tai välillisesti. Toimeksiannon peruuttaminen tai muuttaminen voi yhtäältä koskea kauppapaikalla jo toteutettavana olevaa toimeksiantoa kuin myös esimerkiksi välittäjälle tai omaisuudenhoidtajalle annettua toimeksiantoa rahoitusvälineiden hankkimiseksi tai luovuttamiseksi. Pykälässä jo nykyisin käytetty neuvomisen käsite kattaa direktiivin 3 artiklan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua suositusta, suositusta ja houkuttelun.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavan niin, että siinä säädettäisiin direktiivin 3 artiklan 7 kohdan mukaisesti sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tilanteessa, jossa tekijä käyttäisi hyväksi 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Kyse on tällöin tilanteesta, jossa neuvoa käyttävällä henkilöllä ei ole hallussaan sisäpiirintietoa, mutta hän joko tietää neuvon perustuvan sisäpiirintietoon tai on asian suhteen törkeän huolimaton. Pykälän nykyinen 2 momentti sisältää sisäpiirintiedon käyttöä koskevan soveltamisalasäännöksen Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen osalta. Ehdotuksen mukaan lukuun lisättäisiin uusi 6 a §, jossa säädettäisiin jatkossa sisäpiirintiedon väärinkäytön soveltamisesta eri rahoitusvälineisiin. Pykälän nykyinen 3 momentti sisältää säännöksen, jonka mukaan 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy 1 momentissa tarkoitettun rahoitusvälineen perusteella. Kyseinen nykyisen 3 momentin mukainen säännös siirrettäisiin myös ehdotettuun 6 a §:ään. Pykälän nykyinen 4 momentti tahallisen rikoksen yrityksen rangaistavuudesta ehdotetaan siirrettävän uudeksi 3 momentiksi.

2 a §. Sisäpiirintiedon ilmaiseminen. Lukuun ehdotetaan lisättävän uusi rangaistussäännös sisäpiirintiedon ilmaisemisesta. Rangaistussäännös perustuu direktiivin 4 artiklaan. Nykyisin sisäpiirintiedon ilmaiseminen on kielletty arvopaperimarkkinalain 14 luvun 2 §:n 2 momentissa ja kiellon rikkomisesta voidaan määrätä 15 luvun 2 §:n mukaisesti seuraamusmaksu. Rangaistussäännöksessä kriminalisoitaisiin sekä sisäpiirintiedon että siihen perustuvan neuvon oikeudeton välittäminen, luovuttaminen ja ilmaiseminen toiselle. Rangaistussäännöksen soveltamisalaan kuuluisivat suullisen ilmaisemisen lisäksi esimerkiksi tilanteet, joissa tekijä luovuttaa tai välittää sisäpiirintietoa sisältävän asiakirjan toiselle. Ehdotuksen mukaan teon syyksiluvettavuudelta edellytettäisiin tahallisuutta. Tahallisuus kattaisi myös ilmaistun tiedon sisäpiirintiedon luonnetta koskevan arvion ja ilmaistun neuvon osalta sen perustumisen sisäpiirintietoon.

Rangaistussäännöksessä tarkoitettu oikeudeton välittäminen, luovuttaminen tai ilmaiseminen viittaisi siihen, että teolle ei ole laillista ja hyväksyttävää perustetta. Lukuun ehdotetun rajoitussäännöstä koskevan 7 §:n 3 momentin mukaan sisäpiirintiedon välittämistä, luovuttamista ja ilmaisemista tulisi pitää laillisena ja hyväksyttävänä, mikäli se tapahtuisi osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista tai jos ilmaisemista voitaisiin pitää markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 11 artiklan 1-8 kohdan mukaisena markkinoiden tunnusteluna. Kyseisiä markkinoiden tunnustelua koskevia säännöksiä lukuun ottamatta sisäpiirintiedon laillista ilmaisemista osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista ei ole säännelty kyseisessä asetuksessa. Sisäpiirintiedon välittämisen, luovuttamisen ja ilmaisemisen laillisuuden rajanveto jää siten merkittävältä osin muun oikeudellisen sääntelyn, kuten esimerkiksi yhtiö- ja työlaainsäädännön, sekä oikeuskäytännön ratkaistavaksi.

Direktiivin 4 artiklan 5 kohdan mukaan sisäpiirintiedon oikeudetonta ilmaisemista koskevaa säännöstä sovellettaessa on otettava huomioon tarve suojella lehdistönvapautta ja sanavapautta. Direktiivin johdantolauseen (28) mukaan direktiivin tarkoituksena ei ole miltään osin rajoittaa lehdistönvapautta tai sanavapautta tiedotusvälineissä siltä osin kuin ne taataan unionissa ja jäsenvaltioissa erityisesti perusoikeuskirjan 11 artiklan nojalla ja muissa asiaan kuuluvissa säännöksissä. Asetuksen 21 artiklassa on vastaavasti huomioitu lehdistönvapaus ja ilmaisuvapaus muissa tiedotusvälineissä silloin, jos tietoja ilmaistaan journalistisiin tai tiedotusvälineissä tapahtuvaan muunlaisen ilmaisun tarkoituksiin. Tällaista tiedon ilmaisemista arvioitaessa on otettava huomioon lehdistönvapautta ja ilmaisunvapautta muissa tiedotusvälineissä koskevat säännöt samoin kuin toimittajan ammattia koskevat säännöt, paitsi jos kyseiset tiedotja ilmaisevat henkilöt tai heidän lähipiirinsä saavat suoraan tai välillisesti hyötyä tai voittoa kyseisten tietojen ilmaisemisesta, taikka jos kyseisten tietojen ilmaisemisella pyritään johtamaan markkinoita harhaan rahoitusvälineiden tarjonnan, kysynnän tai hinnan suhteen.

Asetuksen kyseinen artikla on otettava huomioon myös sisäpiirintiedon ilmaisemista koskevan rangaistussäännöksen soveltamisessa silloin, kun tieto on ilmaistu tiedotusvälineissä tai journalistisiin tarkoituksiin.

3 §. *Markkinoiden manipulointi.* Rangaistussäännöksen nimikettä markkinoiden vääristämisestä ehdotetaan muutettavan markkinoiden manipuloinniksi. Ehdotettu sanamuoto vastaa direktiivissä ja asetuksessa käytettyä sanamuotoa. Rangaistussäännöksessä ehdotetaan nykyisestä rangaistussäännöksestä poiketen säädettävän markkinoiden manipulointia osoittavista tekotavoista direktiivin 5 artiklan mukaisesti. Ehdotetun rangaistussäännöksen 1 momentin 1 kohdassa kuvattaisiin toimeksiannon antamiseen, liiketoimeen ryhtymiseen ja muuhun näihin rinnastettavaan toimintaan liittyvät kielletyt manipulatiiviset tekotavat. Kyseisen momentin 2 kohta sisältäisi hyötymistarkoituksessa tapahtuvan manipulatiivisen tiedon levittämiseen perustuvan tunnusmerkistön.

Rangaistussäännöksen soveltamisessa ja tulkinnassa tulisi lisäksi ottaa huomioon MAR:n 12 artiklan säännökset ja niitä koskeva tulkintakäytäntö. MAR 12 artiklassa ja sen liitteessä I täsmennetään esimerkinomaisesti manipulatiivisia toimintatapoja.

Rangaistussäännöstä ehdotetaan direktiivin edellyttämällä tavalla sovellettavan myös rahoitusvälineeseen liittyvään hyödykettä koskevaan spot-sopimukseen. Hyödykettä koskevalla spot-sopimuksella tarkoitetaan ehdotetun 6 §:n 6 kohdan mukaan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltyä hyödykettä koskevaa spot-sopimusta. Asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan mukaan hyödykkeellä tarkoitetaan komission asetuksen (EY) N:o 1287/2006 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyä hyödykettä. Kyseisen asetuksen mukaan hyödykkeellä tarkoitetaan kaikkia lajiesineen kaltaisia tavaroita, jotka voidaan toimittaa, mukaan lukien metallit ja metallimalmit ja -sekoitukset sekä maataloustuotteet ja energiatuotteet kuten sähkö.

Rangaistussäännöksestä ehdotetaan sen 1 kohdassa määriteltyjen tekotapojen osalta poistettavan sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevan rangaistussäännöksen tavoin nykyinen edellytys taloudellisen hyödyn hankkimistarkoituksesta. Edellytys on kansallinen, eikä se perustu direktiiviin. Kyseistä hyötymistarkoitusta voidaan kyseisten tekotapojen osalta pitää tarpeettomana siksi, että säännöksessä tarkoitettua toimeksiannon antamisesta ja liiketoimiin ryhtymisessä voidaan käytännössä aina katsoa olevan kyse tarkoituksesta hankkia taloudellista hyötyä. Luvun 7 §:n rajoitussäännöksessä on myös erikseen määritelty ne asetukseen perustuvat lailliset toimintatavat, joihin luvun rangaistussäännöksiä ei sovelleta.

Kyseisen momentin 2 kohdassa ehdotettuun manipulatiivisen tiedon levittämiseen perustuvaan tunnusmerkistöön sen sijaan sisältyisi nimenomainen edellytys siitä, että tiedon levittämisen tulisi tapahtua taloudellisen hyödyn hankkimistarkoituksessa. Ehdotus vastaa direktiivin 5 artiklan 2 kohdan c alakohtaa.

Sovellettaessa markkinoiden manipulaatiota koskevaa rangaistussäännöstä tiedotusvälineissä levitettävän tiedon osalta tulee ottaa huomioon myös perustuslain 12 §:ssä turvattu sananvapaus (ks. PeVL 4/2005 vp, s. 4/I). Sananvapaus turvaa muun muassa lehdistön toimituksellista työskentelyä ja kaupallista viestintää (ks. HE 309/1993 vp, s. 56 ja 57). Sananvapauden osalta on yhtäältä otettava huomioon myös MAR 21 artiklan säännökset tietojen levittämisestä journalistisiin tarkoituksiin. Sisäpiirintietojen ilmaisemisen tavoin MAR:n 21 artiklassa on huomioitu lehdistönvapaus ja ilmaisuvapaus muissa tiedotusvälineissä silloin, kun tietoja levitetään journalistisiin tai tiedotusvälineissä tapahtuvaan muunlaisen ilmaisun tarkoituksiin. Tällaista tiedon levittämistä arvioitaessa on otettava huomioon lehdistönvapautta ja ilmaisuvapautta muissa tiedotusvälineissä koskevat säännöt samoin kuin toimittajan ammattia koskevat

säännöt, paitsi jos kyseiset tiedoja ilmaisevat henkilöt tai heidän lähipiirinsä saavat suoraan tai välillisesti hyötyä tai voittoa kyseisten tietojen ilmaisemisesta, taikka jos kyseisten tietojen ilmaisemisella pyritään johtamaan markkinoita harhaan rahoitusvälineiden tarjonnan, kysynnän tai hinnan suhteen. Rangaistussäännöksen 2 kohtaan ehdotetulla hyötyä koskevalla korostetulla hyötymistarkoituksella varmistetaan osaltaan myös se, että sääntely ei rajoita artiklassa tarkoitettua lehdistönvapautta eikä ilmaisuvapautta.

Pykälään ehdotetaan uutta 2 momenttia viitearvojen laskentaan kohdistuvasta manipulaatiosta. Viitearvojen laskentaan liittyvällä manipulaatiolla tarkoitetaan esimerkiksi väärän tai harhaanjohtavan tiedon antamista viitearvoon liittyen. Kyse voi ehdotuksen mukaan olla myös muusta näihin tekotapoihin merkitykseltään rinnastuvasta toiminnasta. Viitearvolla tarkoitetaan MAR 3 artiklan 1 kohdan 29 alakohdassa määriteltyä viitearvoa. Määritelmä on laaja ja se kattaa kaikki julkisesti saatavilla olevat viitearvot, joilla hinnoitellaan rahoitusvälineen arvo tai siitä maksettava määrä. Viitearvot olisivat säännöksen soveltamisalan piirissä riippumatta siitä, ovatko ne maksuttomia vai eivät. Kyse voi olla esimerkiksi rahoitusvälineen hinnoitteluun vaikuttavista tuotto- tai korkoindekseistä, hyödykeindekseistä, luottoriskijohdannaisia koskevista viitearvoista taikka indeksien indekseistä. Säännöksen tulkinnassa on huomioitava direktiivin ja MAR:n tavoite kieltää itse viitearvojen manipulointi sekä väärin tai harhaanjohtavien tietojen antaminen tai muu toiminta, jolla manipuloidaan viitearvon laskentaa. Viitearvojen laskennan on tarkoitettu kattavan kaiken kyseisen viitearvon laskentaan liittyvän tiedon vastaanottamisen ja arvioinnin (MAR:n johdantolause 44).

Viitearvojen laskennassa käytettävien tietojen toimittamista ja luotettavuutta säännellään erikseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU 2016/...) rahoitusvälineissä ja sopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen suoriutumisen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta.

Nykyisen rangaistussäännöksen 1 ja 2 momenttiin sisältyvät säännökset rangaistussäännöksen soveltamisalaan kuuluvista rahoitusvälineistä ehdotetaan siirrettävän ehdotettuun uuteen 6 a §:ään. Pykälään ehdotetaan uutta 3 momenttia yrityksen rangaistavuudesta. Ehdotus perustuu direktiivin 6 artiklan 2 kohtaan.

4 §. *Törkeä markkinoiden manipulointi.* Pykälän otsikkoa ja pykälää ehdotetaan muutettavan 3 §:ää vastaavalla tavalla niin, että markkinoiden vääristäminen korvataan markkinoiden manipulaatioksi. Pykälään ehdotetaan uutta 2 momenttia yrityksen rangaistavuudesta. Ehdotus perustuu direktiivin 6 artiklan 2 kohtaan.

6 § *Määritelmät.* Luvun nykyinen 6 § määritelmistä ehdotetaan muutettavan kokonaisuudessaan. Pykälän 1 momentin 1—13 kohdassa ehdotetaan määriteltävän luvussa käytetyt määritelmät. Osa määritelmistä vastaa pykälän nykyisiä määritelmiä mutta suurin osa on uusia. Säännöksen 1 kohtaa ehdotetaan täsmennettävän viittaamalla suoraan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n arvopaperin määritelmään. Säännöksen 2 kohdan määritelmä rahoitusvälineestä sisältyy sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ään. Kyseistä sijoituspalvelulain pykälää tullaan myöhemmin muuttamaan MIFID II direktiivin implementoinnin vuoksi, jolloin rahoitusvälineen määritelmä laajenee, pitäen sisällään myös päästöoikeudet ja muut niihin perustuvat huu- tokauppatuotteet. Määritelmäpykälään ei ehdoteta lisättävän organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ja päästöoikeutta koskevia määritelmiä, koska MIFID II direktiiviä ei vielä ole saatettu kansallisesti voimaan, eikä direktiivin kyseisiä säännöksiä ole vielä noudatettava.

Sisäpiirintiedon määritelmän osalta ehdotetaan viitattavan nykyistä arvopaperimarkkinalain säännöksiin viittaamista vastaavin tavoin suoraan asetuksen asianomaisiin säännöksiin. Näin

lainsoveltajalle välittyy selkeä kuva säännösten alkuperästä ja Euroopan unionin tuomioistuinten yksinomaisesta toimivallasta tulkita asetuksen sisältöä. Nykyisen määritelmäpykälän soveltamisalasäännös arvopaperista ja rahoitusvälineestä, jota on haettu otettavaksi kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ehdotetaan siirrettävän osin muutettuna uuteen 6 a §:ään. Määritelmäsäännöksen 2 momentissa ehdotetaan säädettävän nykyistä 6 momenttia vastaavasti luvun säännösten soveltamisesta johdannaissopimusten tekemiseen.

6 a §. Soveltamisala. Lukuun ehdotetaan uutta 6 a §:ää luvun rangaistussäännösten soveltamisalasta. Säännös perustuu direktiivin 1 artiklan 2, 4 ja 5 kohtaan. Pykälän ehdotettu 1 momentti vastaa asiallisesti nykyisten rangaistussäännösten soveltamisalaa. Nykyisten rangaistussäännösten edellytys monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän liittymisestä Suomeen on direktiivin vastaisena poistettu. Pykälän ehdotettu 2 momentti vastaa myös nykyisten rangaistussäännösten ja niissä viitattujen arvopaperimarkkinain 14 luvun 2 ja 3 §:n säännöksiä. Ehdotettu 3 momentti markkinoiden manipulointia koskevien rangaistussäännösten soveltamisalan rajoittamisesta olisi uusi. Säännöksen tarkoitus on rajata markkinoiden manipulointia koskevien rangaistussäännösten soveltamisalan ulkopuolelle energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (REMIT-asetus) soveltamisalaa kuuluvat tukkutasoenergiatuotteet. Kyseisiin tuotteisiin sovelletaan REMIT-asetuksessa säädettyjä kieltoja markkinoiden manipuloinnista sekä sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 4 luvun säännöksiä kyseisten kieltojen rikkomisesta annettavista hallinnollisista seuraamuksista. Pykälään ehdotetaan 4 momenttia rangaistussäännösten soveltamisesta säännöksessä tarkoitettuja rahoitusvälineitä koskeviin toimiin riippumatta niiden toteutuksesta kauppapaikalla. Säännös olisi myös uusi ja perustuu direktiivin 1 artiklan 5 kohtaan. Pykälän soveltamisalaa koskevat säännökset eivät sisällä rajoitusta tietyissä valtioissa tapahtuvaan toimintaan, vaan määritelmät ovat tältä osin yleisiä. Säännökset määrittelevät ainoastaan rangaistussäännösten soveltamisalaa kuuluvat rahoitusvälineet. Tunnusmerkistöjen kansainvälinen soveltamisala määräytyy rikoslain 1 luvun rikosoikeuden soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti.

Pykälään ei ehdoteta lisättävän direktiivin 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaista soveltamisalasäännöstä organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä, koska MIFID II direktiiviä ei vielä ole saatettu kansallisesti voimaan, eikä direktiivin kyseisiä säännöksiä ole vielä noudatettava. Vastaavasta syystä pykälään ei ehdoteta säännöstä direktiivin 1 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan soveltamisalasäännöstä liittyen komission asetuksen (EU) N:o 1031/2010 mukaiseen päästöoikeuksien tai muiden niihin perustuvien huutokauppatuotteiden huutokauppaan.

7 §. Rajoitussäännös. Nykyistä rajoitussäännöstä koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavan niin, että siinä säädettäisiin direktiivin mukaisesti asetukseen perustuvista poikkeussäännöksistä. Ehdotetun pykälän 1 momentti perustuu direktiivin 1 artiklan 3 kohtaan. Ehdotetun 1 momentin 1 ja 2 kohta vastaavat asiallisesti nykyisen rajoitussäännöksen sisältöä. Momentin ehdotetut 3—6 kohdat ovat uusia.

Pykälän ehdotettu 2 momentti olisi uusi ja se perustuu direktiivin 3 artiklan 8 kohtaan. Säännöksessä rajattaisiin sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevien rangaistussäännösten ulkopuolelle sellainen toiminta, jota voidaan pitää markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 9 artiklan mukaisesti laillisena toimintatapana. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 9 artiklan 6 kohdan mukaisesti kyse ei kuitenkaan ole säännöksessä tarkoitettusta laillisesta toimintatavasta, jos kyseiseen toimeksiantoon, liiketoimeen tai toimintaan oli oikeudeton peruste.

Pykälän ehdotettu 3 momentti olisi myös uusi ja se perustuu direktiivin 4 artiklan 2 kohtaan. Pykälän ehdotettu 4 momentti olisi samoin uusi ja se perustuu direktiivin 5 artiklan 2 kohdan a alakohtaan. Ehdotetut 2—4 momentit vastaavat sisällöllisesti pääosin nykyisen arvopaperimarkkinain 14 luvun 2 ja 4 §:ssä säädettyjä poikkeussäännöksiä.

1.4 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

1 luku Soveltamisala ja määritelmät

4 §. Euroopan unionin lainsäädäntö. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättävän uusi 6 kohta, jossa määriteltäisiin markkinoiden väärinkäyttöasetus.

2 luku Pörssitoiminta

18 §. Pörssin valvontatehtävä. Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 3 momentti, jossa informatiivisesti viitattaisiin markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta säädettyyn markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 16 artiklan 1 kohdassa. Asetuksessa viitataan MIFID II:n 31 ja 54 artiklan mukaisiin järjestelmiin ja menettelyihin, jotka markkinoiden ja kauppapaikan ylläpitäjien on otettava käyttöön sisäpiirikauppojen ja markkinoiden manipuloinnin estämiseksi ja havaitsemiseksi. Kyseiset MIFID II:n sisältämät velvoitteet tulevat kuitenkin sovellettaviksi vasta myöhemmin MIFID II:n säännösten tultua saatettua kansallisesti voimaan. Kyseisten säännösten voimaantuloon asti sovelletaan MIFID I:n vastaavia säännöksiä. Tästä syystä ehdotuksessa ei vielä ehdoteta kumottavan pykälän 1 momenttiin sisältyvää viittausta rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetukseen.

21 §. Henkilökohtaiset liiketoimet. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtävän tekninen muutos viittaamalla sisäpiirintiedon osalta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklaan.

25 §. Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan tehtävän informatiivinen viittaus markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa säädettyyn velvollisuuteen ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle rahoitusvälineestä, jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi taikka on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa. Lisäksi pykälässä edelleen viitattaisiin voimassa olevan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen mukaan ilmoitettaviin tietoihin.

26 §. Kaupankäynnin lopettaminen. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtävän informatiivinen viittaus markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa säädettyyn velvollisuuteen ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle rahoitusvälineestä silloin, kun sillä ei enää käydä kauppaa tai sitä ei enää oteta kaupankäynnin kohteeksi.

4 luku Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä

2 §. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöt. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavan niin, että siitä poistetaan momentin nykyinen 5 kohta, jossa viitataan arvopaperimarkkinain 6 luvun 4 §:n tiedonantovelvollisuuksiin. Jatkossa liikkeeseenlaskijan julkistamisvelvollisuus määräytyy suoraan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklan perusteella.

4 §. Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi. Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 5 momentti, joka sisältää informatiivisen viittauksen markkinoiden väärinkäyttöasetukseen. Asetuksessa säädetään monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta tehdä ilmoitus toimivaltaiselle viranomaiselle rahoitusvälineestä, jonka ottamista kaupankäynnin koh-

teeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi taikka jolla on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa.

7 §. Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavan niin, että siihen lisätään informatiivinen viittaus markkinoiden väärinkäyttöasetukseen, jossa lisäksi säädetään monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta tehdä ilmoitus toimivaltaiselle viranomaiselle silloin, kun rahoitusvälineelle ei enää käydä kauppaa tai sitä ei enää oteta kaupankäynnin kohteeksi.

9 §. Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät. Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 3 momentti, jossa informatiivisesti viitattaisiin markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta säädettyyn MAR:n 16 artiklan 1 kohdassa. Asetuksessa viitataan MIFID II:n 31 ja 54 artiklan mukaisiin järjestelmiin ja menettelyihin, jotka markkinoiden ja kauppapaikan ylläpitäjien on otettava käyttöön sisäpiirikauppojen ja markkinoiden manipuloinnin estämiseksi ja havaitsemiseksi. Kyseiset MIFID II:n sisältämät velvoitteet tulevat kuitenkin sovellettaviksi vasta myöhemmin MIFID II:n säännösten tultua saatettua kansallisesti voimaan. Kyseisten säännösten voimaantuloon asti sovelletaan MIFID I:n vastaavia säännöksiä.

1.5 Vakuutusyhtiölaki

6 luku Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

17 a §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi pykälä rikkomuksista ilmoittamisesta. Säännös perustuu markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 32 artiklan 3 kohtaan. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että työnantajilla, jotka harjoittavat toimintaa, jota säännellään rahoituspalveluita koskevalla sääntelyllä, on käytössään asianmukaiset sisäiset menettelyt työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa kyseisen asetuksen rikkomisesta. Asetuksen 39 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet muun muassa 32 artiklan noudattamiseksi viimeistään 3 päivänä heinäkuuta 2016.

Ehdotettu pykälä vastaa pääosin luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:ää, jota sovelletaan luottolaitosten ohella sijoituspalveluyrityksiin. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten sisäisen ilmoituskanavan on kuitenkin oltava käytössä kaikkia finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäiltyjen rikkomuksien ilmoittamista varten.

Ehdotuksen mukaan asetuksen 32 artiklassa tarkoitettuna asianmukaisena menettelynä voidaan pitää edellä mainituissa laeissa jo aiemmin muiden rahoituspalveluita koskevien EUsäännösten perusteella voimaan saatettuja säännöksiä vastaavia menettelyitä.

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan vakuutusyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Säännös velvoittaisi ilmoituskanavan olemaan avoin ainoastaan vakuutusyhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle, mutta vakuutusyhtiö voisi tarjota sen myös muiden tahojen, kuten esi-

merkiksi vakuutusyhtiön ulkoisten sidosryhmien käyttöön. Ilmoitukset tulisi voida tehdä erityisen riippumattoman kanavan kautta. Ilmoitusten vastaanottajatahoina voisi siten olla epäilystä ja ilmoituksen kohteena olevasta henkilöstä riippuen esimerkiksi esimies, sisäinen tarkastus, säännösten noudattamisen valvontatoiminnosta vastaava henkilö, lakiasiainosasto, toimiva johto tai hallituksen tarkastusvaliokunta. Vastaanottajia voisi olla asioiden riippumattoman tutkinnan ja järjestelmän joustavuuden varmistamiseksi vaihtoehtoisesti useampia. Säännöksessä ei yksilöitäisi tai rajoitettaisi ilmoitusten teossa käytettäviä raportointikanavia.

Järjestelmän toimivuus edellyttää, että menettelytavoista on selkeät ohjeet ja että järjestelmä on helposti käytettävä. Ilmoitusten asianmukaisen käsittelyn järjestämisvelvollisuuden tavoitteena on tehostaa sisäisen valvonnan järjestämistä. Vakuutusyhtiön ohjeissa voidaan käsitellä muun muassa ilmoittajan ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksia ja velvollisuuksia, ilmoitusten sisältöä, ilmoitusten käsittelyssä ja tutkinnassa noudatettavia menettelyjä ja mahdollisia muita toimenpiteitä. Vakuutusyhtiön on myös varmistettava rikkomusepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojelu ja taattava se, että he eivät ilmoitusten vuoksi joudu syrjinnän tai muun epäasiallisen toiminnan kohteeksi. Työntekijöiden asianmukaiseen suojeluun kosto- toimilta, syrjinnältä ja muun tyyppiseltä epäoikeudenmukaiselta kohtelulta voisivat tulla sovellettavaksi työsuojelulain (55/2001) säännökset.

Säännöksen tarkoitus on, että ilmoituksen tekijän ja sen kohteena olevan henkilön henkilötiedot ovat salassa pidettäviä. Säännös ei edellyttäisi, että ilmoitus on voitava tehdä nimettömästi. Pääsy

ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä sekä ilmoituksen sisältöä koskeviin tietoihin olisi rajattava niihin henkilöihin, joille kyseinen tieto on välttämätöntä asian selvittämiseksi. Vakuutusyhtiötä ja sen toiminnassa mukana olevia henkilöitä koskevan salassapitovelvollisuuden estämättä, tietojen ilmaiseminen voisi olla mahdollista myös esimerkiksi asian myöhemmässä viranomaistutkinnassa ja oikeuskäsittelyn yhteydessä.

Järjestelmän ylläpito asettaisi vakuutusyhtiölle velvollisuuden noudattaa henkilötietojen käsittelyssä myös henkilötietolakeja. Vakuutusyhtiö olisi henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä. Rekisteriin talletettaisiin vakuutusyhtiön palveluksessa olevien tai muiden henkilöiden ilmoittamia tietoja epäilyistä rikkomuksista liittyen markkinoiden väärinkäyttöasetusta koskeviin säännöksiin. Kyseisiä tietoja voitaisiin käyttää vakuutusyhtiön suorittamiin sisäisiin selvityksiin mahdollisista väärinkäytöksistä. Tarvittaessa kyseisiä tietoja voitaisiin hyödyntää myös luovuttamalla niitä viranomaisille, kuten Finanssivalvonnalle tai poliisille, niiden laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Henkilötietolain 2 luvun 9 §:n mukaisesti rekisteriin talletettaisiin vain väärinkäytösepäilyjen selvittämiseksi tarpeellista tietoa. Tietojen oikeellisuus olisi pyrittävä varmistamaan tietoja käytettäessä. Rekisterinpitäjän on huolehdittava siitä, ettei virheellisiä, epätäydellisiä tai vanhentuneita henkilötietoja käsitellä (virheettömyysvaatimus). Ilmoituksen kohteena olevan henkilön tietosuojallisten oikeuksien kannalta olennaista on se, että ilmoitukset johtavat niiden selvittelyprosessiin.

Ilmoituksen tekijällä ei tarvitsisi olla erityistä näyttöä rikkomusepäilyn tueksi, vaan perusteltu epäily riittäisi. Sen sijaan vahingoittamistarkoituksessa tehtyihin selkeästi perusteettomiin ilmoituksiin työnantaja voisi puuttua esimerkiksi työturvallisuuslain (738/2002) 18 §:n ja 28 §:n tarkoittamana häirintänä ja epäasiallisena kohteluna työpaikalla. Ääritapauksissa sovellettavaksi voisi tulla myös esimerkiksi rikoslain 24 luvun 9 §:n säännös kunnianloukkauksesta. Tällaisissa tapauksissa raportioijan henkilöllisyys voitaisiin myös tarvittaessa selvittää, jos vakuutusyhtiöllä on käytössä anonyymi ilmoitusjärjestelmä.

Säännöksessä ei asetettaisi työnantajalle erityistä velvollisuutta raportoida epäillyistä tai havaituista sääntörikkomuksista toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle. Finanssivalvonnan valvottavilla voi kuitenkin olla muista lain säännöksistä johtuvia velvollisuuksia kyseisten rikkomusten raportointiseksi Finanssivalvonnalle.

Ehdotetun 2 momentin mukaan vakuutusyhtiön on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä. Vääriksi tai tarpeettomiksi osoittautuneet tiedot olisi kuitenkin henkilötietolain mukaisesti poistettava rekisteristä mahdollisimman nopeasti. Ehdotettu säännös olisi samankaltainen kuin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 23 §:n 4 momentti tietojen säilyttämisestä. Ehdotetun 3 momentin mukaan sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Tarkastusoikeus voisi henkilötietolain 27 §:ssä tarkoitettulla tavalla haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Rekisteröidyn tarkastusoikeus voisi kuitenkin lisäksi haitata rikosoikeudellisiin rangaistuksiin rinnastettavien markkinoiden väärinkäyttöä koskevien rikkomusten selvittämistä. Tästä syystä pelkkää henkilötietolain 27 §:ssä määriteltyä yleistä tarkastusoikeuden rajoitusta ei voida pitää riittävänä.

21 §. *Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 kohta, jonka mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 17 a §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä vakuutusyhtiössä.

1.6 Laki vakuutusedustuksesta

7 luku Muu valvonta ja vahingonkorvausvastuu

36 §. *Rikkomuksista ilmoittaminen.* Lakiin ehdotetaan lisättävän pykälä rikkomuksista ilmoittamisesta. Pykälä vastaa sisällöltään, mitä edellä on todettu vakuutusyhtiölain 6 luvun uuden 17 a §:n ja 21 §:n uuden 6 kohdan osalta.

Vakuutusedustusta harjoittavien oikeushenkilöiden osalta huomiota on kiinnitettävä lisäksi niiden toimialan erityispiirteisiin. Pykälässä tarkoitettu velvollisuus luoda ilmoitusjärjestelmä on liitetty markkinoiden väärinkäyttöasetuksen piiriin kuuluviin toimintoihin, erityisesti asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla rahoitusvälineillä tapahtuvaan kaupankäyntiin, jossa voi olla kyse sisäpiirikaupoista, sisäpiiritiedon laittomasta ilmaisemisesta tai markkinoiden manipuloinnista. Jos vakuutusedustajan toimintaan ei liity markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa säädettyjä toimintoja, Vakuutusedustusta harjoittavalla oikeushenkilöllä ei ole velvollisuutta luoda ilmoitusjärjestelmää.

1.7 Sijoituspalvelulaki

1 luku Yleiset säännökset

5 §. *Lain soveltaminen ulkomaisiin luottolaitoksiin.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että siinä viitattaisiin myös lain 7 luvun 8 §:ään ehdotettuun uuteen 3 momenttiin, jossa säädetään rikkomuksista ilmoittamista koskevien säännösten soveltamisesta.

8 §. *Euroopan unionin lainsäädäntö, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen.* Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 9 kohta, jossa määriteltäisiin markkinoiden väärinkäyttöasetus.

7 luku **Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen**

8 §. *Sijoituspalveluyrityksen hallinto ja ohjaus.* Pykälässä ehdotetaan säädettävän Suomessa sijoituspalvelua tarjoavan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen velvollisuudesta noudattaa luottolaitostoinnasta annetun lain 7 luvun 6 §:ssä säädettyä velvollisuutta rikkomusten ilmoittamisesta. Säännös perustuu MAR:n 32 artiklan 3 kohtaan.

11 §. *Henkilökohtaiset liiketoimet.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtävän tekninen muutos viittaamalla sisäpiirintiedon osalta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklaan.

17 §. *Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus.* Pykälän 2 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtävän tekninen muutos viittaamalla sisäpiirintiedon osalta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklaan.

21 §. *Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan järjestäminen.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että luvun 8 §:ään viitattavaksi ehdotettuja säännöksiä rikkomuksista ilmoittamisesta sovellettaisiin myös kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

1.8 **Sijoitusrahastolaki**

1 luku **Yleiset säännökset**

2 a §. Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 7 momentti markkinoiden väärinkäyttöasetusta koskevasta määritelmästä.

22 luku **Seuraamukset ja rikkomuksista ilmoittaminen**

Rikkomuksista ilmoittaminen

150 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavan niin, että siihen lisättäisiin ilmoittaminen markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäilyistä rikkomuksesta. Ehdotus perustuu markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 32 artiklan 3 kohtaan. Lisäksi momentissa ehdotetaan säädettävän muita sektorilakeja koskevien ehdotusten tavoin ilmoitusten asianmukaisen käsittelyn järjestämisvelvollisuudesta. Säännöksen tavoitteena on tehostaa sisäisen valvonnan järjestämistä. Ilmoituksen kohteena olevan henkilön tietosuojallisten oikeuksien kannalta on myös olennaista, että ilmoitukset johtavat niiden selvittelyprosessiin. Tässä yhteydessä on myös huomioitava henkilötietolain 2 luvun 9 §:ssä rekisterinpitäjälle asetettu velvollisuus huolehtia siitä, ettei virheellisiä, epätäydellisiä tai vanhentuneita henkilötietoja käsitellä (virheettömyysvaatimus).

1.9 **Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista**

2 luku **Määritelmät**

5 §. *EU-säätelyyn liittyvät määritelmät.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan uutta 12 kohtaa, jossa määriteltäisiin markkinoiden väärinkäyttöasetus.

9 §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Luvun otsikkoa ehdotetaan muutettavan lukuun ehdotetun rikkomuksista ilmoittamista koskevan 9 §:n pykälän vuoksi. Säännös perustuu markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 32 artiklan 3 kohtaan. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että työnantajilla, jotka harjoittavat toimintaa, jota säännellään rahoituspalveluita koskevala sääntelyllä, on käytössään asianmukaiset sisäiset menettelyt työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa kyseisen asetuksen rikkomisesta. Asetuksen 39 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet muun muassa 32 artiklan noudattamiseksi viimeistään 3 päivänä heinäkuuta 2016.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vaihtoehtorahastojen hoitajien velvollisuudesta ottaa käyttöön menettelytavat markkinoiden väärinkäyttöasetusten rikkomusten ilmoittamista varten ja ilmoitusmenettelyä koskevista vaatimuksista.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin vaihtoehtorahastojen hoitajan velvollisuudesta huolehtia, että sillä on menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitukset on voitava tehdä yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta. Momentin mukaan ilmoitusmenettelyn on sisällettävä toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan epäilyistä rikkomisesta ilmoituksen tekijää ja turvataan kyseisen ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia. Ilmoituksen tekijää olisi suojattava ainakin kustotoimilta, syrjinnältä ja muulta epäoikeudenmukaiselta kohtelulta. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla varmistetaan, että luottamuksellisuus suhteessa ilmoituksen tekijään turvataan kaikissa tapauksissa, jollei laissa rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseksi toisin säädetä. Velvollisuus noudattaa henkilötietolakia tarkoittaisi, että vaihtoehtorahastojen hoitaja olisi henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä ja epäiltyjä rikkomuksia koskevista ilmoituksista kootut tiedot muodostaisivat henkilökäytön rekisterin. Henkilötietolain 2 luvun 9 §:n mukaisesti rekisteriin talletettaisiin vain väärinkäytösepäilyjen selvittämiseksi tarpeellista tietoa. Tietojen oikeellisuus olisi pyrittävä varmistamaan tietoja käytettäessä. Rekisterinpitäjän on huolehdittava siitä, ettei virheellisiä, epätäydellisiä tai vanhentuneita henkilötietoja käsitellä (virheettömyysvaatimus). Ilmoituksen kohteena olevan henkilön tietosuojallisten oikeuksien kannalta olennaista on se, että ilmoitukset johtavat niiden selvittelyprosessiin.

Ehdotettu säännös ei edellyttäisi, että ilmoitus on voitava tehdä nimettömästi. Ilmoituksen tekijällä ei tarvitsisi olla erityistä näyttöä rikkomusepäilyn tueksi. Perusteltu epäily riittäisi ilmoituksen tekemiseen. Pääsy ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilöllisyyttä sekä ilmoituksen sisältöä koskeviin tietoihin olisi rajattava niihin henkilöihin, joille kyseinen tieto on välttämätöntä asian selvittämiseksi. Vahingoittamistarkoituksessa tehtyihin selkeästi perusteettomiin ilmoituksiin yhtiö voisi puuttua esimerkiksi työturvallisuuslain 18 ja 28 §:ssä tarkoitettuna häirintänä tai epäasiallisen kohteluna työpaikalla. Viime kädessä sovellettavaksi voisi tulla esimerkiksi rikoslain 24 luvun 9 §:n säännös kunnianloukkauksesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vaihtoehtorahastojen hoitajan velvollisuudesta säilyttää 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot olisi poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen olisi tarpeen rikostutkiminnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkiminnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus olisi tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta olisi tehtävä merkintä. Jos tiedot osoittautuvat vääriksi tai tarpeettomiksi, ne olisi henkilötietolain mukaisesti poistettava rekisteristä mahdollisimman nopeasti.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn tarkastusoikeuden rajoituksesta. Rajoitusta olisi sovellettava sen lisäksi, mitä henkilötietolain 27 §:ssä säädetään tarkastusoikeuden rajoitusmahdollisuuksista. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnalle annettavasta valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä.

Ehdotus vastaa pääpiirteissään sijoitusrahastolain 150 §:ää. Ehdotettu säännös on kuitenkin sijoitusrahastolain säännöstä rajatumpi siten, että ilmoitusmenettely kohdistuu ainoastaan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäiltyihin rikkomuksiin.

1.10 Laki luottolaitostoiminnasta

7 luku Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

6 §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälää ehdotetaan muutettavan vastaamaan sijoitusrahastolakiin tehtyjä muutoksia (TaVM 2/2016 vp – HE 3/2016 vp) ja muihin finanssimarkkinoita koskeviin sektorilakeihin tässä esityksessä ehdotettuja säännöksiä rikkomuksista ilmoittamisesta.

Pykälän ehdotettu 1 momentti vastaisi pääosin nykyisen pykälän 1 ja 4 momenttia. Momenttiin ehdotetaan tehtävän täsmennyksiä ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilötietojen suojaamisesta ja henkilötietolain soveltamisesta. Lisäksi momentissa ehdotetaan säädettävän ilmoitusten asianmukaisen käsittelyn järjestämisvelvollisuudesta. Ilmoituksen kohteena olevan henkilön tietosuojallisten oikeuksien kannalta on myös olennaista se, että ilmoitukset johtavat niiden selvittelyprosessiin. Tässä yhteydessä on myös huomiotava henkilötietolain 2 luvun 9 §:ssä rekisterinpitäjälle asetettu velvollisuus huolehtia siitä, ettei virheellisiä, epätäydellisiä tai vanhentuneita henkilötietoja käsitellä (virheettömyysvaatimus).

Ehdotettu 2 momentti vastaa säännöksen nykyistä 2 momenttia. Ehdotettu 3 momentti vastaa osin nykyistä 3 momenttia. Säännöksessä ehdotetaan kuitenkin säädettävän nykyistä tarkemmin niistä edellytyksistä, joiden nojalla yksittäisen henkilön tarkastusoikeutta voidaan rajata henkilötietolaissa mainittujen rajoitusperusteiden ohella. Pykälän ehdotettu 4 momentti Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudesta vastaisi säännöksen nykyistä 5 momenttia.

1.11 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Lain soveltamisala. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavan niin, että vakuutusyhtiölakiin ehdotettua rikkomuksista ilmoittamista koskevaa 6 luvun 17 a §:ää sovellettaisiin myös työeläkevakuutusyhtiöön. Ehdotus perustuu markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 32 artiklan 3 kohtaan. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että työnantajilla, jotka harjoittavat toimintaa, jota säännellään rahoituspalveluita koskevalla sääntelyllä, on käytössään asianmukaiset sisäiset menettelyt työntekijöitään varten, jotta nämä voivat ilmoittaa kyseisen asetuksen rikkomisesta. Säännöksen yhdenmukainen soveltaminen vakuutusyhtiöiden tavoin myös työeläkevakuutusyhtiöihin on perusteltua ottaen huomioon niiden toiminta arvopaperimarkkinoilla. Markkinoiden väärinkäyttöasetus on myös keskeinen osa kyseisten yhtiöiden säädösympäristöä ja riskienhallintaa.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 3 päivänä heinäkuuta 2016, jolloin asetusta sekä sen ja direktiivin edellyttämiä kansallisia säännöksiä on sovellettava.

Lakiin ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan lain voimaan tullessa arvopaperimarkkinalain (495/1989) 5 luvun 7 §:n tarkoitetut sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä ja pidettävä yleisön saatavilla sähköisen viestintäverkon kotisivuilla kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Ehdotetun siirtymäsäännöksen on tarkoitus turvata se, että julkisiin sisäpiirirekistereihin lain voimaan tullessa merkityt tiedot säilyvät edelleen julkisina ja yleisön saatavilla viiden vuoden ajan tietojen merkitsemisestä rekisteriin. Arvopapereiden omistuksessa tapahtuneita muutoksia koskevat tiedot olisi niin ikään, lain voimaantulosta riippumatta, pidettävä sähköisen viestintäverkon kotisivuilla 12 kuukauden ajan muutoksesta. Kumotun lain nojalla sisäpiirirekisteriin merkityt ja yleisön saatavilla pidettäviä tietoja ei kuitenkaan enää olisi lain voimaantulon jälkeen päivitettävä.

Lakiin ehdotetaan myös siirtymäsäännöstä, jonka mukaan lain voimaan tullessa arvopaperimarkkinalain 13 luvun 8 §:n 3 momentissa tarkoitetut yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot olisi säilytettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla tavalla viiden vuoden ajan. Säännöksen tarkoitus on turvata erityisesti Finanssivalvonnan mahdollisuus saada valvonnan edellyttämiä tietoja yrityskohtaisiin sisäpiirirekistereihin lain voimaan tullessa merkityistä tiedoista.

Edelleen lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka mukaan liikkeeseenlaskija ja sen puolesta tai lukuun toimiva, joka lain voimaan tullessa ylläpitää arvopaperimarkkinalain 13 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua hankekohtaista sisäpiirirekisteriä, saisi edelleen ylläpitää kyseistä rekisteriä lain voimaan tullessa voimassa olleiden sääntöjen mukaisesti rekisterin päättymiseen asti. Säännöksen tarkoitus on keventää liikkeeseenlaskijoiden ja niiden puolesta tai lukuun toimivien hallinnollista taakkaa.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Finanssivalvonnan toimivaltuudet

Lakiehdotuksiin sisältyvät Finanssivalvonnalle annettavat toimi- ja seuraamusvaltuudet eivät ole sisällöltään tai luonteeltaan merkittävästi uudentyyppisiä. Finanssivalvonnan ja sitä edeltävän Rahoitustarkastuksen toimivaltuudet on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (esimerkiksi PeVL 67/2002 vp, PeVL 4/2005 vp ja PeVL 28/2008 vp).

Esityksen 2. lakiehdotuksen 28 §:n 5 momentin mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa toimilupavalvottavassa ylimpään johtoon kuuluvassa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti rikkonut asetuksen 14 tai 15 artiklassa tarkoitettuja säännöksiä tai kieltoja sisäpiirikaupoista, sisäpiirintiedon laittomasta ilmaisemisesta tai markkinoiden manipuloinnista.

Ehdotettu toimivaltuus vastaa Finanssivalvonnalla jo nykyisin lain 28 §:n 3 ja 4 momentissa olevia valtuuksia määrätä pysyvä toimintakielto. Kielto voi koskea vain laissa nimenomaisesti määritellyissä toimilupavalvottavan johtotehtävissä toimimista ja se voidaan määrätä vain momentissa tarkoitettujen säännösten toistuvasta rikkomisesta.

Esityksen 2. lakiehdotuksen 37 b §:n mukaan Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää luonnollista henkilöä käymästä kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuun suoraan tai välillisesti, jos tämä laiminlyö tai rikkoo markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 ja 15 artiklan, 16 artiklan 1 ja 2 kohdan, 19 artiklan 1—3 kohdan, 5—7 kohdan tai 11 kohdan taikka 20 artiklan 1 kohdan säännöksiä. Ehdotettu toimivaltuus on uusi.

Ehdotetut toimivaltuudet ovat merkityksellisiä perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaisen elinkeinon ja ammatin harjoittamisen vapauden kannalta. Perustusvaliokunta ei ole pitänyt tällaisia valtuuksia valtiosäännön kannalta ongelmallisina (esimerkiksi PeVL 28/2008 vp ja PeVL 67/2002 vp).

Esityksen 2. lakiehdotuksen 37 b §:n mukainen Finanssivalvonnalle ehdotettu uusi valtuus kaupankäyntikiellon määräämiseksi on ajallisesti rajattu. Kielto voi myös koskea vain sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä määritellyillä rahoitusvälineillä tapahtuvaa kaupankäyntiä. Lisäksi kielto voi koskea vain henkilön omaan lukuun suoraan tai välillisesti käytävää kauppaa. Kielto voidaan määrätä vain säännöksessä täsmällisesti yksilöityjen tekojen ja laiminlyöntien osalta. Kyseisiin tekoihin ja laiminlyönteihin voivat syyllistyä vain ne henkilöt, joita kyseiset MAR:n velvollisuudet koskevat. Kyseisistä säännöksistä ainoastaan MAR:n 14 ja 15 artiklan säännökset sisäpiirikaupoista, sisäpiirintiedon laittomasta ilmaisemisesta sekä markkinoiden manipuloinnista kohdistuvat lähtökohtaisesti kaikkiin finanssimarkkinoilla toimiviin luonnollisiin henkilöihin. Käytännössä kyseisten säännösten ja kieltojen vastaiseen menettelyyn voivat tyypillisemmin syyllistyä kuitenkin vain ne henkilöt, joilla asemansa tai tehtäviensä vuoksi on hallussaan sisäpiirintietoa tai jotka osallistuvat aktiivisemmin säännöksessä tarkoitetuilla rahoitusvälineillä tapahtuvaan kaupankäyntiin. Kyseisten MAR 14 ja 15 artiklassa säädettyjen kieltojen vastaista menettelyä voidaan myös pitää moitittavimpina markkinoiden väärinkäytöksiä. Asetus myös edellyttää, että kyseinen kielto voidaan määrätä kaikille niille henkilöille, jotka ovat vastuussa asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta. Määräaikaista kaupankäyntikieltoa ei toisaalta voida pitää myöskään yksilön perusoikeuksiin voimakkaammin puuttuvana toimenpiteenä, kuin laissa jo nykyisin olevia Finanssivalvonnan valtuuksia määrätä toimintakielto johtotehtävissä toimimiselle.

Ehdotettujen säännösten tarkoitus on suojata markkinoilla toimivien sijoittajien ja muiden markkinaosapuolten etua sekä varallisuusosoikeudellisia perusoikeuksia. Säännösten tarkoitus on samalla suojata yleistä luottamusta arvopaperimarkkinoiden tehokkaaseen ja puolueettomaan toimintaan. Säännösten suojelutarkoitus on näin merkityksellistä myös perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaisen omaisuudensuojan turvaamisen kannalta. Ehdotettujen säännösten perusoikeusrajoitusten hyväksyttävyyttä voidaan perustella myös suomalaisten arvopaperimarkkinoiden toimivuuden turvaamiseen liittyvillä yhteiskunnallisilla syillä.

Perustuslain 18 §:ssä tarkoitettujen perusoikeuden rajoitukselle on siten laissa hyväksyttävät perusteet.

Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Sanktiomuotoisten hallinnollisten seuraamusten maksuvelvollisuuden ja suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin täytäntöönpanon perusteista tulee säätää lailla (esimerkiksi PeVL 55/2005 vp ja PeVL 32/2005 vp). Lakiehdotuksiin sisältyvät säännökset hallinnollisesta seuraamusmaksusta vastaavat myös luonteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaan lainsäädäntöön jo sisältyviä säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (esimerkiksi PeVL 55/2005 vp ja 32/2005 vp, PeVL 17/2012 vp).

Sisäpiirintiedon ilmaiseminen ja tiedon levittäminen journalistisiin tarkoituksiin

Esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan lisättävän rikoslain 51 luvun 2 a §:ksi uusi rangaistussäännös sisäpiirintiedon ilmaisemisesta. Lisäksi rikoslain 51 luvun 3 ja 4 §:ssä ehdotetaan säädettävän markkinoiden manipulointia koskevasta rangaistussäännöksestä, jonka tunnusmerkistö voi täytyä myös manipulatiivisen tiedon levittämisellä.

Direktiivin 4 artiklan 5 kohdan mukaan sisäpiirintiedon oikeudetonta ilmaisemista koskevaa säännöstä sovellettaessa on otettava huomioon tarve suojella lehdistönvapautta ja sananvapautta. Direktiivin johdantolauseen (28) mukaan direktiivin tarkoituksena ei ole miltään osin rajoittaa lehdistönvapautta tai sananvapautta tiedotusvälineissä siltä osin kuin ne taataan unionissa ja jäsenvaltioissa erityisesti perusoikeuskirjan 11 artiklan nojalla ja muissa asiaan kuuluvissa säännöksissä.

Sovellettaessa sisäpiirintiedon ilmaisemista ja markkinoiden manipulaatiota koskevaa rangaistussäännöstä tiedotusvälineissä ilmaistun tai levitettävän tiedon osalta tulee ottaa huomioon myös perustuslain 12 §:ssä turvattu sananvapaus (ks. PeVL 4/2005 vp, s. 4/I). Sananvapaus turvaa muun muassa lehdistön toimituksellista työskentelyä ja kaupallista viestintää (ks. HE 309/1993 vp, s. 56 ja 57).

Sananvapauden osalta on yhtäältä otettava huomioon myös MAR 21 artiklan säännökset tietojen ilmaisemisesta ja levittämisestä journalistisiin tarkoituksiin. Kyseisen artiklan säännökset on huomioitava sovellettaessa asetuksen sisäpiirintietojen ilmaisemista, markkinoiden manipulointia ja sijoitussuosituksia koskevia säännöksiä. MAR:n 21 artiklassa on huomioitu lehdistönvapaus ja ilmaisuvapaus muissa tiedotusvälineissä silloin, kun tietoja ilmaistaan tai levitetään taikka suosituksia annetaan tai levitetään journalistisiin tai tiedotusvälineissä tapahtuvaan muunlaisen ilmaisun tarkoituksiin. Tällaista tiedon ilmaisua tai levittämistä arvioitaessa on otettava huomioon lehdistönvapautta ja ilmaisuvapautta muissa tiedotusvälineissä koskevat säännöt samoin kuin toimittajan ammattia koskevat säännöt, paitsi jos kyseiset tiedot ilmaisevat tai levittävät henkilöt tai heidän lähipiirinsä saavat suoraan tai välillisesti hyötyä tai voittoa kyseisten tietojen ilmaisemisesta tai levittämisestä, taikka jos kyseisten tietojen ilmaisemisella tai levittämisellä pyritään johtamaan markkinoita harhaan rahoitusvälineiden tarjonnan, kysynnän tai hinnan suhteen.

Markkinoiden manipulointia koskevan rangaistussäännöksen 2 kohtaan ehdotetulla hyötymistarkoitusta koskevalla tunnusmerkistötekijällä varmistetaan osaltaan myös se, että sääntely ei rajoita lehdistönvapautta eikä ilmaisuvapautta.

Sisäpiirintiedon laiton ilmaiseminen ja markkinoiden manipulointi tietoa levittämällä voi johtaa myös Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetyn hallinnollisen seuraamusmaksun määräämiseen. Asetuksen 21 artikla on otettava huomioon sisäpiirintiedon oikeudetonta ilmaisemista ja markkinoiden manipulointia koskevien hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamussäännösten soveltamisessa silloin, kun tieto on ilmaistu tai levitetty tiedotusvälineissä tai journalistisiin tarkoituksiin. Asetuksen 21 artikla on yhtäältä huomioitava sovellettaessa asetuksen 20 artiklassa tarkoitettuja sijoitussuosituksia koskevia säännöksiä silloin, jos suosituksia annetaan tai levitetään journalistisiin tarkoituksiin.

Hallitus katsoo, että ehdotetut lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 1 luvun 5 §:n 1 momentin 8 kohta, 13 ja 14 luku, 15 luvun 1 §:n 2 momentti ja 16 luvun 3 §, sellaisena kuin niistä on 15 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 258/2013,

muutetaan 1 luvun 5 §:n 1 momentin 3 ja 7 kohta, 6 luku, 10 luvun 2 §, 5 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentti, 11 luvun 5 §:n 2 momentin 3 kohta, 12 luku, 15 luvun 1 §:n 3 momentti ja 2 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohta, 3 momentti, 16 luvun 1 § ja 18 luvun 2 ja 3 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 luvun 5 §:n 1 momentti ja 15 luvun 2 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohta ja 3 momentti laissa 1278/2015 ja 15 luvun 1 §:n 3 momentti laissa 258/2013, sekä

lisätään 15 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1278/2015, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä 17 luvun 2 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa tarkoitetaan:

---

3) markkinoiden väärinkäyttöasetuksella markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014;

---

7) rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 1287/2006.

---

6 luku

Jatkuva tiedonantovelvollisuus

1 §

Markkinoiden väärinkäyttöasetus

Sisäpiirintiedon julkistamisesta säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklassa.

2 §

Selvitys tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksistä

Liikkeeseenlaskijan on toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklan 4 kohdan 3 alakohdassa tarkoitettu selvitys tiedon julkistamisen lykkäämisen edellytyksistä.

10 luku

Säänneltyjen tietojen julkistaminen ja saatavilla pito

2 §

Säännellyt tiedot

Säännellyillä tiedoilla tarkoitetaan tässä laissa liikkeeseenlaskijan julkistettaviksi 7—9 ja 11 luvussa säädettyjä tietoja sekä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädettyjä tietoja.

5 §

Säänneltyjen tietojen saatavilla pito internetsivuilla

Liikkeeseenlaskijan on pidettävä 7—9 ja 11 luvussa tarkoitettut säännellyt tiedot sekä tieto liikkeeseenlaskijan 7 luvun 3 §:n 3 momentissa ja 3 a §:n 3 momentissa tarkoitetusta kotivaltiovalinnasta yleisön saatavilla internetsivuillaan vähintään viiden vuoden ajan.

7 §

Finanssivalvonnan ilmoitukset ja toimenpiteet rikkomusten johdosta Euroopan talousalueella

Finanssivalvonnan on ilmoitettava asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jos Finanssivalvonta havaitsee vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisena viranomaisena, että osakkeiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskija, omistaja tai haltija tai se, joka on velvollinen ilmoittamaan omistus- ja ääniosuutensa 9 luvun mukaisesti, rikkoo 7—10 luvun säännöksiä tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai 7—10 lukua koskevia Euroopan unionin säädöksiä.

11 luku

Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus

5 §

Yksissä tuumin toimivat henkilöt

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja yksissä tuumin toimivia henkilöitä ovat ainakin:

---

3) osakkeenomistaja ja häneen markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 26 alakohdan ac luetelmakohdassa tarkoitettu suhteessa olevat.

---

12 luku

Markkinoiden väärinkäyttö

1 §

Markkinoiden väärinkäyttöasetus

Sisäpiirintiedosta, sisäpiirikaupoista, sisäpiirintiedon laittomasta ilmaisemisesta, markkinoiden manipuloinnista ja niitä koskevista poikkeuksista sekä markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta, sisäpiirilueteloista, johtohenkilöiden liiketoimista ja sijoitussuosituksista säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa.

2 §

Kaupparaportointi

Suomalaisen sijoituspalvelun tarjoajan ja ulkomaisen sijoituspalvelun tarjoajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen on raportoitava Finanssivalvonnalle kaikki säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteina olevilla rahoitusvälineillä sekä rahoitusvälineillä, joiden arvo riippuu tällaisesta rahoitusvälineestä, toteuttamansa liiketoimet viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä riippumatta siitä, missä liiketoimi toteutettiin.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske suomalaisen sijoituspalvelun tarjoajan ulkomailla sijaitsevan sivuliikkeen toteuttamia liiketoimia.

Liiketoimet voi raportoida Finanssivalvonnalle:

- 1) sijoituspalvelun tarjoaja;
- 2) sijoituspalvelun tarjoajan puolesta toimiva kolmas taho;
- 3) sijoituspalvelun tarjoajan sijasta pörssi tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä tai niitä muussa ETA-valtiossa vastaava kaupankäynnin järjestäjä, jonka järjestämässä kaupankäynnissä liiketoimi toteutettiin;
- 4) sijoituspalvelun tarjoajan sijasta muu kauppojen täsmäytys- tai ilmoitusjärjestelmän ylläpitäjä, jonka Finanssivalvonta on erikseen hyväksynyt.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin raportoitavista liiketoimista, raportin tietosisällöstä ja raportointijärjestelmille asetettavista

vaatimuksista sekä edellytyksistä, joilla Finanssivalvonnan on hyväksyttävä 3 momentin 4 kohdassa tarkoitetun järjestelmän ylläpitäjä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sijoituspalvelun tarjoajan, joka välittää 1 momentissa tarkoitettua rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon muulle sijoituspalvelun tarjoajalle toteuttamista varten, on raportoitava Finanssivalvonnalle viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä tieto liiketoimen toteutumisesta ja siitä, kenen lukuun liiketoimi on tehty, jollei liiketoimen toteuttanut sijoituspalvelun tarjoaja ole raportoinut näitä tietoja asianmukaisesti. Tässä momentissa säädettyyn raportointivelvollisuuteen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa tietoja edelleen ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa.

3 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Liikkeeseenlaskijalla on oltava menettely, jota noudattamalla liikkeeseenlaskijan palveluksessa olevat voivat ilmoittaa liikkeeseenlaskijan sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Liikkeeseenlaskijan on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

4 §

Vastuun rajoitus tietojen antamisesta Finanssivalvonnalle

Henkilön antaessa Finanssivalvonnalle tietoja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti, ei henkilöä aseteta tietojen antamisen osalta vastuuseen sopimukseen, lakiin, asetukseen tai määräykseen perustuvaa tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomisesta.

5 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen sallimissa rajoissa 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun kaupparaportin tietosisällöstä sekä tehokkaan valvonnan turvaamiseksi 3 §:n 5 momentissa tarkoitetun kaup-

paraportin tietosisällöstä. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 §:ssä tarkoitettujen kaupparaporttien toimitustavasta ja esitysmuodosta, 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä liikkeeseenlaskijassa sekä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan 9 kohdassa tarkoitettujen raja-arvojen nostamisesta.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä ovat myös 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

---

3) 7 luvun 7 ja 16 §:n sekä 10 luvun 3 §:n 1 momentin ja 4 §:n säännökset tietojen julkistamisesta sekä 8 luvun 6 b §:n säännös joukkovelkakirjalainan haltijoiden yhdenvertaisesta kohtelusta;

---

5) 12 luvun 3 §:n säännökset rikkomuksista ilmoittamisesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien markkinoiden väärinkäyttöasetuksen säännösten rikkominen tai laiminlyönti:

1) 14 ja 15 artiklan säännös sisäpiirikauppoja ja sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista sekä markkinoiden manipulointia koskevasta kiellosta;

2) 16 artiklan 1 ja 2 kohdan ja 17 artiklan 1 ja 2, 4—6 ja 8 kohdan säännös markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta sekä sisäpiirintiedon julkistamisesta;

3) 18 artiklan 1—6 kohdan, 19 artiklan 1—3, 5—7 ja 11 kohdan sekä 20 artiklan 1 kohdan säännös sisäpiiriluetteloista, johtohenkilöiden liiketoimista sekä sijoitussuosituksista ja tilastoista.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat lisäksi tämän pykälän 1—3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset sekä esitedirektiivin, avoimuusdirektiivin ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

16 luku

Vahingonkorvaus

1 §

Korvausvastuun peruste

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa toiselle vahinkoa tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, markkinoiden väärinkäyttöasetuksen taikka markkinoiden väärinkäyttöasetuksen, avoimuusdirektiivin tai esitedirektiivin nojalla annettujen Euroopan komission asetusten tai päätösten vastaisella menettelyllä, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

17 luku

Valvontavaltuudet

2 §

Kielto- ja oikaisupäätös

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka toimii markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vastaisesti, jatkamasta tai uudistamista kyseistä menettelyä. Finanssivalvonta voi samalla velvoittaa menettelyn muutettavaksi tai oikaistavaksi, jos sitä on pidettävä tarpeellisena oikean ja riittävän tiedon saamiseksi sijoittajille.

18 luku

Muutoksenhaku ja rangaistukset

2 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö, sisäpiirintiedon ilmaiseminen, markkinoiden manipulointi ja arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos

Rangaistus sisäpiirintiedon väärinkäytöstä säädetään rikoslain 51 luvun 1 ja 2 §:ssä.
Rangaistus sisäpiirintiedon ilmaisemisesta säädetään rikoslain 51 luvun 2 a §:ssä.
Rangaistus markkinoiden manipuloinnista säädetään rikoslain 51 luvun 3 ja 4 §:ssä.
Rangaistus arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta säädetään rikoslain 51 luvun 5 §:ssä.

3 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 11 luvun 29 §:ssä ja 12 luvun 3 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tekoon ja laiminlyöntiin, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa arvopaperimarkkinalain (495/1989) 5 luvun 7 §:ssä tarkoitetut sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä ja pidettävä yleisön saatavilla sähköisen viestintäverkon kotisivuilla mainitussa pykälässä tarkoitetulla tavalla.

Tämän lain voimaan tullessa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 13 luvun 8 §:n 3 momentissa tarkoitetut yritysکوhtaiseen sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä mainitussa pykälässä tarkoitetulla tavalla viiden vuoden ajan.

Liikkeeseenlaskija ja sen puolesta tai lukuun toimiva, joka lain voimaan tullessa ylläpitää arvopaperimarkkinalain (746/2012) 13 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua hankekohtaista sisäpiirirekisteriä, saa edelleen ylläpitää kyseistä rekisteriä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden sääntöjen mukaan siihen asti kun peruste ylläpitää rekisteriä lakkaa..

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 51 §, sellaisena kuin se on laissa 752/2012,

muutetaan 5 §:n 6 ja 27 kohta, 21 §:n 1 momentti ja 71 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 6 kohta ja 21 §:n 1 momentti laissa 752/2012 sekä 5 §:n 27 kohta laissa 198/2015, sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014 ja 198/2015, uusi 28 kohta, 21 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 752/2012, uusi 4 momentti, lakiin uusi 25 a ja 25 b §, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012 ja 176/2016, uusi 5 momentti, lakiin uusi 35 a ja 37 b §, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1279/2015 ja 176/2016, uusi 5—8 momentti jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 9 momentiksi, sekä lakiin uusi 50 h § ja siitä lailla 254/2013 kumotun 61 a §:n tilalle uusi 61 a § seuraavasti:

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) sijoituspalvelulain 7 luvun 17 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 41 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 26 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 101 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista ja markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja

neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014, jäljempänä markkinoiden väärinkäyttöasetus, 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa tarkoitettua johtotehtävissä toimivaa henkilöä sekä 26 alakohdassa tarkoitettua lähipiiriin kuuluvaa henkilöä;

27) valtion eläkerahastosta annetun lain 4 f §:ssä ja kunnallisen eläkelain 165 c §:ssä tarkoitettua rekisterin pitäjää;

28) sitä, joka on tuottanut tai levittää markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 20 artiklan 1 kohdan mukaisesti sijoitussuosituksia tai muuta tietoa, jolla suositellaan tai ehdotetaan investointistrategiaa.

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta tiedot, jotka ovat tarpeen markkinoiden väärinkäyttöä, säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista tai säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tapahtuvaa kaupankäyntiä koskevien markkinoiden väärinkäyttöasetuksen, arvopaperimarkkinalain tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännösten taikka näiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi, jos tiedot liittyvät:

1) säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin;

2) säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin;

3) arvopaperiin, jonka arvo määräytyy säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin perusteella;

4) 1—3 kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan;

5) 1—3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin tai toimeksiantoihin.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada markkinoiden väärinkäyttöasetuksen valvonnan kannalta tarpeellisia vakiomuotoisia tietoja hyödykejohtannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raporteja liiketoimista sekä päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

25 a §

Rangaistus väärän tiedon antamisesta

Rangaistuksesta väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle säädetään rikoslain (39/1889) 16 luvun 8 §:ssä.

25 b §

Poliisin antama virka-apu

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa toimilupavalvottavassa 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti rikkonut markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä.

35 a §

Turvaamistoimen hakeminen

Finanssivalvonnalla on oikeus hakea käräjäoikeudelta seuraamusmaksun tai rikemaksun maksamisen turvaamiseksi omaisuutta asetettavaksi takavarikkoon. Takavarikosta säädetään oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa. Finanssivalvontaa ei kuitenkaan määrätä asettamaan ulosotokaaren (705/2007) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vakuutta.

37 b §

Määräaikainen kaupankäyntikielto

Finanssivalvonta voi määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää luonnollista henkilöä käymästä kauppaa rahoitusvälineillä omaan lukuunsa suoraan tai välillisesti, jos tämä laiminlyö tai rikkoo markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä sisäpiirikaupoista, sisäpiirintiedon laitonta ilmaisemista koskevasta kiellosta tai markkinoiden manipuloimista koskevasta kiellosta, 16 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta, 19 artiklan 1-3 kohdan, 5-7 kohdan tai 11 kohdan säännöksiä johtohenkilöiden liiketoimista taikka 20 artiklan 1 kohdan säännöksiä sijoitussuosituksista.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 15 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 15 miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 2 500 000 euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään miljoonaa euroa.

Jos kyse on arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään miljoona euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään 500 000 euroa.

Edellä 5—7 momentissa säädetyn estämättä seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määritettävissä.

50 h §

Toiminta markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

61 a §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa ulkomaisessa ETA-sivuliikkeessä ylimpään johtoon kuuluvassa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti rikkonut markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä.

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

---

2) Suomen tai muun ETA-valtion syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaisen liiketoimintakiellon määräämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

rikoslain 51 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 51 luvun 1, 3, 4, 6 ja 7 §,
sellaisina kuin ne ovat laissa 753/2012, sekä
lisätään 51 lukuun uusi 2 a ja 6 a § seuraavasti:

51 luku

Arvopaperimarkkinarikoksista

1 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta käyttää rahoitusvälineeseen liittyvää sisäpiirintietoa

hyväksi

1) luovuttamalla tai hankkimalla rahoitusvälineen omaan tai toisen lukuun taikka peruuttamalla rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon tai muuttamalla sitä taikka

2) neuvomalla suoraan tai välillisesti toista rahoitusvälineen hankinnassa tai luovutuksessa taikka rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon peruuttamisessa tai muuttamisessa,

on tuomittava sisäpiirintiedon väärinkäytöstä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta käyttää hyväksi 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

2 a §

Sisäpiirintiedon ilmaiseminen

Joka oikeudettomasti välittää, luovuttaa tai ilmaisee toiselle sisäpiirintiedon tai 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun neuvon, on tuomittava sisäpiirintiedon ilmaisemisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

3 §

Markkinoiden manipulointi

Joka manipuloi markkinoita

1) antamalla toimeksiannon taikka ryhtymällä liiketoimeen tai muuhun näihin rinnastettavaan toimintaan, joka

a) antaa väärän tai harhaanjohtavan käsityksen rahoitusvälineen tai siihen liittyvän hyödykettä koskevan spot-sopimuksen tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta,

b) varmistaa, että rahoitusvälineen tai siihen liittyvän hyödykettä koskevan spot-sopimuksen hinta asettuu epänormaalille tai keinotekoiselle tasolle taikka

c) vaikuttaa rahoitusvälineen tai siihen liittyvän hyödykettä koskevan spot-sopimuksen hintaan ja jossa käytetään keinotekoista tai muuta vilpillistä menettelyä tai järjestelyä taikka

2) hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä levittämällä tiedotusvälineissä tai muulla tavoin tietoa, joka antaa väärän tai harhaanjohtavan käsityksen rahoitusvälineen tai siihen liittyvän hyödykettä koskevan spot-sopimuksen tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta tai varmistaa, että rahoitusvälineen tai siihen liittyvän hyödykettä koskevan spot-sopimuksen hinta asettuu epänormaalille tai keinotekoiselle tasolle,

on tuomittava markkinoiden manipuloinnista sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Markkinoiden manipuloinnista tuomitaan myös se, joka manipuloi viitearvon laskentaa antamalla väärän tai harhaanjohtavan tiedon tai toimimalla muulla näihin merkitykseltään rinnastuvalla tavalla.

Yritys on rangaistava.

4 §

Törkeä markkinoiden manipulointi

Jos markkinoiden manipuloinnissa

1) aiheutetaan laajamittaista taloudellista vahinkoa tai

2) rikos on omiaan huomattavasti heikentämään luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan ja markkinoiden manipulointi on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä,

rikoksentehtyjä on tuomittava törkeästä markkinoiden manipuloinnista vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

6 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

2) rahoitusvälineellä sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;

3) *sisäpiirintiedolla* markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 7 artiklan 1-4 kohdassa tarkoitettua tietoa;

4) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

5) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

6) *hyödykettä koskevalla spot-sopimuksella* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määriteltyä hyödykettä koskevaa spot-sopimusta;

7) *takaisinosto-ohjelmalla* osakeyhtiölain (624/2006) 15 luvun mukaista kaupankäyntiä omilla osakkeilla;

8) *viitearvolla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 29 alakohdassa määriteltyä viitearvoa;

9) *hyväksytyllä markkinakäytännöllä* markkinakäytäntöä, jonka jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen hyväksyy markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 13 artiklan mukaisesti;

10) *vakauttamisella* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määriteltyä vakauttamista;

11) *kauppapaikalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

12) *tukkutason energiatuotteella* energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 2 artiklan 4 kohdassa määriteltyä tukkutason energiatuotetta;

13) *liikkeeseenlaskijalla* markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 1 kohdan 21 alakohdassa määriteltyä liikkeeseenlaskijaa.

Mitä tässä luvussa säädetään rahoitusvälineen luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös johdannaissopimuksen tekemiseen. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan johdannaissopimukseen siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.

6 a §

Soveltamisala

Tämän luvun 1, 2, 2 a, 3 ja 4 §:n säännöksiä sovelletaan vain rahoitusvälineeseen:

1) joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi on haettu; tai

2) jolla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi on haettu.

Tämän luvun 1, 2, 2 a, 3 ja 4 §:n säännöksiä sovelletaan myös muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun rahoitusvälineeseen, jos rahoitusvälineen arvo määräytyy 1 momentissa tarkoitettuna rahoitusvälineen perusteella tai jos rahoitusväline vaikuttaa 1 momentissa tarkoitettuna rahoitusvälineen arvoon.

Tämän luvun 3 ja 4 §:n säännöksiä ei sovelleta hyödykettä koskevaan spot-sopimukseen, joka on tukkutason energiatuote.

Tämän luvun 1, 2, 3 ja 4 §:n säännöksiä sovelletaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettua rahoitusvälinettä koskevaan liiketoimeen, toimeksiantoon ja toimintaan siitä riippumatta, toteutetaanko kyseinen liiketoimi, toimeksianto tai toiminta kauppapaikalla.

7 §

Rajoitussäännös

Tämän luvun 1, 2, 2 a, 3 ja 4 §:n säännöksiä ei sovelleta:

1) kaupankäyntiin omilla osakkeilla takaisinosto-ohjelman mukaisesti, kun tällainen kaupankäynti tapahtuu markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 5 artiklan 1-3 kohdan mukaisesti;

2) kaupankäyntiin markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla arvopaperilla tai b alakohdassa tarkoitettulla liitännäisvälineellä arvopaperin vakauttamiseksi, kun tällainen kaupankäynti tapahtuu mainitun asetuksen 5 artiklan 4 ja 5 kohdan mukaisesti;

3) liiketoimeen, toimeksiantoon tai toimintaan rahapolitiikan tai julkisen velan hoitamista koskevan politiikan toteuttamiseksi markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

4) liiketoimeen, toimeksiantoon tai toimintaan, joka toteutetaan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

5) toimeen, joka toteutetaan osana unionin ilmastopolitiikkaa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti; eikä

6) toimeen, joka toteutetaan osana unionin yhteistä maatalouspolitiikkaa tai unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Tämän luvun 1 ja 2 §:n säännöksiä ei sovelleta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 9 artiklan mukaiseen lailliseen toimintatapaan.

Tämän luvun 2 a §:n säännöstä ei sovelleta, jos teko tapahtuu osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista taikka jos teko on markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 11 artiklan 1—8 kohdan mukaista markkinoiden tunnustelua.

Tämän luvun 3 ja 4 §:n säännöksiä ei sovelleta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 13 artiklan mukaiseen hyväksytyyn markkinakäytäntöön.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta 20   .

4.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (748/2012) 1 luvun 4 §:n 5 kohta, 2 luvun 21 §:n 1 momentti, 25 §:n 5 momentti ja 26 §:n 3 momentti sekä 4 luvun 2 §:n 2 momentti ja 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 luvun 4 §:n 5 kohta laissa 257/2013, sekä

lisätään 1 luvun 4 §:ään , sellaisena kuin se on osaksi laissa 257/2013, uusi 6 kohta, 2 luvun 18 §:ään uusi 3 momentti sekä 4 luvun 4 §:ään uusi 5 momentti ja 9 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

4 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa tarkoitetaan:

---

5) *lyhyksimyntiasetuksella* lyhyksimyynnistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyvistä kysymyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 236/2012;

6) *markkinoiden väärinkäyttöasetuksella* markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014.

2 luku

Pörssitoiminta

18 §

Pörssin valvontatehtävä

Markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 16 artiklan 1 kohdassa.

21 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Pörssin on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään pörssissä vaikuttavassa asemassa olevan henkilön ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita taikka jos kyseisellä henkilöllä on markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklassa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka liikkeeseenlaskijoita tai kaupankäyntiosapuolia tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä turvaamaan.

---

25 §

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle

Pörssin velvollisuudesta tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle rahoitusvälineestä, jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi taikka jolla on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa, säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa. Jos kaupankäynnin kohteeksi otetaan osake, joka ei ole kaupankäynnin kohteena muulla säännellyllä markkinalla, pörssin on samalla ilmoitettava Finanssivalvonnalle rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen 33 artiklan 3 kohdassa edellytetyt arviot kyseisestä osakkeesta.

---

26 §

Kaupankäynnin lopettaminen

Pörssin on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin lopettamisesta rahoitusvälineellä. Pörssin velvollisuudesta tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle silloin, kun rahoitusvälineellä ei enää käydä kauppaa tai sitä ei enää oteta kaupankäynnin kohteeksi, säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa.

---

4 luku

Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä

2 §

Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöt

Jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, johon arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, on säännöissä määrättävä sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään:

1) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;

2) miten ja missä menettelyssä arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot julkistetaan;

3) miten arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskeva yhtiöesite laaditaan ja julkistetaan, jos arvopaperista ei ole julkistettava arvopaperimarkkinalain 3 ja 4 luvussa tarkoitettua esitettä;

4) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille voidaan määrätä sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

---

4 §

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle rahoitusvälineestä, jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi taikka jolla on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa, säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa.

7 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä tai lopettamisesta rahoitusvälineellä. Lisäksi kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta Finanssivalvonnalle. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle silloin, kun rahoitusvälineellä ei enää käydä kauppaa tai sitä ei enää oteta kaupankäynnin kohteeksi, säädetään lisäksi markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa.

---

9 §

Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät

Markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta säädetään markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 16 artiklan 1 kohdassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 6 luvun 21 §:n 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, ja
lisätään 6 lukuun uusi 17 a § ja 6 luvun 21 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 6 kohta seuraavasti:

6 luku

Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

17 a §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vakuutusyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoituksen asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Vakuutusyhtiön on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

21 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 5) 16 §:n 3 momentissa tarkoitettua ulkoistamisilmoituksesta;
6) edellä 17 a §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä vakuutusyhtiössä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vakuutusedustuksesta annettuun lakiin (570/2005) siitä lailla 897/2008 kumotun 36 §:n tilalle uusi 36 § ja siirretään se samalla 7 lukuun seuraavasti:

7 luku

Muu valvonta ja vahingonkorvausvastuu

36 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vakuutusedustusta harjoittavalla oikeushenkilöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa oikeushenkilön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Vakuutusedustusta harjoittavan oikeushenkilön on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, edellä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tie-

toihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä vakuutusedustusta harjoittavassa oikeushenkilössä.

—Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

sijoituspalvelulain 1 ja 7 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 5 §:n 1 momentti, 8 §:n 8 kohta sekä 7 luvun 11 §:n 1 momentti, 17 §:n 2 ja 3 momentti sekä 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 luvun 8 §:n 8 kohta laissa 166/2014, sekä

lisätään 1 luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 166/2014 ja 623/2014, uusi 9 kohta ja 7 luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 623/2014, uusi 3 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Lain soveltaminen ulkomaisiin luottolaitoksiin

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 4 luvun 2 §:n 2 momentissa, 7 luvun 8 §:n 3 momentissa ja 20 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 18, 19 ja 22–25 §:ssä säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

8 §

Euroopan unionin lainsäädäntö, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *Euroopan pankkiviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1093/2010 tarkoitettua Euroopan pankkiviranomaista;

9) *markkinoiden väärinkäyttöasetuksella* markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014.

7 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

8 §

Sijoituspalveluyrityksen hallinto ja ohjaus

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta, sovelletaan vastaavasti Suomessa sijoituspalvelua tarjoavan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

11 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Sijoituspalveluyrityksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, jos hänellä on markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklassa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoituspalveluyrityksen asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

---

17 §

Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus

Sijoituspalveluyrityksen *sisäpiiriläisellä* tarkoitetaan:

1) sijoituspalveluyrityksen hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) sijoituspalveluyrityksen palveluksessa olevaa henkilöä, jonka tehtävänä on 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskeva sijoitustutkimus, joka päätehtävänä osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen tai joka muutoin saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklassa tarkoitettua sisäpiirintietoa.

Sijoituspalvelua tarjoavan luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen, hallituksen varajäsenen sekä tilintarkastajan, varatilintarkastajan ja sellaisen tilintarkastusyhteisön toimihenkilön, joka on päävastuussa luottolaitoksen tilintarkastuksesta, on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus ainoastaan, jos hän saa säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 artiklassa tarkoitettua sisäpiirintietoa.

21 §

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan järjestäminen

Mitä 4 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään ulkoistamisesta, 5 §:ssä ulkoistamisen edellytyksistä, 8 §:ssä riskien hallinnasta, sisäisestä valvonnasta ja toiminnan muusta järjestämisestä sekä rikkomuksista ilmoittamisesta, 9 §:ssä varautumisesta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, 10 §:ssä eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:ssä henkilökohtaisista liiketoimista, sovelletaan vastaavasti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

sijoitusrahastolain 2 a ja 150 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoitusrahastolain (48/1999) 150 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 175/2016, sekä
lisätään 2 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 175/2016, uusi 7 momenttiseuraavasti:

2 a §

Markkinoiden väärinkäyttöasetuksella tarkoitetaan tässä laissa markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014.

150 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Rahastoyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla rahastoyhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa rahastoyhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä 144 b §:n 3 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan luottamuksellisuuden säilyminen suhteessa ilmoituksen tekijään, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 2 ja 22 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 5 §:n 2 momentin 11 kohta ja 22 luvun otsikko sekä
lisätään 2 luvun 5 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 627/2014, uusi 12 kohta ja 22 lukuun uusi 9 § seuraavasti:

2 luku

Määritelmät

5 §

EU-säätelyyn liittyvät määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

11) *sijoitusrahastodirektiivillä* siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitus-toimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/65/EY;

12) *markkinoiden väärinkäyttöasetuksella* markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014.

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

9 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäyttöasetuksen epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Vaihtoehtorahastojen hoitajan on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaisutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____ .

10.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 7 luvun 6 § seuraavasti:

7 luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

6 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Luottolaitoksella on oltava menettelytavat, jota noudattamalla luottolaitoksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa luottolaitoksen sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolaki (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Luottolaitoksen on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä luottolaitoksessa.

__Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

11.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena
kuin se on laissa 1666/2015, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3—5 ja 11 a §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14—19 ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1—5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2—6 §:ää, 5 luvun 3 §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1—5, 7—12, 12 a, 14—17, 18 ja 20 a—20 c §:ää, 21 §:n 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24—26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1—5, 5 a—5 d ja 7—12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10—13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8—10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17—21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4—7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia sekä 25—27 §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia sekä 2, 4 ja 10 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 21 päivänä huhtikuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Alexander Stubb